

Agder Sekretariat

Sekretariat for kontrollutvalg i Agder

Postboks 120
4491 Kvinesdal
Bankkonto:
3080 32 25660
Organisasjonsnr.:
988 798 185

BYGLAND KOMMUNE - KONTROLLUTVALGET

Medlemmer:	Varamedlemmer:
Sigmund Lien, leiar	Knut A. Austad, 1. varamedlem
Olav Lidtveit	Renate Øvergård, 2. varamedlem
Marit Taksdal	Vidar Toreid, 3. varamedlem
Siri Alice B. Øvergård	
Åse Heistein	

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALET

Tid: **ONSDAG 2. mai 2018 kl. 09.00**

Stad: **Kommunehuset, formannskapssalen**

Saksliste:

SAK 01/18 GODKJENNING AV MØTEBOK
SAK 02/18 KOMMUNEREKNESKAPEN FOR 2017
SAK 03/18 SELSKAPSKONTROLL
SAK 04/18 ÅRSMELDING 2017
SAK 05/18 UAVHENGIGHETSERKLÆRINGER

Orientering:

Rådmann er invitert for å orientere om arbeidet med arbeidsmiljøet og om ny organisering i administrasjonen.

Eventuelt

Byglandsfjord, 26. april 2018

Sigmund Lien
Leiar

Kjell Ivar Hommen
Utvalssekretær

Eierkommuner:
Audnedal, Bygland, Bykle, Evje og
Hornnes, Farsund, Flekkefjord,
Hægebostad, Iveland, Kvinesdal,
Lindesnes, Lyngdal, Mandal,
Marnardal, Sirdal, Valle, Åseral

Ansatte:
Daglig leder Kjell Ivar Hommen
Telefon: 38 35 14 09
Mobiltelefon: 97 51 02 98
E-post: kjell.ivar@asekretariat.no

Saksbehandler Willy Gill
Telefon 38 35 52 77
Mobiltelefon 90 95 62 46
E-post: willy.gill@asekretariat.no

Agder Sekretariat

Sekretariat for kontrollutvalg i Agder

Postboks 120
4491 Kvinesdal
Bankkonto:
3080 32 25660
Organisasjonsnr.:
988 798 185

Sendt elektronisk til:
Medlemmene og 1. varamedlem
Ordfører
Rådmann
Revisor
Setesdølen
Jorunn S. Tveiten

Eventuelle forfall kan gjevast til Kjell Ivar Hommen, tlf. 97 51 02 98.

Eierkommuner:
Audnedal, Bygland, Bykle, Evje og
Hornnes, Farsund, Flekkefjord,
Hægebostad, Iveland, Kvinesdal,
Lindesnes, Lyngdal, Mandal,
Marnardal, Sirdal, Valle, Åseral

Ansatte:
Daglig leder Kjell Ivar Hommen
Telefon: 38 35 14 09
Mobiltelefon: 97 51 02 98
E-post: kjell.ivar@asekretariat.no

Saksbehandler Willy Gill
Telefon 38 35 52 77
Mobiltelefon 90 95 62 46
E-post: willy.gill@asekretariat.no

Agder Sekretariat

Sekretariat for kontrollutvalg i Agder

Postboks 120
4491 Kvinesdal
Bankkonto:
3080 32 25660
Organisasjonsnr.:
988 798 185

BYGLAND KOMMUNE – KONTROLLUTVALET

MØTEBOK

Møte nr. 04/17

Dato: Onsdag 29. november 2017 kl. 10.00 – 11.30
Stad: Kommunehuset, møterom formannskapssalen

Tilstades:

Sigmund Lien, leiar
Åse Heistein
Marit Taksdal
Siri Alice B. Øvergård

Olav Lidtveit hadde forfall

Dessutan møtte:

Rådmann Aasmund Lauvdal (orientering)
Revisjonssjef Tor Ole Holbek
Revisor Tommy Pytten
Revisor Maren Stapnes
Revisor Henriette Svendsen
Utvalssekretær Kjell Ivar Hommen

Det var ingen merknader til innkalling og saksliste.

Saksliste:

SAK 11/17 GODKJENNING AV MØTEBOK
SAK 12/17 RETURKRAFT – ORIENTERING
SAK 13/17 MØTEPLAN FOR 2018

Orientering:

Rådmannen var invitert for å orientere om arbeidet med arbeidsmiljøet.

Eventuelt

Eierkommuner:
Audnedal, Bygland, Bykle, Evje og
Hornnes, Farsund, Flekkefjord,
Hægebostad, Iveland, Kvinesdal,
Lindesnes, Lyngdal, Mandal,
Marnardal, Sirdal, Valle, Åseral

Ansatte:
Daglig leder Kjell Ivar Hommen
Telefon: 97 51 02 98
E-post: kjell.ivar@asekretariat.no

Saksbehandler Willy Gill
Telefon 90 95 62 46
E-post: willy.gill@asekretariat.no

Agder Sekretariat

Sekretariat for kontrollutvalg i Agder

Kvinesdal, 29.11.2017

Agder Sekretariat

Kjell Ivar Hommen
Utvalssekretær

Utskrift sendes: Kontrollutvalets medlemmer og 1. varamedlem, ordfører, rådmann, revisor,
Jorunn S. Tveiten og Setesdølen

Agder Sekretariat
Sekretariat for kontrollutvalg i Agder

Møtebok 29. november 2017

Bygland kontrollutval

SAK 11/17 GODKJENNING AV MØTEBOK

Samrøystes vedtak:

Møtebok frå 11. oktober 2017 vart godkjend.

SAK 12/17 RETURKRAFT AS - ORIENTERING

Samrøystes vedtak:

Kontrollutvalet tek saka til orientering.

Saka med saksdokument vert send til kommunestyret til orientering.

Saksutgreiing:

Sakshandsamar: Kjell Ivar Hommen

SAK 12/17 RETURKRAFT AS - ORIENTERING

Vedlegg:

1. Vedtak Kristiansand bystyre 25.10.17, sak 126/17
2. Saksprotokoll Kristiansand kontrollutvalg 21.09.17, sak 42/17
3. Saksutskrift Kristiansand kontrollutvalg 21.09.17, sak 42/17
4. Agder Kommunerevisjon, Orientering om «rentesaken» ved Returkraft AS
5. Kluge, Rapport Returkraft av 6. juni 2017
6. PWC, Memo datert 31. oktober 2016

Bakgrunn:

I førre møte den 11.10.17 vart kontrollutvalet orientert av revisjonen om utarbeidet rapport om «rentesaken» ved Returkraft AS. Saken er nå handsama i kontrollutvalet og i bystyret.

Denne saken medført en betydelig meirkostnad for selskapet som nå må dekkes gjennom gebyr frå innbyggjarane de næraste åra.

Revisjonen vil orientere kontrollutvalet om saken.

Kommunestyret bør orienterast om saken på en eigna måte.

Vurderingar:

Eventuelt vedtak i saken utarbeidast i møtet etter at revisjonen har orientert utvalet om saken.

Framlegg til vedtak:

SAK 13/18 ÅRSPLAN FOR 2018

Samrøystes vedtak:

Kontrollutvalet vedtek Årsplan for 2018.

Saksutgreiing:

Sakshandsamar: Kjell Ivar Hommen

SAK 13/17 ÅRSPLAN FOR 2018

Vedlegg:

- Framlegg til årsplan for 2018.

Sekretariatet har laga eit framlegg til årsplan. Ein gjer framlegg om 5 møter i 2018.

Det kan verta aktuelt å endre på datoar, fordi m.a. tidspunkt for handsaming av årsrekneskapan for kommunen er usikker. Ein vil be utvalet sine medlemmer om å kome med innspel på orienteringar, informasjon osv. som er ynskjeleg i 2018.

Framlegg til vedtak:

Kontrollutvalet vedtek Årsplan for 2018.

Orientering

Rådmann Aasmund Lauvdal orienterte om arbeidet med arbeidsmiljøet i kommunen.

Møtet vart lukka i medhald av kommuneloven § 31 nr.3.

Revisor orienterer

Revisjonen er ajour med førebuinga til årsoppgjøret for 2017.

Forvaltningsrevisorane Maren Stapnes og Henriette Svendsen (jurist) arbeider vidare med forvaltningsrevisjonsprosjektet.

Agder Sekretariat

Sekretariat for kontrollutvalg i Agder

Eventuelt

Sigmund Lien ynskjer å delta på Kontrollutvalskonferansen på Gardermoen 7. og 8. februar 2018.

Agder Sekretariat

Kontrollutvalet i Bygland kommune

Sak 02/18

Møtedato: 02.05.2018

Sakshandsamar: kih

Sak 02/18 KOMMUNEREKNESKAPEN FOR 2017, BYGLAND KOMMUNE

Lover, forskrifter:

Lov om kommunar og fylkeskommunar av 25. september 1992

Forskrift om årsrekneskap og årsmelding av 15. desember 2000, med endringar i 2004

Saksdokument som er lagt med saken:

Årsrekneskapen for 2017

Årsmeldinga for 2017

Revisjonsmelding, datert 25.04.2018

..

Saksopplysningar:

Driftsrekneskapen viser kr 104 197 207 til fordeling drift og eit rekneskapsmessig mindreforbruk på kr 663.

Årsrekneskapen inneheld balanse per. 31. desember 2017, driftsrekneskap, investeringsrekneskap og økonomiske oversikter for rekneskapsåret avslutta per denne datoen, og ei beskriving av vesentleg brukte rekneskapsprinsipp og andre noteopplysningar.

Årsrekneskapen er utarbeida etter dei formelle krav som stilles i kommuneloven med tilhøyrande rekneskapsføresegner i forskrift for årsrekneskap og årsmelding og god rekneskapsskikk i Noreg.

Revisor vil vera til stades i kontrollutvalet sitt møte og kan svare på mulege spørsmål i samband med rekneskapen.

Framlegg til vedtak:

Uttale frå kontrollutvalet til kommunestyret:

Kontrollutvalet har handsama Bygland kommune sin rekneskap for 2017. Driftsrekneskapen syner kr 104 197 207 til fordeling drift og eit rekneskapsmessig mindreforbruk på kr. 663. Saman med årsrekneskapen låg det føre årsmelding frå rådmannen og revisjonsmelding frå Agder Kommunerevisjon IKS.

Kontrollutvalet meiner at presentasjonen av regnskapet med tilhøyrande spesifikasjonar og noter, samt rådmannen si årsmelding, dekkjer dei formelle krava i rekneskapsforskrifta og rekneskapsbrukaren sitt informasjonsbehov.

Ut over dette og det som kjem fram i revisjonsmeldinga har kontrollutvalet ingen merknader til Bygland kommune sin årsrekneskap for 2017.

Til kommunestyret i Bygland kommune

Kopi:
Kontrollutvalet
Formannskapet
Administrasjonssjefen

MELDING FRÅ REVISOR

Uttale om årsrekneskapen

Konklusjon

Vi har revidert årsrekneskapen for Bygland kommune som viser kr 104 197 207 til fordeling drift og eit rekneskapsmessig mindreforbruk på kr 663. Årsrekneskapen er samansett av balanse per 31. desember 2017, driftsrekneskap, investeringsrekneskap, og økonomiske oversikter for rekneskapsåret avslutta per denne datoen og noter til årsrekneskapen, medrekna eit samandrag av viktige rekneskapsprinsipp.

Etter vår meining er årsrekneskapen som følgjer med, gitt i samsvar med lov og forskrifter og gir ei dekkande framstilling av den finansielle stillinga til kommunen per 31. desember 2017, og av resultatet for rekneskapsåret som vart avslutta per denne datoen, i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapskikk i Noreg.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Noreg, medrekna dei internasjonale revisjonsstandardane (ISA-ane). Våre oppgåver og plikter etter desse standardane er beskrivne under overskrifta *Revisors oppgåver og plikter ved revisjon av årsrekneskapen*. Vi er uavhengige av kommunen slik det er krav om i lov og forskrift, og har overholdt dei andre etiske pliktene våre i samsvar med desse krava. Etter vår oppfatning er innhenta revisjonsbevis tilstrekkeleg og formålstenleg som grunnlag for konklusjonen vår.

Ytterlegare informasjon

Administrasjonssjefen er ansvarleg for ytterlegare informasjon. Ytterlegare informasjon består av informasjon i kommunens årsmelding, men ikkje årsrekneskapen og revisjonsmeldinga.

Vår uttale om revisjonen av årsrekneskapen dekkjer ikkje slik ytterlegare informasjon, og vi attesterer ikkje denne informasjonen.

I samband med revisjonen av årsrekneskapen er det oppgåva vår å lese den ytterlegare informasjonen for å vurdere om det er vesentleg inkonsistens mellom han og årsrekneskapen eller kunnskap vi har opparbeidd under revisjonen, eller om han tilsynelatande inneheld vesentleg feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den ytterlegare informasjonen inneheld vesentleg feilinformasjon, ville vi rapportert om det. Vi har ikkje noko å rapportere i så måte.

Administrasjonssjefen sitt ansvar for årsrekneskapen

Administrasjonssjefen er ansvarleg for å utarbeide årsrekneskapen i samsvar med lov og forskrifter, derunder for at han gir ei dekkande framstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapskikk i Noreg. Administrasjonssjefen er også ansvarleg for slik intern kontroll han finn

AGDER KOMMUNEREVISJON IKS

naudsynt for å kunne utarbeide et årsrekneskap som ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følge av misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta.

Revisor sine oppgåver og plikter ved revisjonen av årsrekneskapen

Vårt mål med revisjonen er å oppnå tryggande sikkerheit for at årsrekneskapen totalt sett ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følge av feil eller misleg framferd, og å gi ei revisjonsmelding som gir inneheld vår konklusjon. Tryggande sikkerheit er ein høg grad av tryggleik, men ingen garanti for at ein revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Noreg, og ISA-ane, alltid vil avdekke vesentleg feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta. Feilinformasjon blir vurdert som vesentleg dersom han, åleine eller samla, innanfor rimeleg grenser kan forventast å påverke økonomiske avgjerder som brukarane tar basert på årsrekneskapen.

Som del av ein revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Noreg, og ISA-ane, utøver vi profesjonelt skjønn og viser profesjonell skepsis gjennom heile revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoane for vesentleg feilinformasjon i årsrekneskapen, enten det skuldast misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta. Vi utformar og gjennomfører revisjonshandlingar for å handtere slike risikoar, og hentar inn revisjonsbevis som er tilstrekkeleg og formålstenleg som grunnlag for konklusjonen vår. Risikoen for at vesentleg feilinformasjon som følge av misleg framferd ikkje blir avdekka, er høgare enn for feilinformasjon som skuldast feil som ikkje er tilsikta, sidan misleg framferd kan innebere samarbeid, forfalsking, bevisste utelatingar, feil presentasjonar, eller brot på interne kontrollrutinar.
- opparbeidar vi oss ei forståing av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlingar som er føremålstenlege etter tilhøva, men ikkje for å gi uttrykk for ei meining om effektiviteten av selskapet sin interne kontroll.
- evaluerer vi om rekneskapsprinsippa som er brukte, er føremålstenlege, og vurderer om rekneskapsestimata og tilhøyrande noteopplysningar som er utarbeidde av administrasjonssjefen, er rimelege.
- evaluerer vi den totale presentasjonen, strukturen og innhaldet i årsrekneskapen, og tilleggsopplysningane, og om årsrekneskapen representerer dei underliggjande transaksjonane og hendingane på ein måte som gir ei dekkande framstilling.

Vi kommuniserer med kontrollutvalet og administrasjonssjefen mellom anna om det planlagde omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utvekslar også informasjon om tilhøve av betydning som vi har avdekka i løpet av revisjonen, samt om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Utsegn om andre lovmessige krav

Konklusjon om budsjett

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er omtalt ovanfor, meiner vi at dei disposisjonar som ligg til grunn for rekneskapen i det alt vesentlege er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpa i årsrekneskapen stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsmeldinga

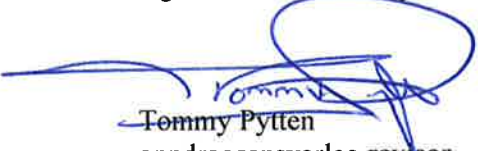
Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er omtalt ovanfor, meiner vi at opplysningane i årsmeldinga om årsrekneskapen er konsistente med årsrekneskapen og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er omtalt ovanfor, og kontrollhandlingar vi har funne nødvendige etter internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», meiner vi at leiinga har oppfylt si plikt til å sørge for ordentleg og oversiktleg registrering og dokumentasjon av kommunen sine rekneskapsopplysningar i samsvar med lov og god bokføringskikk i Noreg.

Evje, 25. april 2018

Agder Kommunerevisjon IKS

Tommy Pytten
oppdragsansvarleg revisor

Bygland kommune

REGNSKAPSSKJEMA 1A - DRIFTSREGNSKAPET

	Note	Regnskap 2017	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2016
1 Skatt på inntekt og formue		25 397 248	26 394 000	26 394 000	25 619 919
2 Ordinært rammetilskudd		61 491 642	59 975 000	59 975 000	59 024 911
3 Skatt på eiendom		8 400 119	8 468 000	7 768 000	8 843 677
4 Andre direkte eller indirekte skatter		6 329 574	6 150 000	6 150 000	6 246 942
5 Andre generelle statstilskudd		317 438	388 000	388 000	2 438 968
6 Sum frie disponible inntekter Sum (L1:L5)		101 936 021	101 375 000	100 675 000	102 174 417
7 Renteinntekter og utbytte		7 978 337	7 744 000	7 744 000	8 565 894
8 Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)		0	0	0	0
9 Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter		2 139 697	2 190 000	2 538 000	2 137 998
10 Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)		0	0	0	0
11 Avdrag på lån	6	4 724 264	4 650 000	4 650 000	4 303 350
12 Netto finansinntekter/-utgifter Sum (L7:L11)		1 114 376	904 000	556 000	2 124 545
13 Til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	9	0	0	0	0
14 Til ubundne avsetninger	9	7 012 544	7 012 544	0	10 098 201
15 Til bundne avsetninger	9	3 192 849	3 150 000	3 150 000	3 264 291
16 Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	9	7 012 544	7 012 544	0	10 198 201
17 Bruk av ubundne avsetninger	9	0	0	3 988 000	500 000
18 Bruk av bundne avsetninger	9	4 339 659	3 055 000	3 505 000	2 507 936
19 Netto avsetninger Sum (L13:L18)		-1 146 810	95 000	-4 343 000	156 354
20 Overført til investeringsregnskapet	9	0	0	0	0
21 Til fordeling drift L6 + L12 - L19 - L20		104 197 207	102 184 000	105 574 000	104 142 607
22 Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)		104 196 544	102 184 000	105 574 000	97 130 063
23 Regnskapsmessig merforbruk/ mindreforbruk (L22 - L21)	9	-663	0	0	-7 012 544

Bygland kommune

REGNSKAPSSKJEMA 1B - DRIFTSREGNSKAPET

	Regnskap 2017	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2016
Rammeområde 10: Politisk Styring				
Netto driftsramme	1 598 254	1 806 000	2 016 000	1 648 059
Rammeområde 20: Sentraladm. og fellesutgifter				
Netto driftsramme	12 257 830	12 301 997	12 290 000	11 690 236
Rammeområde 201 Kultur				
Netto driftsramme	1 260 659	1 360 279	1 338 000	1 343 321
Rammeområde 300 Bygland oppvekstsenter				
Netto driftsramme	16 003 790	17 198 573	16 712 000	15 105 309
Rammeområde 302 Byglandsfjord oppvekstsenter				
Netto driftsramme	9 892 637	9 996 618	9 702 000	9 482 123
Rammeområde 31: Helse				
Netto driftsramme	7 448 436	8 007 542	7 851 000	7 680 923
Rammeområde 32: NAV				
Netto driftsramme	484 808	617 773	1 524 000	1 038 536
Rammeområde 33: Pleie og omsorg				
Netto driftsramme	32 947 818	32 273 190	31 510 000	31 929 258
Rammeområde 35: Drift og forvaltning ekskl VARF				
Netto driftsramme	13 822 951	13 043 028	13 150 000	12 721 474
Rammeområde 40: Drift og forvaltning - VARF				
Netto driftsramme	1 051 914	1 038 000	1 038 000	240 143
Rammeområde 41: Store prosjekter				
Netto driftsramme	75 964	200 000	750 000	1 748 865
Rammeområde 80: Eksterne samarbeid				
Netto driftsramme	12 660 746	12 173 000	12 173 000	11 436 637
Rammeområde 90: Andre sentrale inntekter og kostnader				
Netto driftsramme	-5 309 264	-7 832 000	-4 480 000	-8 934 820
Rammeområde 14:				
Netto driftsramme		0	0	0
Rammeområde 15:				
Netto driftsramme	0	0	0	0
Rammeområde 16:				
Netto driftsramme	0	0	0	0

Bygland kommune

REGNSKAPSSKJEMA 1B - DRIFTSREGNSKAPET

	Regnskap 2017	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2016
Rammeområde 17: Netto driftsramme	0	0	0	0
Rammeområde 18: Netto driftsramme	0	0	0	0
Rammeområde 19: Netto driftsramme	0	0	0	0
Rammeområde 20: Netto driftsramme	0	0	0	0
Rammeområde 21: Netto driftsramme	0	0	0	0
Rammeområde 22: Netto driftsramme	0	0	0	0
Rammeområde 23: Netto driftsramme	0	0	0	0
Rammeområde 24: Netto driftsramme	0	0	0	0
Rammeområde 25: Netto driftsramme	0	0	0	0
Rammeområde 26: Netto driftsramme	0	0	0	0
Rammeområde 27: Netto driftsramme	0	0	0	0
Rammeområde 28: Netto driftsramme	0	0	0	0
Rammeområde 29: Netto driftsramme	0	0	0	0
Rammeområde 30: Netto driftsramme	0	0	0	0
Rammeområde 31: Netto driftsramme	0	0	0	0
Rammeområde 32: Netto driftsramme	0	0	0	0
SUM FORDELT	104 196 544	102 184 000	105 574 000	97 130 063

Bygland kommune

REGNSKAPSSKJEMA 2A - INVESTERINGSREGNSKAPET

	Note	Regnskap 2017	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2016
1 Investeringer i anleggsmidler	12	8 318 950	10 226 143	10 758 000	18 849 092
2 Utlån og forskutteringer		200 000	500 000	300 000	284 000
3 Kjøp av aksjer og andeler		6 807 230	6 807 230	460 000	453 060
4 Avdrag på lån	6	597 225	3 309 181	800 000	471 126
5 Dekning av tidligere års udekket	9	0	0	0	0
6 Avsetninger	9	98 925	0	0	159 181
7 Årets finansieringsbehov SUM (L1:L6)		16 022 330	20 842 554	12 318 000	20 216 459
8 <u>Finansiert slik:</u>					
9 Bruk av lånemidler		2 736 114	7 293 754	8 478 000	15 614 065
10 Inntekter fra salg av anleggsmidler		25 000	25 000	300 000	305 497
11 Tilskudd til investeringer	13	4 949 000	4 949 000	1 800 000	0
12 Kompensasjon for merverdiavgift		486 052	783 389	480 000	3 519 026
13 Mottatte avdrag på utlån og refusjoner		4 834 753	4 800 000	800 000	547 617
14 Andre inntekter		0	0	0	0
15 Sum eksternt finansiering SUM (L9:L14)		13 030 919	17 851 143	11 858 000	19 986 206
16 Overført fra driftsregnskapet	9	0	0	0	0
17 Bruk av tidligere års udisponert	9	0	0	0	0
18 Bruk av avsetninger	9	2 991 411	2 991 411	460 000	230 253
19 Sum finansiering SUM (L15:L18)		16 022 330	20 842 554	12 318 000	20 216 459
20 Udekket/udisponert L7 - L19	9	0	0	0	0

Bygland kommune

Balanseregnskapet

	Note	Regnskap 2017	Regnskap 2016
EIENDELER			
<i>A. Anleggsmidler</i>			
Faste eiendommer og anlegg	4	185 898 652	184 478 963
Utstyr, maskiner og transportmidler	4	4 376 879	4 879 002
Utlån		7 458 125	11 892 879
Aksjer og andeler	5	15 766 557	8 956 327
Pensjonsmidler	3	194 732 606	186 206 165
Sum anleggsmidler		408 232 820	396 413 336
<i>B. Omløpsmidler</i>			
Kortsiktige fordringer		9 754 855	10 864 278
Premieavvik	3	11 650 861	12 265 182
Aksjer og andeler		0	0
Sertifikater		0	0
Obligasjoner		0	0
Derivater		0	0
Kasse, postgiro, bankinnskudd		78 766 467	76 350 167
Sum omløpsmidler		100 172 184	99 479 627
Sum eiendeler		508 405 003	495 892 963

Bygland kommune

Balanseregnskapet

	Note	Regnskap 2017	Regnskap 2016
GJELD OG EGENKAPITAL			
<i>C. Egenkapital</i>			
Disposisjonsfond	9	38 478 162	25 315 631
Bundne driftsfond	9	26 913 104	31 080 510
Ubundne investeringsfond	9	1 151 594	1 781 450
Bundne investeringsfond	9	98 925	159 181
Regnskapsmessig mindreforbruk (drift)	9, 10	663	7 012 544
Regnskapsmessig merforbruk (drift)	9, 10	0	0
Udisponert investeringsregnskapet	9, 10	0	0
Udekket investeringsregnskapet	9, 10	0	0
Kapitalkonto	11	53 765 203	41 346 006
Endring av regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift)	10	-1 951 787	-1 951 787
Endring av regnskapsprinsipp som påvirker AK (investering)	10	0	0
Sum egenkapital		118 455 864	104 743 533
<i>D. Gjeld</i>			
<i>Langsiktig gjeld</i>			
Ihendehaverobligasjonslån		0	0
Pensjonsforpliktelse	3	235 850 270	233 864 608
Sertifikatlån		0	0
Andre lån	6	124 980 883	130 302 373
Sum langsiktig gjeld		360 831 153	364 166 980
<i>Kortsiktig gjeld</i>			
Kassekredittlån		0	0
Annen kortsiktig gjeld		27 831 037	25 559 591
Derivater		0	0
Premieavvik	3	1 286 949	1 422 858
Sum kortsiktig gjeld		29 117 986	26 982 449
Sum gjeld		389 949 139	391 149 429
Sum egenkapital og gjeld		508 405 003	495 892 963

MEMORIAKONTI:

Ubrukte lånemidler		6 363 536	9 099 650
Andre memoriakonti		9 724 427	9 256 025
Motkonto for memoriakontiene		-16 087 963	-18 355 675

Bygland kommune

ØKONOMISK OVERSIKT - DRIFT

	Note	Regnskap 2017	Regnskap 2016
<i>Driftsinntekter</i>			
Brukerbetalinger		4 698 842	5 205 900
Andre salgs- og leieinntekter		13 210 336	13 594 777
Overføringer med krav til motytelse		16 478 687	22 459 541
Rammetilskudd		61 491 642	59 024 911
Andre statlige overføringer		9 734 113	9 815 893
Andre overføringer		4 165 100	5 165 127
Inntekts- og formuesskatt		25 397 248	25 619 919
Eiendomsskatt		8 400 119	8 843 677
Andre direkte og indirekte skatter		6 329 574	6 246 942
Sum driftsinntekter		149 905 661	155 976 688
<i>Driftsutgifter</i>			
Lønnsutgifter	2	79 392 752	77 756 828
Sosiale utgifter	3	18 854 193	18 844 206
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon		20 619 844	21 405 694
Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon		16 757 631	15 808 077
Overføringer		11 729 737	10 615 589
Avskrivninger	4	7 376 384	6 497 694
Fordelte utgifter		-523 181	-751 152
Sum driftsutgifter		154 207 360	150 176 936
Brutto driftsresultat		-4 301 698	5 799 751
<i>Finansinntekter</i>			
Renteinntekter og utbytte		7 978 337	8 565 894
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)		0	0
Mottatte avdrag på utlån		0	8 000
Sum eksterne finansinntekter		7 978 337	8 573 894
<i>Finansutgifter</i>			
Renteutgifter og låneomkostninger		2 143 138	2 160 011
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)		0	0
Avdrag på lån	6	4 724 264	4 303 350
Utlån		0	0
Sum eksterne finansutgifter		6 867 403	6 463 361
Resultat eksterne finansieringstransaksjoner		1 110 934	2 110 533
Motpost avskrivninger		7 376 384	6 497 694
Netto driftsresultat		4 185 619	14 407 978

Bygland kommune

ØKONOMISK OVERSIKT - DRIFT

	Note	Regnskap 2017	Regnskap 2016
<i>Interne finanstransaksjoner</i>			
<i>Bruk av avsetninger</i>			
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	9	7 012 544	10 198 201
Bruk av disposisjonsfond	9	280 173	542 000
Bruk av bundne fond	9	6 399 863	2 970 061
Sum bruk av avsetninger		13 692 580	13 710 262
<i>Avsetninger</i>			
Overført til investeringsregnskapet	9	0	0
Avsatt til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	9	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	9	13 442 705	15 556 757
Avsatt til bundne driftsfond	9	4 434 831	5 548 939
Sum avsetninger		17 877 536	21 105 696
Regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk	9	-663	-7 012 544

Bygland kommune

ØKONOMISK OVERSIKT - INVESTERING

	Note	Regnskap 2017	Regnskap 2016
<i>Inntekter</i>			
Salg av driftsmidler og fast eiendom		25 000	305 497
Andre salgsinntekter		0	0
Overføringer med krav til motytelse		0	0
Kompensasjon for merverdiavgift		486 052	3 519 026
Statlige overføringer	13	1 918 000	0
Andre overføringer	13	3 031 000	0
Renteinntekter og utbytte		0	0
Sum inntekter		5 460 052	3 824 523
<i>Utgifter</i>			
Lønnsutgifter		268 115	155 012
Sosiale utgifter		72 208	43 018
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon		7 492 575	15 132 035
Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon		0	0
Overføringer		486 052	3 519 026
Renteutgifter og omkostninger		0	0
Fordelte utgifter		0	0
Sum utgifter	12	8 318 950	18 849 092
<i>Finansieringstransaksjoner</i>			
Avdrag på lån	6	597 225	471 126
Utlån		200 000	284 000
Kjøp av aksjer og andeler		6 807 230	453 060
Dekning av tidligere års udekket	9	0	0
Avsatt til ubundne investeringsfond	9	0	0
Avsatt til bundne investeringsfond	9	98 925	159 181
Sum finansieringstransaksjoner		7 703 380	1 367 367
Finansieringsbehov		10 562 278	16 391 935
<i>Finansiert med:</i>			
Bruk av lån		2 736 114	15 614 065
Salg av aksjer og andeler		0	0
Mottatte avdrag på utlån		4 834 753	547 617
Overført fra driftsregnskapet	9	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	9	0	0
Bruk av disposisjonsfond	9	0	0
Bruk av bundne driftsfond	9	2 202 374	0
Bruk av ubundne investeringsfond	9	629 856	230 253
Bruk av bundne investeringsfond	9	159 181	0
Sum finansiering		10 562 278	16 391 935
Udekket/udisponert	9	0	0

Bygland kommune

Regnskapsprinsipper og vurderingsregler

Kommuneregnskapet er finansielt orientert, og skal vise alle økonomiske midler som er tilgjengelige i året, og anvendelsen av disse. Inntekter og utgifter skal tidsmessig plasseres i det året som følger av anordningsprinsippet. Anordningsprinsippet betyr at alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet skal fremgå av drifts- eller investeringsregnskapet i året enten de er betalt eller ikke.

Regnskapet er avlagt i henhold til god kommunal regnskapsskikk, herunder kommunale regnskapsstandarder (KRS) utgitt av Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS).

Alle utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger er regnskapsført brutto. Dette gjelder også interne finansieringstransaksjoner. For lån er kun den delen av lånet som faktisk er brukt i løpet av året ført i investeringsregnskapet. Den delen av lånet som ikke er brukt, er registrert som memoriapost.

I den grad enkelte utgifter, utbetalinger, inntekter eller innbetalinger ikke kan fastsettes eksakt ved tidspunktet for regnskapsavleggelsen, registreres et anslått beløp i årsregnskapet.

Klassifisering av anleggsmidler og omløpsmidler

I balanseregnskapet er anleggsmidler eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for kommunen. Andre eiendeler er omløpsmidler. Fordringer knyttet til egen vare- og tjenesteproduksjon, samt markedsbaserte verdipapirer som inngår i en handelsportefølje er omløpsmidler. Andre markedsbaserte verdipapirer er klassifisert som omløpsmidler med mindre kommunen har foretatt investeringen ut fra næringspolitiske eller samfunnsmessige hensyn. I slike tilfeller er verdipapirene klassifisert som anleggsmidler.

Andre fordringer er omløpsmidler dersom disse forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Ellers er de klassifisert som anleggsmidler.

Kommunen følger KRS (F) nr. 4 Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet. Standarden har særlig betydning for skille mellom vedlikehold og påkostning i forhold til anleggsmidler. Utgifter som påløper for å opprettholde anleggsmiddelets kvalitetsnivå utgiftsføres i driftsregnskapet. Utgifter som representerer en standardheving av anleggsmiddelet utover standarden ved anskaffelsen utgiftsføres i investeringsregnskapet og aktiveres på anleggsmiddelet i balansen.

Klassifisering av gjeld

Langsiktig gjeld er knyttet til formålene i kommunelovens § 50 med unntak av likviditetstrekkrettighet/ likviditetslån jf. kl § 50 nr. 5. All annen gjeld er kortsiktig gjeld.

Neste års avdrag på utlån inngår i anleggsmidler og neste års avdrag på lån inngår i langsiktig gjeld.

Vurderingsregler

Omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Markedsbaserte finansielle omløpsmidler er vurdert til virkelig verdi.

Utestående fordringer er vurdert til pålydende med fradrag for forventet tap.

Bygland kommune

Regnskapsprinsipper og vurderingsregler

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet. Avskrivningene starter året etter at anleggsmidlet er anskaffet / tatt i bruk av virksomheten.

Anleggsmidler som har hatt verdifall som forventes ikke å være forbigående er nedskrevet til virkelig verdi i balansen.

Vurderingene for eiendeler gjelder tilsvarende for kortsiktig og langsiktig gjeld.

Opptakskost utgjør gjeldspostens pålydende i norske kroner på det tidspunkt som gjelden oppstår. Låneomkostninger (gebyrer, provisjoner mv.), samt over- og underkurs er finansutgifter og inntekter. Over- og underkurs periodiseres over lånets løpetid som kortsiktig fordring/gjeld etter samme prinsipp som gjelder for obligasjoner som holdes til forfall.

Selvkostberegninger

Innenfor de rammer der selvkost er satt som den rettslige rammen for hva kommunen kan kreve av brukerbetaling beregner kommunen selvkost etter retningslinjer gitt av Kommunal- og regionaldepartementet i dokument H-3/14, februar 2014.

For de tjenestene kommunen selv har valgt å kreve brukerbetaling etter selvkostprinsippet følges samme retningslinjer.

Bygland kommune

Organisering av kommunens virksomhet

	Type virksomhet	Type enhet	Kontor- /vertskommune
Setesdal Revisjonsdistrikt IKS	Revisjon - utgår	IKS	
Agder kommunerevisjon IKS	Revisjon	IKS	
Setpro AS	Arbeidsopplæring og tilrettelegging	IKS	
Setesdal Miljø & Gjenvinning IKS	Renovasjon	IKS	
Setesdal Brannvesen IKS	Brannvern og brannberedskap	IKS	
Konsesjonskraft IKS	Distribusjon og handel med elektrisitet	IKS	
Agder Sekretariat (§ 27)	Sekretær kontrollutvalg	IKS	
Aust Agder museum og arkiv IKS	Museumsdrift	IKS	
Setesdal IKT	IKT	KF (§ 27-samarbeid)	
Setesdalmuseet Eigedom IKS	Eigar av museumseigedom	IKS	
Setesdal Regionråd		KF (§ 27-samarbeid)	
Byglandstunet AS	Eigedomsforvaltning	AS	
Byglandsfjord Industribygg AS	Eigedomsforvaltning	AS	
Bankbygg AS	Eigedomsforvaltning	AS	
Nesodden Industribygg AS	Eigedomsforvaltning	AS	
Setesdal barnevern	Barnevern	Vertskommunesamarbeid	Valle
Setesdal PPT	PPT	Vertskommunesamarbeid	Valle
Kommuneoverlege	Kommuneoverlege	Vertskommunesamarbeid	Bygland
Jordmor	Jordmor	Vertskommunesamarbeid	Bygland
Omsorgsboliger habilitering	Omsorgsboliger habilitering	Vertskommunesamarbeid	Bygland
LMT	Lokalmedisinske tjenester	Vertskommunesamarbeid	Evje og Hornnes
KØH	Kommunal øyeblikkelig hjelp	Vertskommunesamarbeid	Evje og Hornnes
Legevakt	Legevakt	Vertskommunesamarbeid	Evje og Hornnes
Vassdragsstyre Øvre Otra	Vassdragsstyre	Vertskommunesamarbeid	Bygland

Bygland kommune

Note 1 - Endring i arbeidskapital

Balanseregnskapet	2017	2016	Endring
2.1 Omløpsmidler	100 172 184	99 479 627	692 556
2.3 Kortsiktig gjeld	29 117 986	26 982 449	-2 135 537
Arbeidskapital	71 054 197	72 497 178	-1 442 981

Drifts- og investeringsregnskapet:

Beløp

Sum

Anskaffelse av midler

Inntekter driftsregnskap	149 905 661	
Inntekter investeringsregnskap	5 460 052	
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	15 549 204	
Sum anskaffelse av midler	170 914 917	170 914 917

Anvendelse av midler

Utgifter driftsregnskap	146 830 976	
Utgifter investeringsregnskap	8 318 950	
Utbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	14 471 858	
Sum anvendelse av midler	169 621 784	169 621 784

Anskaffelse - anvendelse av midler

1 293 133

Endring i ubrukte lånemidler (økning +/reduksjon -)

-2 736 114

Endring i arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskap

-1 442 981

Endring i arbeidskapital i balansen

-1 442 981

Differanse (forklares nedenfor)

0

Forklaring til differanse i arbeidskapital:

Beløp

Sum

	0	0
--	----------	----------

Bygland kommune

Note 2 - Antall årsverk og ytelser til ledende personer og revisor

Tekst	2017	2016
Bemanning i årsverk	125	128
Lønn administrasjonssjef: - samlet lønn og annen fast godtgjørelse samt eventuelle bonusutbetalinger - godtgjørelse fra andre verv i kommunen - vesentlig tilleggs godtgjørelse for tjenester utenfor normal funksjon - betalt eller skyldig vederlag i forbindelse med avslutning av ansettelsesforhold eller verv. - beregnet verdi av totale fordeler i annet enn kontanter som anses som godtgjørelse (naturalytelser)	919 611 5 375	884 261 4 392
Sum lønn administrasjonssjef	924 986	888 653
Godtgjørelse ordfører: - samlet lønn og annen fast godtgjørelse samt eventuelle bonusutbetalinger - godtgjørelse fra andre verv i kommunen - vesentlig tilleggs godtgjørelse for tjenester utenfor normal funksjon - betalt eller skyldig vederlag i forbindelse med avslutning av ansettelsesforhold eller verv. - beregnet verdi av totale fordeler i annet enn kontanter som anses som godtgjørelse (naturalytelser)	638 528 4 392	653 783 4 392
Sum godtgjørelse til ordfører	642 920	658 175
Godtgjøring revisor: - regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og diverse attestasjonsoppdrag - rådgivning og andre tjenester	495 000 80 250	487 832 70 000
Sum godtgjørelse til revisor	575 250	557 832

Bygland kommune

Note 3 - Pensjonsforpliktelser

Generelt om pensjonsordningene i kommunen

Kommunen har kollektive pensjonsordninger i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) som sikrer ytelsesbasert pensjon for de ansatte.

Pensjonsordningen omfatter alders-, uføre-, ektefelle-, barnepensjon samt AFP/tidligpensjon og sikrer alders- og uførepensjon med samlet pensjonsnivå på 66 % sammen med folketrygden. Pensjonene samordnes med utbetaling fra NAV.

Premiefond

Premiefondet er et fond for tilbakeført premie og overskudd. Eventuelle midler på premiefondet kan bare brukes til fremtidig premiebetaling. Premiefondet fremgår ikke av kommuneregnskapet, men bruk av fondet reduserer faktisk betalte pensjonspremier.

	2017	2016
Innestående på premiefond 01.01	20 228	101 520
Tilført premiefondet i løpet av året	1 478 087	1 591 039
Bruk av premiefondet i løpet av året	1 477 373	1 672 331
Innestående på premiefond 31.12	20 942	20 228

Regnskapsføring av pensjon

Etter § 13 i årsregnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremien som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet.

Premieavviket tilbakeføres igjen neste år/med 1/7 per år for premieavvik oppstått i 2014 eller senere, med 1/10 per år for premieavvik oppstått fra 2011 til 2013 og med 1/15 per år for premieavvik oppstått fra 2002 til 2010.

Regnskapsføringen av pensjon innebærer et unntak fra de grunnleggende prinsippene for kommuneregnskapet om at alle kjente utgifter og inntekter i året skal tas med i årsregnskapet for vedkommende år (kl § 48 nr. 2).

Regnskapsføringen av premieavvik og amortisering av premieavvik har hatt innvirkning på netto driftsresultat i 2017 ved at regnskapsførte pensjonsutgifter er kr 478 412 høyere enn faktisk betalte pensjonspremier.

Bestemmelsene innebærer også at beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balansen som henholdsvis anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Økonomiske forutsetninger for beregning av pensjonskostnaden	KLP	SPK
Forventet avkastning pensjonsmidler	4,50 %	4,20 %
Diskonteringsrente	4,00 %	4,00 %
Forventet årlig lønnsvekst	2,97 %	2,97 %
Forventet årlig G-regulering	2,97 %	2,97 %
Forventet regulering av pensjoner under utbetaling	2,20 %	

Bygland kommune

Note 3 - Pensjonsforpliktelser

Total - Spesifikasjon av samlet pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktelser og estimatavvik

Spesifikasjon av pensjonskostnad og årets premieavvik	2017	2016
Årets pensjonsopptjening, nåverdi	8 412 089	8 527 923
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	9 011 132	8 883 170
- Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-8 281 811	-8 024 856
Administrasjonskostnader	611 687	630 136
Netto pensjonskostnad (inkl. adm.)	9 753 097	10 016 373
Betalt premie i året	10 968 700	12 119 287
Årets premieavvik	-1 215 603	-2 102 914

Pensjonsmidler, pensjonsforpliktelser og akkumulert premieavvik	2017		2016	
		Arb.g.avg. 10,60 %		Arb.g.avg. 10,60 %
Arbeidsgiveravgiftssats				
Brutto påløpte pensjonsforpliktelser pr. 31.12	231 909 517		229 296 981	
Pensjonsmidler pr. 31.12	194 732 606		186 206 165	
Netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12	37 176 911	3 940 753	43 090 816	4 567 626
Årets premieavvik	1 215 603	128 854	2 102 914	222 909
Sum gjenstående premieavvik tidligere år (01.01)	9 807 691	1 034 635	9 049 580	953 142
Sum amortisert premieavvik dette året	-1 648 977	-173 892	-1 344 803	-141 416
Akkumulert premieavvik pr. 31.12	9 374 317	989 597	9 807 691	1 034 635

Estimatavvik og planendringer	2017		2016	
	Pensjonsmidler	Pensjonsforpliktelser	Pensjonsmidler	Pensjonsforpliktelser
Estimatavvik 31.12 dette år	-2 466 686	-7 164 988	308 022	-6 645 324
Virkningen av planendringer etter § 13-3 bokstav C	0	0	0	0

Bygland kommune

Note 3 - Pensjonsforpliktelser

KLP - Spesifikasjon av samlet pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktelser og estimatavvik

Spesifikasjon av pensjonskostnad og årets premieavvik	2017	2016
Årets pensjonsopptjening, nåverdi	6 969 154	7 137 804
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	8 117 660	8 007 632
- Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-7 617 238	-7 339 865
Administrasjonskostnader	566 129	578 514
Netto pensjonskostnad (inkl. adm.)	8 035 705	8 384 085
Betalt premie i året	9 374 320	10 179 035
Årets premieavvik	-1 338 615	-1 794 950

Pensjonsmidler, pensjonsforpliktelser og akkumulert premieavvik	2017		2016	
		Arb.g.avg. 10,60 %		Arb.g.avg. 10,60 %
Arbeidsgiveravgiftssats				
Brutto påløpte pensjonsforpliktelser pr. 31.12	207 236 312		205 142 870	
Pensjonsmidler pr. 31.12	177 470 445		168 646 825	
Netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12	29 765 867	3 155 182	36 496 045	3 868 581
Årets premieavvik	1 338 615	141 893	1 794 950	190 265
Sum gjenstående premieavvik tidligere år (01.01)	10 003 318	1 055 975	9 627 161	1 014 829
Sum amortisert premieavvik dette året	-1 675 167	-176 382	-1 418 793	-149 119
Akkumulert premieavvik pr. 31.12	9 666 766	1 021 486	10 003 318	1 055 975

Estimatavvik og planendringer	2017		2016	
	Pensjons- midler	Pensjons- forpliktelser	Pensjons- midler	Pensjons- forpliktelser
Estimatavvik 31.12 dette år	43 888	-5 347 675	-5 751 368	-3 405 662

Virkingen av planendringer etter § 13-3 bokstav C

Bygland kommune

Note 3 - Pensjonsforpliktelser

SPK - Spesifikasjon av samlet pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktelser og estimatavvik

Spesifikasjon av pensjonskostnad og årets premieavvik	2017	2016
Årets pensjonsopptjening, nåverdi	1 442 935	1 390 119
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	893 472	875 538
- Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-664 573	-684 991
Administrasjonskostnader	45 558	51 622
Netto pensjonskostnad (inkl. adm.)	1 717 392	1 632 288
Betalt premie i året	1 594 380	1 940 252
Årets premieavvik	123 012	-307 964

Pensjonsmidler, pensjonsforpliktelser og akkumulert premieavvik	2017		2016	
	Arb.g.avg. 10,60 %	Arb.g.avg. 10,60 %	Arb.g.avg. 10,60 %	Arb.g.avg. 10,60 %
Arbeidsgiveravgiftssats				
Brutto påløpte pensjonsforpliktelser pr. 31.12	24 673 205		24 154 111	
Pensjonsmidler pr. 31.12	17 262 161		17 559 340	
Netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12	7 411 044	785 571	6 594 771	699 046
Årets premieavvik	-123 012	-13 039	307 964	32 644
Sum gjenstående premieavvik tidligere år (01.01)	-195 627	-21 340	-577 581	-61 687
Sum amortisert premieavvik dette året	26 190	2 490	73 990	7 703
Akkumulert premieavvik pr. 31.12	-292 449	-31 889	-195 627	-21 340

Estimatavvik og planendringer	2017		2016	
	Pensjons- midler	Pensjons- forpliktelser	Pensjons- midler	Pensjons- forpliktelser
Estimatavvik 01.01 dette år	-2 510 574	-1 817 313	6 059 390	-3 239 662

Virkingen av planendringer etter § 13-3 bokstav C

Bygland kommune

Note 4 - Varige driftsmidler

Utstyr, maskiner og transportmidler

TEKST	Kunst etc..	EDB-utstyr, kontor- maskiner	Anleggs- maskiner mv.	Brannbiler, tekniske anlegg	SUM
Anskaffelseskost 01.01		302 104	5 363 585	2 315 324	7 981 012
Årets tilgang			63 539	116 241	179 780
Årets avgang					0
Anskaffelseskost 31.12	0	302 104	5 427 124	2 431 565	8 160 792
Akk. avskrivninger 01.01		60 421	2 462 759	578 831	3 102 011
Årets avskrivning		60 421	505 695	115 787	681 902
Årets avgang avskrivninger					0
Akk. avskrivninger 31.12	0	120 842	2 968 454	694 617	3 783 913
Akk. nedskrivninger 01.01					0
Årets nedskrivning					0
Årets reverserte nedskrivninger					0
Akk. nedskrivning 31.12	0	0	0	0	0
Bokført verdi pr. 31.12	0	181 262	2 458 670	1 736 947	4 376 879
Tap ved salg av anleggsmidler					0
Gevinst ved salg av anleggsmidler					0
Økonomisk levetid		5 år	10 år	20 år	
Avskrivningsplan	Ingen avskr.	Lineær	Lineær	Lineær	

Bygland kommune

Note 4 - Varige driftsmidler

Faste eiendommer og anlegg

TEKST	Tomter	Tekn.anl. VAR	Boliger, skoler, veier	Adm.bygg, sykehjem mv.	SUM
Anskaffelseskost 01.01	3 628 856	49 586 284	141 242 111	57 114 835	251 572 085
Årets tilgang		928 430	3 538 191	3 672 548	8 139 170
Årets avgang	25 000				25 000
Anskaffelseskost 31.12	3 603 856	50 514 714	144 780 302	60 787 383	259 686 255
Akk. avskrivninger 01.01		18 743 166	28 760 389	19 589 565	67 093 121
Årets avskrivning		2 084 694	3 475 725	1 134 062	6 694 481
Årets reverserte nedskrivninger					0
Akk. avskrivninger 31.12	0	20 827 861	32 236 115	20 723 628	73 787 603
Akk. nedskrivninger 01.01					0
Årets nedskrivning					0
Årets reverserte nedskrivninger					0
Akk. nedskrivning 31.12	0	0	0	0	0
Bokført verdi pr. 31.12	3 603 856	29 686 853	112 544 188	40 063 756	185 898 652
Tap ved salg av anleggsmidler					0
Gevinst ved salg av anleggsmidler					0
Økonomisk levetid		20 år	40 år	50 år	
Avskrivningsplan	Ingen avskr.	Lineær	Lineær	Lineær	

Bygland kommune

Note 5 - Aksjer og andeler (anleggsmidler)

Selskapets navn	Eierandel i selskapet	Eventuell markedsverdi	Balanseført verdi 2017	Balanseført verdi 2016
EK-tilskot			5 124 536	4 619 680
Setesdal informasjons og kompetansesenter AS	2,40 %		50 000	50 000
Dampskibsaktieselskapet Bjoren AS	4,38 %		0	10 000
Nesodden Industribygg AS	94,17 %		1 130 000	1 130 000
Byglandstunet AS	100,00 %		5 383 624	675 000
Aust-Agder Næringselskap AS	0,66 %		20 000	20 000
Otrahallen A/S	1,50 %		3 000	3 000
Byglandsfjord Industribygg AS	100,00 %		2 202 250	596 500
Setpro A/S	20,00 %		270 000	270 000
Kommunekraft A/S	0,31 %		1 000	1 000
Agder Energi AS	1,11 %	51 390 000	1	1
Setesdal Miljø & Gjenvinning IKS	20,00 %		1	1
Konsesjonskraft IKS	3,30 %		1	1
Setesdal Regionråd	25,00 %		1	1
Setesdal Brannvesen IKS	21,79 %		1 411 949	1 411 949
Agder Sekretariat IKS	6,25 %		40 000	40 000
Setesdal Revisjonsdistrikt IKS	20,00 %		1	1
Setesdalmuseet Eigedom IKS	33,30 %		1	1
Setesdalmuseet IKS	16,67 %		1	1
Biblioteksentralen SA	0,05 %		600	600
Aust-Agder museum og arkiv IKS	2,00 %		1	1
USUS AS (Visitsørlandet AS)	0,21 %		10 000	10 000
Setesdal IKT	20,00 %		1	1
Bjoren AS	100,00 %		22 000	29 000
Agder Kommunerevisjon IKS	4,00 %		1	1
LL Setesdal Bilruter	5,03 %		92 451	92 451
Dag og Tid AS	0,04 %		2 500	2 500
Bankbygg AS	100,00 %		0	12 000
Tapsavsetting aksjer			0	-20 000
AT Skog SA			2 637	2 637
Sum		51 390 000	15 766 557	8 956 327

Bygland kommune

Note 5 - Aksjer og andeler (anleggsmidler)

Vesentlige endringer i løpet av året i selskapsstruktur, eierandel, omdanning, fusjon/fisjon og kjøp/salg av eierandeler m.v :

- Kommunen har kjøpt opp alle aksjene i Byglandstunet AS, Bankbygg AS og Byglandsfjord Industribygg AS
- Bankbygg AS er fusjonert med Byglandstunet AS
- Byglandsfjord Industribygg AS: Konvertering av lån til egenkapital (kr 900.000)
- Byglandstunet AS: Konvertering av lån til egenkapital (kr 3.400.000)

Nedskrivning av bokført verdi

Selskap	Virkelig verdi	Bokført verdi	Verdi- forskjell	

Gjeldsforpliktelse som det antas at kommunen må dekke i interkommunale selskaper:

Selskap	Gjeldsansvar

Bygland kommune

Note 6 - Langsiktig gjeld

Forholdet mellom betalt avdrag og minimumsavdrag

	2017	2016
Utgiftsført avdrag i driftsregnskapet	4 724 264	4 303 350
Beregnet minimumsavdrag	4 724 264	4 303 350
Avvik	0	0

Avdrag på lån til videre utlån og forskotteringer

	2017	2016
Mottatte avdrag	534 753	388 436
Årets betalte avdrag	597 225	471 126
Forskjell	-62 472	-82 690
Saldo avdragsfond 1.1	159 181	0
Avsetning til (+)/bruk av avdragsfond (-)	-60 256	159 181
Saldo avdragsfond 31.12	98925	159181

Bygland kommune

Note 7 - Garantiansvar

Gitt overfor - navn	Garanti-ramme	Beløp pr. 31.12		Utløper dato
		2017	2016	
Sparebanken Sør Gjelder vår portefølje av startlån av ulik størrelse. Porteføljen er på 7687662, og det er tapsdeling med Husbanken. Kommunen har tapsrisikoen for de første 25% av gjenstående hovedstol samt forfalte renter og omkostninger før realisering av pantet.	7 687 662	1 921 915	2 055 357	varierende
Fom. 2018: Selvskyldnergaranti SetPro AS og Byglandstunet AS				
Sum garantiansvar		1 921 915	2 055 357	

Tap på garantier:

Gitt overfor - navn	Beløp

Økonomisk virkning på senere års regnskap/budsjett:

Sannsynlig innfrielse av garantier:

Bygland kommune

Note 9 - Spesifikasjon over samlede avsetninger og bruk av avsetninger

a) Samlede avsetninger og bruk av avsetninger

	Regnskap 2017	Regnskap 2016
<i>Avsetninger og bruk av avsetninger</i>		
Avsetninger til:		
Disposisjonsfond	13 442 705	15 556 757
Bundne driftsfond	4 434 831	5 548 939
Ubundne investeringsfond	0	0
Bundne investeringsfond	98 925	159 181
Sum fondsavsetninger	17 976 461	21 264 877
Bruk av avsetninger:		
Disposisjonsfond i driftsregnskapet	280 173	542 000
Bundne driftsfond i driftsregnskapet	6 399 863	2 970 061
Disposisjonsfond i investeringsregnskapet	0	0
Bundne driftsfond i investeringsregnskapet	2 202 374	0
Ubundne investeringsfond	629 856	230 253
Bundne investeringsfond	159 181	0
Sum bruk av fondsavsetninger	9 671 447	3 742 313
Netto fondsavsetninger	8 305 014	17 522 563
Avsatt til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	0	0
Bruk av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	7 012 544	10 198 201
Dekning av tidligere års udekket	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0
Netto mer- og mindreforbruk og udekket/udisponert	-7 012 544	-10 198 201
Overført til investeringsregnskapet	0	0
Overført fra driftsregnskapet	0	0
Netto overføringer	0	0
Regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk	-663	-7 012 544
Udekket/udisponert	0	0
Sum netto avsetninger	1 293 133	14 336 906
Anskaffelse - anvendelse av midler fra Note 1	1 293 133	

Bygland kommune

Note 9 - Spesifikasjon over samlede avsetninger og bruk av avsetninger

b) Avsetning til og bruk av disposisjonsfond

Disposisjonsfond pr. 1.1	25 315 631
Avsatt til disposisjonsfond i regnskapsskjema 1A	7 012 544
Avsatt til disposisjonsfond i regnskapsskjema 1B	6 430 161
Bruk av disposisjonsfond i regnskapsskjema 1A	0
Bruk av disposisjonsfond i regnskapsskjema 1B	280 173
Bruk av disposisjonsfond i regnskapsskjema 2A	0
<hr/> Disposisjonsfond pr. 31.12	<hr/> 38 478 162

c) Avsetning til og bruk av bundne driftsfond

Bundne driftsfond pr. 1.1	31 080 510
Avsatt til bundne driftsfond i regnskapsskjema 1A	3 192 849
Avsatt til bundne driftsfond i regnskapsskjema 1B	1 241 983
Bruk av bundne driftsfond i regnskapsskjema 1A	4 339 659
Bruk av bundne driftsfond i regnskapsskjema 1B	2 060 204
Bruk av bundne driftsfond i regnskapsskjema 2A	2 202 374
<hr/> Bundne driftsfond pr. 31.12	<hr/> 26 913 104

d) Avsetning til og bruk av ubundne investeringsfond

Ubundne investeringsfond pr. 1.1	1 781 450
Avsatt til ubundne investeringsfond i regnskapsskjema 2A	0
Bruk av ubundne investeringsfond i regnskapsskjema 2A	629 856
<hr/> Ubundne investeringsfond pr. 31.12	<hr/> 1 151 594

e) Avsetning til og bruk av bundne investeringsfond

Bundne investeringsfond pr. 1.1	159 181
Avsatt til bundne investeringsfond i investeringsregnskapet	98 925
Bruk av bundne investeringsfond i investeringsregnskapet	159 181
<hr/> Bundne investeringsfond pr. 31.12	<hr/> 98 925

Bygland kommune

Note 9 - Spesifikasjon over samlede avsetninger og bruk av avsetninger

f) Årets og bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk i driftsregnskapet

Regnskapsmessig mindreforbruk 1.1	7 012 544
Regnskapsmessig mindreforbruk i driftsregnskapet	663
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk i driftsregnskapet	7 012 544
<hr/> Regnskapsmessig mindreforbruk 31.12	<hr/> 663

g) Årets og dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk i driftsregnskapet

Regnskapsmessig merforbruk 1.1	0
Regnskapsmessig merforbruk i driftsregnskapet	0
Avsatt til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk i driftsregnskapet	0
<hr/> Regnskapsmessig merforbruk 31.12	<hr/> 0

h) Årets og bruk av tidligere års udisponert i investeringsregnskapet

Udisponert i investeringsregnskapet 1.1	0
Udisponert i investeringsregnskapet	0
Disponering av tidligere års udisponert i investeringsregnskapet	0
<hr/> Udisponert i investeringsregnskapet 31.12	<hr/> 0

i) Årets og dekning av tidligere års udekket i investeringsregnskapet

Udekket i investeringsregnskapet 1.1	0
Udekket i investeringsregnskapet	0
Avsatt til dekning av tidligere års udekket i investeringsregnskapet	0
<hr/> Udekket i investeringsregnskapet 31.12	<hr/> 0

Bygland kommune

Note 9 - Spesifikasjon over samlede avsetninger og bruk av avsetninger

i) Spesifikasjon av bundne fond

Kontonummer	Tekst	2017	2016
25150003	Renovasjon	709 459	47 852
25150116	Framandspråklege barn	125 671	363 171
25150117	Framandspråklege vaksne	0	1 813 313
25150118	Frivillighetssentral	33 795	33 795
25199000	Hestetrygdlaget	206 821	206 821
25199001	Fiskefond Otravassdraget	304 507	304 507
25199004	Kalkingsmidler	122 475	122 475
25199005	Viltfond	67 146	76 537
25199006	Setesdal Vesthei	54 900	54 900
25199007	Reg.fond vilt/fisk/friluft	15 000	15 000
25199008	Næringsfondet	1 906 704	3 318 988
25199009	Næringsfond Byglandsfjorden	18 590 931	20 527 830
25199010	Gåvefond Byglandsheimen	554 543	498 617
25199011	Arbeidsstoga Byglandsheimen	8 565	8 565
25199013	Feing (fond)	22 761	
25199101	Stui	22 271	22 271
25199102	Tusenårsstad	119 500	119 500
25199105	Psykiatrimidler	41 664	41 664
25199106	HB - Tilpassningstilskot	92 914	92 914
25199107	Fånefjell	12 672	12 672
25199108	Fisketiltak	45 000	45 000
25199109	Biologisk mangfold	45 220	45 220
25199110	Kvinneprosjektet	300 819	300 819
25199112	Ymse fond helse	38 004	38 004
25199118	Fysak 2008	12 000	12 000
25199119	Vassdragstyre for øvre Otra 2013	1 841 935	1 341 935
25199121	HB - Etableringstilskot	124 370	124 370
25199122	HB - Tapsfond startlån	210 000	210 000
25199123	Vurdering for læring BFO	90 000	90 000
25199124	Vurdering for læring BYO	64 601	64 601
25199125	Fond Kultur/ Bibliotek	33 579	31 890
25199126	Fond Pedagogiske tjenester	15 757	15 757
25199128	Fond Arneberg og Dale	479 521	479 521
25199129	Kompetanse for mangfold	500 000	500 000
25199130	KIK-midler	100 000	100 000
Sum		26 913 104	31 080 510

Bygland kommune

Note 9 - Spesifikasjon over samlede avsetninger og bruk av avsetninger

k) Bruk av og avsetning til fond i driftsregnskapet

	Beholdning 01.01	Avsetninger	Bruk av fond	Beholdning 31.12
Disposisjonsfond - Regnskapsskjema 1A				
Regnskap	13 045 961	7 012 544	0	20 058 505
Regulert budsjett		7 012 544	0	
Opprinnelig budsjett		0	3 988 000	
Disposisjonsfond - Regnskapsskjema 1B				
Enhet 300 Bygland Oppvekstsenter	633 014	1 813 313		2 446 327
Enhet 31 NAV - Flyktningefond	6 649 346	4 616 848		11 266 194
Enhet 201 Kultur - Bygdebok	3 987 309		280 173	3 707 136
Enhet 35 Drift og forvaltning	1 000 000			1 000 000
Sum disposisjonsfond regnskapsskjema 1B	12 269 669	6 430 161	280 173	18 419 657
Bundne driftsfond - Regnskapsskjema 1A				
Regnskap		3 192 849	4 339 659	
Regulert budsjett		3 150 000	3 055 000	
Opprinnelig budsjett		3 150 000	3 505 000	
Bundne driftsfond - Regnskapsskjema 1B				
Sentral adm. og fellesutgifter				
Kultur		1 287		
Bygland Oppvekstsenter			2 050 813	
Byglandsfjord Oppvekstenter				
Pleie og omsorg (Byglandsheimen, open omsorg og habiliteringste		55 927		
Drift og forvaltning ekskl. VARF			9 391	
Drift og forvaltning- VARF (vatn, avlaup, renovasjon og feiing)		684 367		
Eksterne samarbeid		500 402		
Sum bundne driftsfond regnskapsskjema 1B		1 241 983	2 060 204	
Overføring til investeringsregnskapet - Regnskapsskjema 1A			Overføring	
Regnskap			0	
Regulert budsjett			0	
Opprinnelig budsjett			0	
Overføring til investeringsregnskapet - Regnskapsskjema 1B				
Sum overføringer på rammeområder			0	

Bygland kommune

Note 10 - Spesifikasjon av regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk spesifisert per år samt egenkapitalkonti for endring av regnskapsprinsipp

Spesifikasjon av egenkapitalkontoer for regnskapsmessig mer/mindreforbruk

	Saldo iht. balansekonto	
	2017	2016
Regnskapsmessig mindreforbruk	663	7 012 544
Oppstått år:		
2017	663	
2016		7 012 544
2015		
Regnskapsmessig merforbruk	0	0
Oppstått år:		
2017		
2016		
2015		
Udisponert i investeringsregnskapet	0	0
Oppstått år:		
2017		
2016		
2015		
Udekket i investeringsregnskapet	0	0
Oppstått år:		
2017		
2016		
2015		

Spesifikasjon av egenkapitalkonti for endring i regnskapsprinsipp

Virkning av endringer i regnskapsprinsipp føres mot egne egenkapitalkontoer for endring av regnskapsprinsipp.

Positiv saldo på disse kontoene kan ikke disponeres og negativ saldo skal ikke dekkes inn.

Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift)

Type	Bokført år	Beløp
Prinsippendring feriepenger	1992	
Oppløsning likviditetsreserve	2008	-1 951 787
Sum		-1 951 787

Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (investering)

Type	Bokført år	Beløp

Bygland kommune

Note 10 - Spesifikasjon av regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk spesifisert per år samt egenkapitalkonti for endring av regnskapsprinsipp

Sum		0
-----	--	---

Bygland kommune

Note 11 - Spesifikasjon av kapitalkontoen

Saldo 01.01	41 346 006
Økning av kapitalkonto (kreditposterings)	
Aktivisering av fast eiendom om anlegg	8 139 170
Reversert nedskrivning av fast eiendom og anlegg	0
Aktivisering av utstyr, maskiner og transportmidler	179 780
Reversert nedskrivning utstyr, maskiner og transportmidler	0
Kjøp av aksjer og andeler	6 302 374
Reversert nedskrivning av aksjer og andeler	20 000
Utlån	200 000
Aktivert egenkapitalinnskudd pensjonskasse	504 856
Avdrag på eksterne lån	5 321 489
Økning pensjonsmidler	8 823 620
Reduksjon pensjonsforpliktelser	713 399
Reduksjon av kapitalkonto (debitposterings)	
Avgang fast eiendom og anlegg	25 000
Av- og nedskrivning av fast eiendom og anlegg	6 694 481
Avgang utstyr, maskiner og transportmidler	0
Av- og nedskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler	681 902
Avgang aksjer og andeler	0
Nedskrivning av aksjer og andeler	17 000
Avdrag på utlån	4 834 753
Avskrivning utlån	-200 000
Reduksjon egenkapitalinnskudd pensjonskasse	0
Bruk av midler fra eksterne lån	2 736 114
Reduksjon pensjonsmidler	297 179
Økning pensjonsforpliktelser	2 699 061
Urealisert kurstap utenlandslån	0
Saldo 31.12	53 765 203

Bygland kommune

Note 12 - Investeringsoversikt

Prosjekt nr.	Prosjekt navn	Vedtatt utgiftsramme	Regnskapsført tidligere år	Regnskapsført i år	Årets budsjett	Sum regnskapsført	Gjenstår av utgiftsramme
1049	Byglandsfjord legekantor - Innredning 2017 *	787 500		63 539	787 500	63 539	723 961
556	Tilbakeslagsventilar VAR vassverksdrift	120 000		13 919	0	13 919	106 081
559	Renseanlegg Bygland	450 000	71 175	37 349	200 000	108 524	341 476
560	Renseanlegg Austadneset	500 000			500 000	0	500 000
562	Overløpsledning Grendi	355 636		355 637	355 636	355 637	-1
563	Rehabilitering av kloakkrense- og pumpestasjoner**			216 059	0	216 059	-216 059
804	Kartverk - Geovekstprosjektet	1 077 860	877 860	116 241	200 000	994 101	83 759
806	Bustadområde Austad	654 000	222 474	292 602	444 000	515 076	138 924
818	Prosjektering VAR Grendi	50 000		44 048	50 000	44 048	5 952
828	IFK plan (idrett og friluftsliv)	775 000	65 410	261 418	375 000	326 828	448 173
855	Prosjekt Idrettshall	31 863 455	31 445 095	316 308	391 944	31 761 403	102 052
860	Flyktningebustad 2 - Rindane	4 400 000	2 381 032	2 336 420	2 234 563	4 717 452	-317 452
864	Solavskjerming Byglandsheimen	400 000	320 632	174 702	100 000	495 334	-95 334
866	Ambulansestasjon Bygland	3 000 000	168 397	2 463 867	2 500 000	2 632 264	367 736
867	Ambulansestasjon Bygland - del heimesjukepleien	1 400 000	54 725	1 033 980	1 200 000	1 088 705	311 295
870	Solavskjerming Byglandsfjord oppvekstsenter	200 000	34 765	140 090	200 000	174 854	25 146
871	Klima og ventilasjonsanlegg B.fjord oppvekstsenter	500 000		452 772	500 000	452 772	47 228
872	SD prosjekt Byglandsfjord oppvekstsenter	187 500			187 500	0	187 500
						0	0
	* Fortsetter i 2018					0	0
	** Prosjekt fremskyndet pga. akutt behov					0	0
						0	0
	SUM	46 720 951	35 641 565	8 318 950	10 226 143	43 960 515	2 760 436

Bygland kommune

Note 13 - Vesentlige overføringer mottatt til finansiering av investeringer

Prosjekt nr.	Prosjekt navn	Inntektsført tidligere år	Inntektsført i år	Sum inntektsført	Klausuler om tilbakebetaling
855	Prosjekt idrettshall		3 031 000	3 031 000	Spillemidler. Klausuler under.
860	Flyktningebustad 2 - Rindane		1 918 000	1 918 000	Tilskudd ved oppføring av bolig til flyktninger. Se vilkår under.
				0	
				0	
	SUM	0	4 949 000	4 949 000	

Vilkår vedrørende spillemidler:

2.3.6 Tilbakebetaling av tildelte midler

Dersom departementet fastsetter vilkår om tilbakebetaling av tidligere utbetalt tilskudd, jf. pkt. 2.3.3, skal beløpet fastsettes slik:

- Innen 10 år etter ferdigstillelse av anlegget skal beløpet være likt tidligere utbetalt tilskudd.
- Fra og med år 11 etter ferdigstillelse av anlegget skal beløpet nedskrives lineært med 1/20-del per år som er gått fra og med år 11 til og med år 30.

I helt spesielle tilfeller kan departementet fastsette annet beløp eller frafalle vilkår om tilbakebetaling.

Vilkår vedrørende tilskudd til flyktningebolig:

Sentrale vilkår for tilskotet

Tilskotet skal inngå i finansiering av prosjektet, og bustaden skal brukast til utleigebustader for vanskelegstilte på bustadmarknaden i minst 20 år frå utbetalinga av tilskotet. Tilskotet skal avskrivast med fem prosent for kvart fullførte år etter utbetalingsdatoen.

Andre sentrale vilkår for tilskotet

Det er eit krav at de:

- har starta opp arbeidet seinast innan tre månader frå 1.11.2016, og at prosjektet er ferdig innan 1.11.2018. Når arbeidet er sett i verk, skal det sendast melding til Husbanken på skjema HB 7.S.32 – *Igangsetting og ferdigdato – vedlegg til tilsegn/godkjenning*.
- ved endring i prosjektets innhald og/eller framdrift, innhentar skriftleg godkjenning frå Husbanken i forkant.
- bygger bustadene etter godkjente teikningar datert 11.11.2015 og utgreiing datert 23.06.2016.
- har leigekontraktar med bebruarane utan tidsavgrensing. Alternativet er at leigeforholdet har ei varigheit på minimum tre år med minimum tre månaders oppseiing. Husbanken skal godkjenne bruk av kortare avtalar.
- sørgjer for at det seinast ved utbetaling av tilskotet ligg føre kommunalt plandokument.
- følgjer forvaltningslovas reglar om einskildvedtak ved tildeling, avslag og forlenging av leige av bustaden.
- følgjer regelverket om offentlege innkjøp.

Bygland kommune

Note 14 - Selvkostområder

2017

Selvkostkalkyle	Vann	Avløp	Renovasjon	Slam- tømming	Feiing
A. Direkte driftskostnader	1 279 771	2 594 708	2 228 911	369 360	339 790
B. Henførbare indirekte driftskostnader					
C. Kalkulatoriske rentekostnader	152 673	361 785	14 075		
D. Kalkulatoriske avskrivinger	519 476	1 271 186	76 068		
E. Andre inntekter og kostnader		-197 535			
F. Gebyrgrunnlag (A+B+C+D+E)	1 951 920	4 030 144	2 319 054	369 360	339 790
G. Gebyrinntekter	1 785 628	3 466 632	2 973 237	64 374	381 794
H. Årets selvkostresultat (G-F)	-166 292	-563 512	654 183	-304 986	42 003
Årets dekningsgrad	91,48 %	86,02 %	128,21 %	17,43 %	112,36 %
Vedtatt dekningsgrad			100,00 %	100,00 %	
I. Avsetning til selvkostfond og dekning av fremført underskudd	0	0	654 183	0	42 003
J. Bruk av selvkostfond og fremføring av underskudd	166 292	0	0	304 986	0
K. Kontrollsum (subsidierting) (H-I+J)	0	-563 512	0	0	0
L. Saldo selvkostfond (+) og fremføring av underskudd (-) per 1.1 i rapporteringsåret	190 039	0	47 852	-19 085	-19 277
M. Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd	4 093		7 424	-3 397	34
N. Saldo selvkostfond (+) og fremføring av underskudd (-) (per 31.12 i rapporteringsåret (L+M+I+J))	27 840	0	709 459	-327 468	22 761

Bygland kommune

Note 14 - Selvkostområder

Bygland kommune

Note 14 - Selvkostområder

Selvkostkalkyle	2017				
	Reg-ulerings- planer	Bygge- og eierseksj.- saker	Kart og oppmåling	SFO	Barnehage
A. Direkte driftskostnader					
B. Henførbare indirekte driftskostnader					
C. Kalkulatoriske rentekostnader					
D. Kalkulatoriske avskrivninger					
E. Andre inntekter og kostnader					
F. Gebyrgrunnlag (A+B+C+D+E)	0	0	0	0	0
G. Gebyrinntekter					
H. Årets selvkostresultat (G-F)	0	0	0	0	0
Årets dekningsgrad	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!
Vedtatt dekningsgrad					
I. Avsetning til selvkostfond og dekning av fremført underskudd	0	0	0	0	0
J. Bruk av selvkostfond og fremføring av underskudd	0	0	0	0	0
K. Kontrollsum (subsidierting) (H-I+J)	0	0	0	0	0
L. Saldo selvkostfond (+) og fremføring av underskudd (-) per 1.1 i rapporteringsåret					
M. Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd					
N. Saldo selvkostfond (+) og fremføring av underskudd (-) (per 31.12 i rapporteringsåret (L+M+I+J))	0	0	0	0	0

Bygland kommune

Note 14 - Selvkostområder

Note 14 - Selvkostområder

Utvikling i selvkostresultat

	Over- (+) / underskudd (-)	Over- (+) / underskudd (-)	Over- (+) / underskudd (-)	Over- (+) / underskudd (-)	Over- (+) / underskudd (-)
Utviklingen i selvkostresultat	2017	2016	2015	2014	2013
Vann	-166 292	59 840	230 002	-247 585	-14 860
Avløp	-563 512	-525 225	-177 981	-616 129	-663 150
Renovasjon	654 183	171 695	49 021	-243 840	-451 609
Slamtømming	-304 986	-53 967	-210 372	-210 319	9 709
Feiing	42 003	149 252	12 869	-50 289	18 231

Utviklingen i fond (+) og underskudd til fremføring (-)

	Positiv (+) / negativ (-)	Positiv (+) / negativ (-)	Positiv (+) / negativ (-)	Positiv (+) / negativ (-)	Positiv (+) / negativ (-)
Utgående balanse i fond (+) og underskudd til fremføring (-)	2017	2016	2015	2014	2013
Vann	27 840	190 039	130 199		
Avløp	0	0			
Renovasjon	709 459	47 852	-123 354	-172 375	71 466
Slamtømming	-327 468	-19 085	34 751	245 123	455 443
Feiing	22 761	-19 277	12 869	0	18 231

Note 14 - Selvkostområder

Utvikling i selvkostresultat

	Over- (+) / underskudd (-)	Over- (+) / underskudd (-)	Over- (+) / underskudd (-)	Over- (+) / underskudd (-)	Over- (+) / underskudd (-)
Utviklingen i selvkostresultat	2017	2016	2015	2014	2013
Reg-ulerings-planer	0				
Bygge- og eierseksj.- saker	0				
Kart og oppmåling	0				
SFO	0				
Barnehage	0				

Utviklingen i fond (+) og underskudd til fremføring (-)

	Positiv (+) / negativ (-)	Positiv (+) / negativ (-)	Positiv (+) / negativ (-)	Positiv (+) / negativ (-)	Positiv (+) / negativ (-)
Utgående balanse i fond (+) og underskudd til fremføring (-)	2017	2016	2015	2014	2013
Reg-ulerings-planer	0	0			
Bygge- og eierseksj.- saker	0	0			
Kart og oppmåling	0	0			
SFO	0	0			
Barnehage	0	0			

Bygland kommune

Note 15 - Fordringer og gjeld til kommunale foretak og samarbeid, jf. kommuneloven § 27 og kapittel 11

Kommunal virksomhet - navn:	Regnskap 2017	Regnskap 2016
Kortsiktige fordringer		
Setesdal IKT	869 585	
Sum kortsiktige fordringer	869 585	0
Langsiktige fordringer		
Sum langsiktige fordringer	0	0
Kortsiktig gjeld		
Setesdal IKT	303 262	22 491
Sum kortsiktig gjeld	303 262	22 491
Langsiktig gjeld		
Sum langsiktig gjeld	0	0

Bygland kommune

Note 16 - Interkommunalt samarbeid etter § 27 (som ikke avlegger særregnskap) samt vertskommunesamarbeid etter kommuneloven kapittel 5A

	Jordmor tjenesten	Kommune lege	Psykr. boliger	Vassdragstyre øvra Otra
Overføring fra Bygland kommune	198 197	672 110	1 117 614	
Overføring fra Evje og Hornnes kommune	364 855	687 537	541 079	
Overføring fra Valle kommune				
Overføring fra Bykle kommune				
Sum overføringer fra deltakerkommunene	563 052	1 359 647	1 658 693	0
Sum overføringer til deltakerkommunene	0	0	0	0
Resultat av overføringer til/fra deltakerne	563 052	1 359 647	1 658 693	0
Samarbeidets egne inntekter				
Salgsinntekter			214 837	
Refusjoner	338 990		118 658	
Overføringer				500 000
Renteinntekter og utbytte				402
Sum samarbeidets egen inntekter	338 990	0	333 495	500 402
Samarbeidets driftsutgifter				
Lønn inkl. sosiale utgifter	886 662	1 344 220	1 885 615	
Kjøp av varer og tjenester (mva ikke inkl.)	15 380	15 427	106 573	
Overføringer				
Fondsavsetting				0
Avskrivinger				
Sum samarbeidets driftsutgifter	902 042	1 359 647	1 992 188	0
Resultat av virksomheten	0	0	0	500 402
Disponering av årets resultat:				
Tilbakeført deltaker kommunene				
Overført til neste driftsår				500 402
Udekket underskudd				

Bygland kommune

Note 17 - Usikre forpliktelser, betingede eiendeler og hendelser etter balansedagen

Usikre forpliktelser

Returkraft AS

Setesdal Miljø og gjenvinningsandel av Returkraft AS sitt negative selvkostfond er per 31.12.16 9,400 mill. Per 31.12.15 var tilsvarende andel 3,200 mill.

Beregnet etter leverte tonn avfall i 2016 for setesdalskommunene er vår andel av dette 13,32 %.

Det betyr at vi har følgende forpliktelse:

31.12.2015	426 240
31.12.2016	1 252 080

Foreløpig foreligger det ikke noe tall for 2017 på dette.

Returkraft AS har selvkostfond for husholdningsdelen av forbrenningsanlegget, og som følge av økningen i negativt selvkostfond opprettholder selskapet en høyere pris på levering av husholdningsavfall over en lengre periode enn tidligere skissert, inntil det negative selvkostfondet er borte. Dette medfører at SMG IKS mottar faktura fra Returkraft AS i samme størrelsesorden som nå, men over en lengre periode enn tidligere antatt. Dette vil påvirke kommunen gjennom høyere faktura fra SMG IKS, og i siste instans belastes abonnentene.

Det betyr at ingenting bokføres per nå, men vår andel av det negative selvkostfondet i Returkraft AS er angitt her.

Betingede eiendeler

Evje og Hornnes kommune

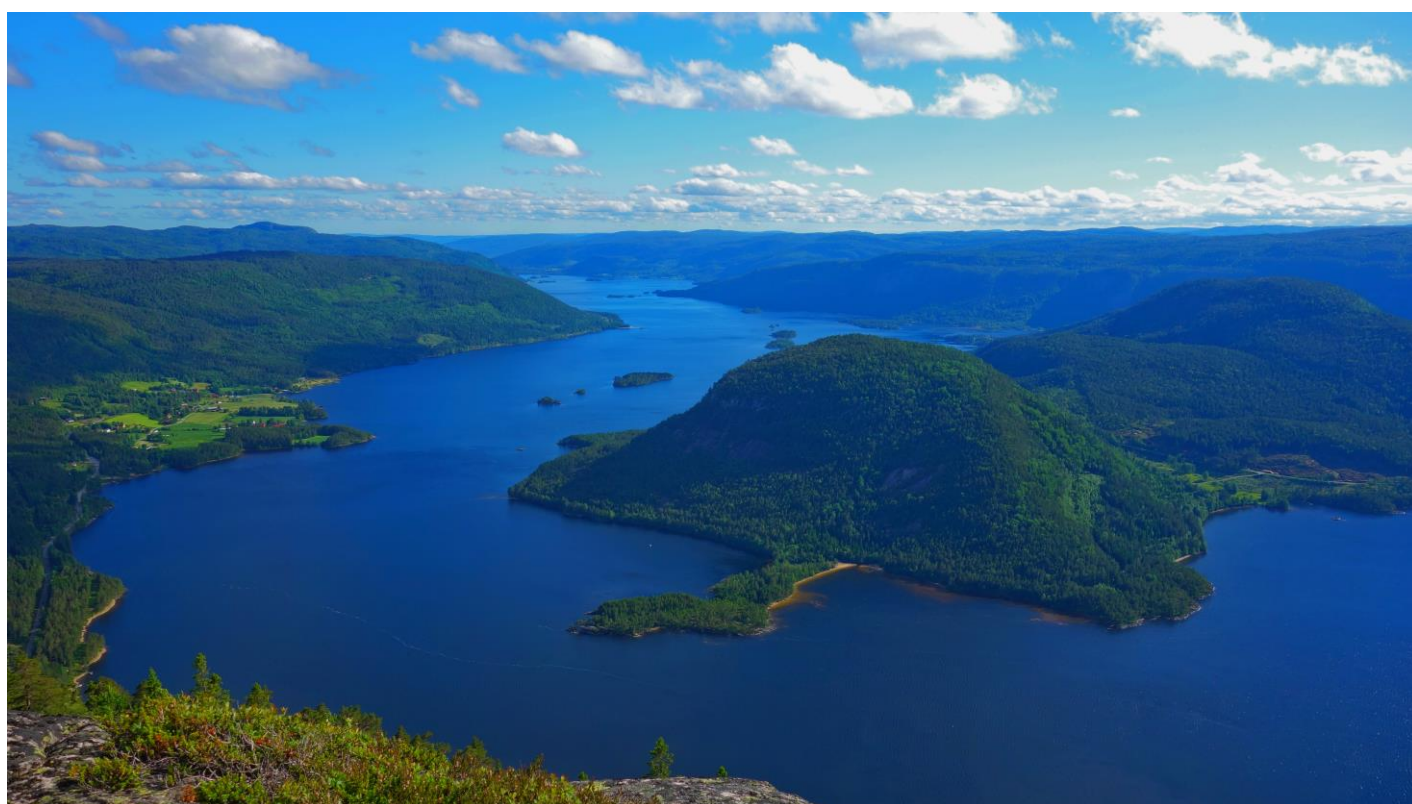
Uenighet med E&H kommune vedrørende avtale om samdrift av psykiatriboliger på Byglandsfjord. Omtvistet refusjon fra E&H kommune på ca kr 1340.000,-

Hendelser etter balansedagen

Bygland kommune
Med hjarta i Bygland

BYGLAND KOMMUNE

ÅRSMELDING 2017

Rådmannen sitt forslag

side 1 av 62

Kommunehuset
4745 Bygland

T 37 93 47 00
E post@bygland.kommune.no

Bank: 2898 07 00013
Skatt: 6345 06 09384

Kommunenr. 0938
Org. nr. 964 966 397

www.bygland.kommune.no

RÅDMANNEN HAR ORDET	3
1 – BEFOLKNING	5
2 – UTVALGTE KOSTRATAL 2017.....	6
3 – KOMMUNALE TENESTER	8
POLITISK STYRING OG KONTROLLORGAN	10
STAB/FELLESUTGIFTER	11
FRIVILLIGSENTRALEN	11
STABSEINING: ØKONOMI OG NÆRING.....	11
STABSEINING: PERSONAL OG ADMINISTRASJON (PAD).....	12
KULTUR.....	16
RESULTATEINING: BYGLAND OPPVEKSTSENTER	20
RESULTATEINING: BYGLANDSFJORD OPPVEKSTSENTER	25
RESULTATEINING: NAV	29
RESULTATEINING: HELSE.....	32
RESULTATEINING: PLEIE OG OMSORG.....	35
RESULTATEINING: DRIFT OG FORVALTNING	37
RESULTATEINING: STORE PROSJEKT.....	48
RESULTATEINING: EKSTERNE SAMARBEID.....	49
RESULTATEINING: ANDRE SENTRALE INNTEKTER OG KOSTNADAR	50
4 – ØKONOMISKE NØKKELTAL OG ANALYSE	53
4.1.1 Hovudoversikt – driftsrekneskapen 2017	53
4.1.2 Frie disponible inntekter	55
4.1.3 Finansinntekter/ -utgifter.....	55
4.1.4 Netto avsettingar	56
4.2 Hovudoversikt - investeringsrekneskapen 2017	57
4.3 Balanse	58

RÅDMANNEN HAR ORDET

Vi har no kome så langt at vi skal gjere opp status for 2017. I året som ligg bak oss har tilsette, innbyggjarar og politikarar løfta i lag og fått løyst mange store og små saker. Det har vore mykje å glede seg over. Vi må halde fram med det gode samarbeidet og dialogen med dei tilsette, brukarar og politikarar for å få ei felles forståing og løysing på utfordringane. Den største utfordringa er framleis å stimulere til auke i folketalet i kommunen.

Kuttprosess

I kuttprosessen vart det etablert eit godt samarbeid mellom leiarane, dei tilsette og dei tillitsvalde for å redusere kostnadene til eit forsvarleg nivå. Målsettinga var heile tida å gjere kutta på område der verknadene på innbyggjarane i kommunen vart minst mogeleg. Det var vidare ei målsetting at vi ikkje skulle seie opp fast tilsette. Dette har vi lukkast med på ein etter forholda god måte.

Budsjettet for 2017 er etter justeringar saldert utan bruk av disposisjonsfond. Det viser at budsjettet er i balanse med laupande inntekter i 2017. Dette viser at vi har stabilisert drifta på det nivået vi har til disposisjon.

Når vi gjer opp rekneskapen for 2017, viser det eit mindreforbruk på kr 663,- etter rekneskapsmessige disposisjonar.

Kommunale investeringar

Vinteren 2017 vart den nye ambulansestasjonen ved Byglandsheimen opna. Bygland kommune har bygd ein moderne ambulansestasjon og garasjeanlegg for heimesjukepleia og bygd om 2 etasje i Byglandsheimen til høvelege vaktlokale for ambulansetenesta. Dette har vore med på å sikre at vi får behalde ei lokal ambulanseteneste i kommunen i åra framover. Etter rådmannen si meining er dette ein veldig viktig teneste for innbyggjarane, hyttefolk og turistar i kommunen vår.

Næringsutvikling

Det har vore arbeidd konstruktivt med næringsutvikling i kommunen i 2017. Dei største sakene er Ose Water og Hovatn Aust vindmøllepark. På Revsnes Hotell er det store planar om å vidareutvikle hotellet ved å bygge ein ny spa-avdeling. Dette er viktige saker for å utvikle kommunen vidare.

Det er vidare positivt å registrere at det er mange bønder som vil satse på nybygging i jordbruket. Dette er svært viktig for den vidare utvikling i kommunen, både med omsyn til matproduksjon og halde kulturlandskapet i hevd. I 2017 er det teke i bruk eit moderne fjøs for mjølkeproduksjon på Haugetveit og eit moderne fjøs for ammeku på Bygland. Det er gledeleg at unge bønder vil satse på ei framtid på jordbruket i kommunen. Dette viser at den målretta kommunale tilskotsordninga har gitt resultat.

Haugeloptet 800 år

I 2017 var Haugeloptet i Åraksbø 800 år. Haugeloptet er det eldste ståande bygningen i Aust-Agder med unnatak av kyrkjebygg. Tømmeret i bygninga er så gammalt at det har vakse i vikingtida. Bygningen er nå restaurert med midlar frå Riksantikvaren. Bygland kommune har også gjeve eit tilskot til arbeidet.

1 og 2 september var det ein stor jubileumsfest og feiring av at Haugeloptet var 800 år. Det vart ei stor og minneverdig feiring der Riksantikvaren, Aust-Agder Fylkeskommune, Setesdal Regionråd og Bygland kommune deltok i markeringa. Det var ei brei markering med stort engasjement og god deltaking av folk frå heile fylket. Eigarane av buret og bygdefolk i Åraksbø gjorde ein stor dugnadsinnsats for å gjere jubileumsfesten til ei minnerik markering.

Byglandstunet AS, AS Bankbygg og Byglandsfjord Industribygg AS

I 2017 har Bygland kommune overtatt alle aksjane i desse selskapa. Dette er gjort ved å kjøpe aksjane til Aust-Agder næringssselskap og Sparebanken Sør. Bygland kommune fekk kjøpt aksjane til ein akseptabel pris og har nå full kontroll i selskapa. Byglandstunet AS og AS Bankbygg er slått saman til eit selskap for å gjere det enklare å administrere. Det vert også mogeleg å få ein betre finansiering av desse bygga med fullt kommunalt eigarskap.

Nå er den store utfordringa å fylle dei ledige lokala til Sparebanken Sør og lensmannen med ny aktivitet som kan skape nye arbeidsplassar i Bygland sentrum.

Aasmund Lauvdal
Rådmann

1 – BEFOLKNING

Folketal etter grunnkretsar, per 1. januar år 2000 og 2009–2018:

Folkemengde, etter grunnkrets, statistikkvariabel og år											
Grunnkrets	2000	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Byglandsfjord	390	387	401	406	402	398	409	396	395	393	404
Grendi	179	127	132	124	126	124	117	119	122	126	115
Årdal Vestside	14	11	10	12	11	14	14	14	15	15	15
Longerak	51	42	41	41	42	40	38	41	45	39	43
Lauvdal	39	30	34	32	31	33	40	38	36	35	32
Bygland	287	265	256	272	273	276	267	252	266	267	274
Bygland Vestside	1	5	5	5	5
Jordalsbø/Lide	98	85	86	89	86	81	83	85	80	87	88
Skomedal	24	24	23	22	21	23	22	25	25	24	24
Frøysnes	13	16	16	17	16	15	11	10	10	10	9
Sandnes/Åraksbø	87	84	80	82	81	72	72	73	73	75	76
Austad Austside	80	80	75	78	74	67	68	68	62	65	63
Ose/Moi	32	21	22	21	20	23	20	19	24	20	23
Langeid/Heggland/Tveit	39	43	37	36	29	29	31	34	33	28	35
Andre/Ikke oppgitt	17	10	10	7	7	12	8	10	13	11	1
Totalt:	1351	1225	1223	1239	1219	1207	1200	1189	1204	1200	1207

For perioden fram til 2015 er trenden jamn nedgang i folketalet. Dei siste år er vi usikre på kor mange av bebuarane som budde på asylmottaket som var registrert i folkeregisteret. År 2000 er teke med for å vise utviklinga over lengre sikt.

2 – UTVALGTE KOSTRATAL 2017

Foreløpige tal, kostra-tala byggjer på ikkje-revidert rekneskap for 2017.

Utvalgte nøkkeltall 2017, kommuner					
	Bygland	Valle	Evje og Hornnes	Åmli	Kostra-gr. 06
Finansielle nøkkeltall					
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	-2,7	4,8	-1,0	0,6	1,3
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	2,9	7,3	2,1	3,7	3,3
Frie inntekter i kroner per innbygger	74834	71063	57158	72941	75293
Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	242,7	228,2	188,7	225,6	226,8
Arbeidskapital ex. premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter	41,9	35,7	16,6	25,4	32,1
Netto lånegjeld i kroner per innbygger	93443	105682	57 122	92380	91630
Prioritering					
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager	145875	148807	114531	143314	150643
Netto driftsutgifter til grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger 6-15 år	181456	181466	110928	150951	172080
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, kommunehelsetjenesten	5160	8866	3479	3832	5631
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten	32207	28527	18973	26226	30354
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år	3597	4039	5392	6419	4437
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten	14590	9025	11299	18173	14518
Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb	11345	16470	5175	11656	11693
Dekningsgrad					
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	87,5	80,7	85,1	81,0	88,4
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	6,0	9,1	10,5	13,0	10,3
Legeårsverk pr 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	21,5	29,4	12,6	15,8	19,0
Fysioterapiårsverk per 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	6,4	8,2	10,5	10,8	13,1
Andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitusjoner	100,0	90,0	93,8	100,0	95,5
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon	14,5	19,3	10,8	7,4	17,0
Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innbyggerne 20-66 år	2,5	5,4	6,5	3,0	5,2
Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-17 år	5,3	3,7	6,9	10,1	7,7
Syssel-, gangveier/turstier mv. m/kom. driftsansvar per 10 000 innb	17	33	30	0	162
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere	30	42	32	26	39
Årsverk i brann- og ulykkesvern pr. 1000 innbyggere	0,48	0,48	0,48	0,70	..
Produktivitet/enhetskostnader					
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage	184400	211064	153409	216953	199179
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskys (202, 222, 223), per elev	150959	184564	112548	150771	178732
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 8.-10. årstrinn	10,2	8,9	14,4	5,8	8,4
Korrigerte brutto driftsutg pr. mottaker av hjemmetjenester (i kroner)	210440	226685	165678	114229	239956
Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass	734393	1283667	1266333	889760	1151793
Årsgebyr for vannforsyning - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1)	..	3882	3914	5664	4217
Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1)	..	3684	5994	6539	3721
Årsgebyr for avfallstjenesten - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1)	3159	3426	2752	2323	3147
Gjennomsnittlig saksbeh.tid for private forslag til detaljreg. Kalenderdager	..	52	87
Bto. dr.utgifter i kr pr. km kommunal vei og gate	48758	160303	97604	103897	94084

Note 16 - Interkommunalt samarbeid etter § 27 (som ikke avlegger særregnskap) samt				
<u>vertskommunesamarbeid etter kommuneloven kapittel 5A</u>				
	Jordmor tjenesten	Kommune lege	Psykr. boliger	Vassdragstyre øvra Otra
Overføring fra Bygland kommune	198 197	672 110	1 117 614	
Overføring fra Evje og Hornes kommune	364 855	687 537	541 079	
Overføring fra Valle kommune				
Overføring fra Bykle kommune				
Sum overføringer fra deltakerkommunene	563 052	1 359 647	1 658 693	0
Sum overføringer til deltakerkommunene	0	0	0	0
Resultat av overføringer til/fra deltakerne	563 052	1 359 647	1 658 693	0
Samarbeidets egne inntekter				
Salgsinntekter			214 837	
Refusjoner	338 990		118 658	
Overføringer				500 000
Renteinntekter og utbytte				402
Sum samarbeidets egen inntekter	338 990	0	333 495	500 402
Samarbeidets driftsutgifter				
Lønn inkl. sosiale utgifter	886 662	1 344 220	1 885 615	
Kjøp av varer og tjenester (mva ikke inkl.)	15 380	15 427	106 573	
Overføringer				
Fondsavsetning				0
Avskrivninger				
Sum samarbeidets driftsutgifter	902 042	1 359 647	1 992 188	0
Resultat av virksomheten	0	0	0	500 402
Disponering av årets resultat:				
Tilbakeført deltaker kommunene				
Overført til neste driftsår				500 402

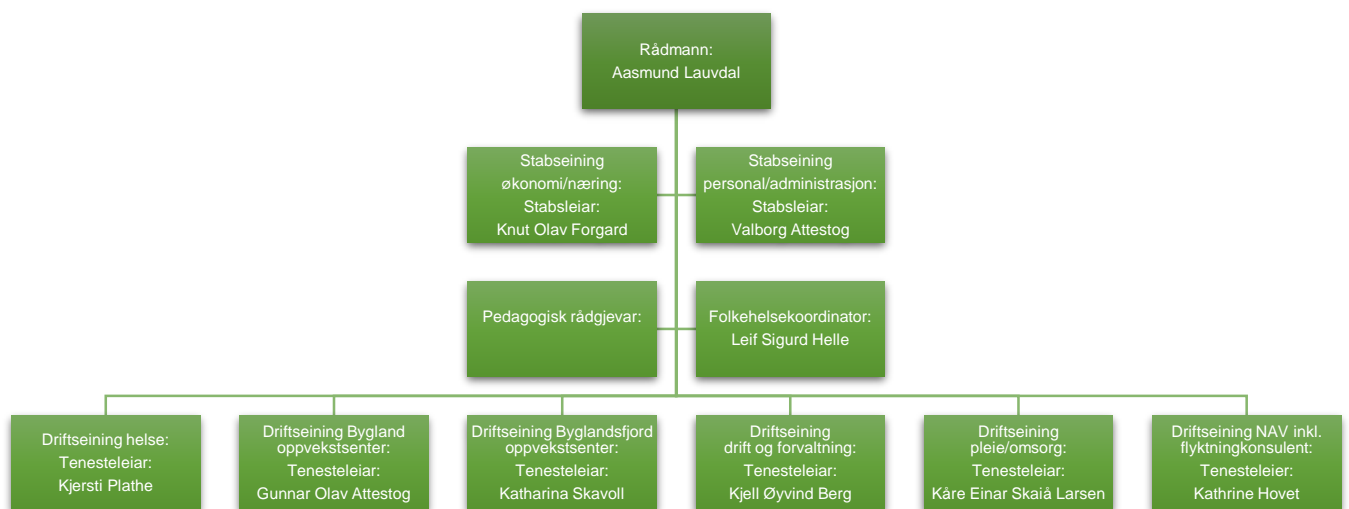
Jordmortenesta, Kommuneoverlege og Psykiatribustadar er omtala i større grad under avsnittet om resultatteining Helse (side 32).

3 – KOMMUNALE TENESTER

I denne delen av årsmeldinga vil ein gi ein kort rapport om året som har gått frå kvar av resultateiningane. Dei fleste einingar har halde seg innanfor ramma, medan to har hatt eit meirforbruk. Samla sett har alle einingane levert eit godt resultat for året 2017.

Organisasjonskart for kommunen ved utgangen av 2017

Mål, slagord og ambisjon

Aktivitet og mål er forankra i vedteken kommuneplan, og går fram av vedteke budsjett/økonomiplan.

Slagordet for Bygland er
“Med hjarta i Bygland”

Hovudmålsetjinga for Bygland kommune er å
Auke folketalet i Bygland kommune

Slik kjem vi dit:

- ✓ Styrke busetjinga i heile kommunen
- ✓ Skape tru på innovasjon og utvikling
- ✓ Arbeide for eit positivt omdøme for Bygland kommune
- ✓ Utvikle og satse på eigne ressursar, eigenart og kvalitetar

Ambisjon:

«I Bygland skal innbyggerane og brukarane vere i fokus, og oppleve kommunen som ein serviceorientert organisasjon og eit truverdig forvaltningsorgan».

Forsvarleg kontroll og høg etisk standard i kommunen

Bygland kommune nyttar kvalitetssikringssystemet Compilo (tidlegare Kvalitetslosen) for å ta hand om internkontrollen. Her blir avvik registrert når dei oppstår og systemet syter for ei sikker oppfølging av desse avvika. Kommunen jobbar kontinuerlig med å overhalde lover og forskrifter, og avvik vert registrert og følgd opp.

Når det gjeld innkjøp er fleire personar involvert i innkjøpsprosessane og fakturabehandlingane for å ivareta internkontrollen. Kommunen er med i felles innkjøpsordning gjennom OFA (offentlege anskaffelser Agder) for å trygge innkjøpsprosessen og oppnå gunstige prisar.

Det er fleire forhold dei ulike einingane må ta omsyn til i den daglege drifta med tanke på etikk. Det gjeld ordinære lover og forskrifter. Oppvekst har egne mobbeplanar og utdanningsforbundet har ein eigen etisk plattform som bind medlemmane.

Innanfor Pleie og omsorg og Helse blir det kvar veke tatt stikkprøver for sikre gode tilgangsrutinar til pasientjournalane. 2 tilfeldige tilsette sjekkar i forhold til oppslag i pasientjournalane.

Dei som har tilgang til bankkontoane har ikkje høve til å tilvise bilag til utbetaling, dette for å sikre internkontrollen. I tillegg blir alle bilag attestert og tilvist av ulike personar. Bankkontoane blir avstemde kvar månad, og avstemminga blir kontrollert av overordna.

Ein syner òg til leiarverdiane i kommunen som legg føringar for leiarane i høve etikk og kontroll.

På dette området arbeider kommunen kontinuerleg med for å oppnå så høg grad av intern kontroll og etisk standard som mogleg.

Interkommunale samarbeid

Kommunen deltek i eit utvida omfang av interkommunale samarbeid. Sjå oversikt under, kor me viser hovudpunktene. Bygland er ikkje vertskommune for IKS og følgeleg rapporterer ikkje kommunerekneskapet for nokon av desse. For dei §27 samarbeida som kommunen er vertskommune for, syner ein til note 16 i rekneskapet for 2017. Nota er lagt inn under oversikten over interkommunale samarbeid. Her finn ein utfyllanda oversikt og rekneskapsinformasjon for kvart samarbeid som Bygland er vertskommune for.

Organisering av kommunens virksomhet			
	Type virksomhet	Type enhet	Kontor-/verts kommune
Setesdal Revisjonsdistrikt IKS	Revisjon - utgå	IKS	
Agder kommunerevisjon IKS	Revisjon	IKS	
Setpro AS	Arbeidsopplæring og tilrettelegging	IKS	
Setesdal Miljø & Gjenvinning IKS	Renovasjon	IKS	
Setesdal Brannvesen IKS	Brannvern og brannberedskap	IKS	
Konsesjonskraft IKS	Distribusjon og handel med elektrisitet	IKS	
Agder Sekretariat (§ 27)	Sekretær kontrollutvalg	IKS	
Aust Agder museum og arkiv IKS	Museumsdrift	IKS	
Setesdal IKT	IKT	KF (§ 27-samarbeid)	
Setesdalmuseet Eigedom IKS	Eigar av museumseigedom	IKS	
Setesdal Regionråd		KF (§ 27-samarbeid)	
Byglandstunet AS	Eigedomsforvaltning	AS	
Byglandsfjord Industribygg AS	Eigedomsforvaltning	AS	
Bankbygg AS	Eigedomsforvaltning	AS	
Nesodden Industribygg AS	Eigedomsforvaltning	AS	
Setesdal barnevern	Barnvern	Vertskommunesamarbeid	Valle
Setesdal PPT	PPT	Vertskommunesamarbeid	Valle
Kommuneoverlege	Kommuneoverlege	Vertskommunesamarbeid	Bygland
Jordmor	Jordmor	Vertskommunesamarbeid	Bygland
Omsorgsboliger habilitering	Omsorgsboliger habilitering	Vertskommunesamarbeid	Bygland
LMT	Lokalmedisinske tjenester	Vertskommunesamarbeid	Evje og Hornes
KØH	Kommunal øyeblikkelig hjelp	Vertskommunesamarbeid	Evje og Hornes
Legevakt	Legevakt	Vertskommunesamarbeid	Evje og Hornes
Vassdragsstyre Øvre Otra	Vassdragsstyre	Vertskommunesamarbeid	Bygland

POLITISK STYRING OG KONTROLLORGAN

Omtale av eininga:

Rammeområdet omfattar all politisk verksemd i kommunen, så som godtgjering og løn til politikarar, reiseutgifter, tapt arbeidsforteneste og andre utgifter i samband med møte med meir.

Netto driftsutgifter for budsjett og rekneskap for 2017

Politisk styring og kontrollorgan	Regnskap 2017	Revidert budsjett 2017	Regnskap 2016
Netto driftsramme	1 598 254	1 806 000	1 648 058

Kommentar

Området skal i årsmeldinga sjåast under eitt. Det er eit mindreforbruk på dette området som hovudsakeleg skuldast mindreforbruk på delområda val (kr 60000), andre utval (kr 40000), kommunestyret (kr 25000) og ordførar (kr 65000).

STAB/FELLESUTGIFTER

Omtale av eininga:

Eininga omfattar rådmannskontoret sine oppgåver, økonomi og næring, personal- og administrasjon, IKT, kyrkjelege føremål, folkehelsekoordinator, pedagogiske fellestenester, PP- tenesta, frivilligsentralen og HTV (hovudtillitsvald)/HVO (hovudverneombod). Beredskap ligg også under denne eininga frå 2017. Eininga for kultur er administrera under stab/fellesutgifter, men har eiga økonomisk ramme.

Netto driftsutgifter for budsjett og rekneskap for 2017

	Regnskap 2017	Revidert budsjett 2017	Regnskap 2016
Rådmannskontoret, fellesutgifter og folkehelsekoordinator	8 358 284	8 346 590	8 464 224
Beredskap	51 759	150 000	0
IKT	852 889	900 000	634 765
Kyrkjelege føremål	1 225 390	1 150 000	1 188 800
Pedagogiske fellestenester	565 839	617 000	688 340
Hovudtillitsvalgt/hovudverneombod	454 199	441 000	341 797
Frivilligsentralen	749 469	697 407	372 308
Sum	12 257 830	12 301 997	11 690 234

Kostnadane har auka frå 2016 til 2017. Dette skuldast i hovudsak at det i 2016 var langtidssjukemeldingar der ein ikkje hadde sett inn vikar, noko som sytte for ekstraordinært låge kostnader i 2016. I tillegg har ein hatt særreine konsulent- og advokatutgifter i 2017 knytte høvesvis til ein arbeidsmiljøsak på kommunehuset og rettsaka med Neset Camping, samt kostnader knytte til beredskap, som i 2017 vart flytta frå eining drift og forvaltning til eining stab. Ein annan viktig faktor som og er ansvarleg for kostnadsauken, er at tilskot til frivilligsentralar frå og med 2017 vart overført som ein del av rammetilskotet, noko som gjer at denne inntekta først på eining for andre sentrale inntekter og kostnader, i staden for på eining stab. Frivilligsentralens budsjett aukast tilsvarande denne inntekta.

FRIVILLIGSENTRALEN

Ein syner her til Frivilligsentralen si eiga årsmelding, som vart framlagt på årsmøtet.

STABSEINING: ØKONOMI OG NÆRING

Oppgåver

Hovudoppgåvene til eininga er løn, rekneskap, fakturering, økonomisk styring, pensjonsarbeid, rapporteringar, næringsarbeid, innkjøpsansvar, utvikling- og systemansvar på ERP systemet og integrasjonar mot andre fagsystem. I tillegg utfører avdelinga støttefunksjonar ut mot einingane.

Tilsette

Hausten 2016 jobba eininga mot Aust Agder Museum og arkiv med tanke på å levere tenester innanfor løn og fakturabehandling. Kommunen vann anbodet, og dette samarbeidet trådte i kraft 1. januar 2017. I samband med dette vart talet på årsverk auka frå 3,85 til 4,20. Då det vart avgjort at kommunen skulle tilsetje ny fagleier på plan i 2018, vart økonomi og

næring redusert med 1 årsverk for å finansiere den nye stillinga, slik at talet på årsverk ved årsslutt var 3,20. Året har og vært prega av store omstillingar på eininga. Både rekneskapsansvarleg og stabsleiar slutta i deira stillingar, høvesvis i juli og desember. Ny økonomikonsulent vart tilsett i desember, medan stabsleiaren vart tilsett via rokeringar internt. Endringar i arbeidsoppgåvene har det og blitt. Tidligare lønskonsulent er no løns- og næringskonsulent i 80 prosent stilling, med hovudfokus på pensjon innanfor lønsområdet. Ny økonomikonsulent arbeidar med laupande oppgåver på både rekneskap og løn i ei 100 prosent stilling. Ny stabsleiar er økonomileiar og rekneskapsansvarleg i 100 prosent stilling, noko som inneber at «rekneskapsansvarleg» ikkje lenger er ei eige stilling. Dei siste 40 prosentane på eininga er ei deltidstilling med hovudfokus på fakturering, timelister (løn) og sjukefråvær/refusjon.

Sjukefråvær

Gjennom 2017 har eininga hatt betydeleg lågare sjukefråvær enn i 2016. I 2018 vil ein fortsette å jobbe målretta for å halde sjukefråværet på eit lågt nivå.

Utviklingsarbeid

Ein har fortsatt jobben med å implementere større systemintegrasjonar mellom økonomisystemet Agresso og andre fagsystem, dette for å effektivisere drift og samhandling mellom ulike einingar. Her er det mellom anna snakk om integrasjon mellom Agresso og InfoDoc (eining Helse), og mellom Agresso og Profil (eining Pleie og Omsorg).

Det har og vorte arbeidd med ein integrasjon mot inkassoselskapet Kreditorforeningen Sør for å få ei automatisering av innfordringssystemet til kommunen. Dette er eit pilotprosjekt økonomi og næring langt på veg fullførte hausten 2017, med det resultat at resterande restansar vart automatisk overført til inkassoselskapet sine system. Eininga vil utvikle denne integrasjonen vidare i 2018. Det er eit utviklingsarbeid mellom Evry, Bygland kommune og Kreditorforeningen Sør.

Eininga har og tatt i bruk forbetningsverktøyet «lean» frå og med hausten 2017. Fleire arbeidsprosesser er begynt på, og ein stor tverretatleg arbeidsprosess er sågar ferdig «leana».

STABSEINING: PERSONAL OG ADMINISTRASJON (PAD)

Tilsette

Det er 3,0 årsverk i PAD eininga i tillegg til 1,25 årsverk på kultur.

Sjukefråvær

Sjukefråveret i 2017 har vore 7,26 % i gjennomsnitt for heile kommunen. Det er høgt. For staben har prosenten vore 3,92%, for PAD eininga 5,64%. Sjukefråveret for kommunen totalt sett er i hovudsak langtidsfråvær.

Arbeidsoppgåver

Eininga har i hovudsak ansvar for fylgjande:

- Post, e-post, arkiv, innsynssaker m.m.
- Val og politisk sekretariat.

- Informasjon, (inkl. heimeside, facebook).
- Kultur. (inkl. bibliotek og ungdomsklubb).
- Publikumsrett.
- Overordna personal.
- Beredskap.
- SLT
- Systemansvar i forhold til kvalitetsstyring, personal, sakshandsaming m.m.

Ut frå målsetjingane til kommunen har vi i 2017 prioritert fylgjande:

- 1) Få primæroppgåver som post, e-post, arkiv, innsynssaker til å gå «flytande» utan særleg opphald.
- 2) Effektivt politisk sekretariat.
- 3) Innføring av nytt sakshandsamarsystem.

Vanlegvis ville vi ha hatt eit pkt. 4 her – Planarbeid –utarbeiding av styringsverktøy, Våren 2017 konsentrerte ein seg om innføring av nytt sakshandsamar system – Elements. Hausten 2017 var det langvarig sjukefråvær på eininga vår slik at ein måtte konsentrere seg om primæroppgåvene våre.

Journalpostar i ephorte/elements

01.01.2017 – 31.12.2017

Inngåande brev:	2913
Utgåande brev:	1608
Saksframlegg:	122

I tillegg kjem div. notat.

Møtesekretariat

Utval	Antall møter	Antall saker
Kommunestyret	9	50
Formannskapet	16	85
Administrasjonsutvalet	1	3
AMU	7	30
Plan miljø og ressurs	10	151
Råd for eldre og f.hemma	6	25
Klagenemnd for pol.saker	1	1
Valstyret	2	4
Sum	53	349

Arbeidsmiljøutvalet

I 2017 hadde arbeidsmiljøutvalet 30 saker til handsaming. Det vart gjennomført arbeidsmiljøundersøking i einingane tilknytta kommunehuset.

Forhandlingar

I 2017 var det mellomoppgjer men trass i dette var det lokale forhandlingar i alle tre kap. i HTA.

For forhandlingane vart fylgjande føringar lagt til grunn:

- Kriterie ein vart samd om i drøftingsmøte.
- Føringar/kriterie heimla i avtaleverk.
- Ein såg og til årslønnsveksten i kap. 4, lokalt overheng samt kommunen sin økonomi.

Det vart ikkje brot i forhandlingane i år.

Likestilling

Det har ikkje blitt sett i gong spesielle tiltak knytt til likestilling i 2017. I personalhandboka vår er fylgjande vedteke:

7.2 Delmål 1 - likestilling

Ha ein organisasjonskultur og eit arbeidsmiljø som inkluderer/ ivaretek og verdset alle arbeidstakarar på lik line uansett kjønn, etnisitet, religion, funksjonalitet osv.

Tiltak 1:

Forankre likestillingsarbeidet i administrativ og politisk leiing.

Tiltak 2

Einingane skal beskrive likestillingstilstanden i eininga og rapportere om både planer og resultat når det gjeld likestilling. (Kommunelova § 48 pkt 5).

Tiltak 3

Likestilling må inngå som ein naturleg del av leiaropplæringa.

Tiltak 4

Inngå i kommunen sine overordna planar.

Kommentar:

Det er eiga kap. om likestilling i personalhandboka og temaet er og tatt opp andre stadar i «boka» der det fell naturleg.

7.3 Delmål 2 - likestilling

Gje alle arbeidstakarane lik moglegheit til arbeid og til personleg og fagleg utvikling.

Tiltak 1

Ut frå bla. medarbeidersamtale/bemanningsplan/rekrutteringsplan lage ein opplærings- og utviklingsplan der ein også tenker likestilling.

Kommentar:

I kompetanseplanen vedteken i 2017 er hovudvekta av kompetansetiltaka retta mot stillingar som vert «eigd» av kvinner. Vidareutdanning for sjukepleiar og etterutdanning for undervisningspersonell. I tillegg kjem helsesøsterutdanning.

Energirett – LVK skulen. Ein mannleg tilsett har tatt denne utdanninga. Altså er begge kjønna representert når det gjeld kompetanseheving, men sidan det er flest kvinnelege tilsette hjå oss vil det og vere rett at det er flest kvinner som tek etterutdanning/vidareutdanning. Når det er sagt vil sjølvsgatt kommunen sitt behov for ei viss utdanning vere det utslagsgjevande.

7.4 Delmål 3 – likestilling

Tenkje likestilling ved lønnsfastsetjing.

Tiltak 1

Alle arbeidstakarar uansett kjønn, etnisitet, religion, funksjonalitet osv vert vurdert etter same kriteriesettet vedtatt i lønnspolitisk plan.

Kommentar:

Alle arbeidstakarane vart i år som i åra før vurdert ut frå sentrale kriterier og lokale kriterier tatt opp i drøftingsmøte mellom partane.

7.5 Delmål 4 – likestilling

Ha ei balansert samansetning av kjønna i leiande stillingar.

Tiltak 1

- Tilsetjing (HTA §§2.2 og 2.3 og AML kap. 14).
- I leiande stillingar der eit av kjønna er underrepresentert vil ein ved tilsetjingar føretrekkje det kjønn som er underrepresentert dersom søkerane elles står kvalifikasjonsmessig likt.

Leiargruppa

	% kvinner	% menn
Totalt	38	62

Det er ei overvekt av menn i rådmannen si leiargruppe. Det har det vore dei siste åra, men gruppa er lita og utskifting av ein person gjev store utslag dette har ein sett opp gjennom åra.

Generelle tiltak

- Tilsetjing (HTA §§2.2 og 2.3 og AML kap. 14).
- I stillingsgrupper som er underrepresentert av eit kjønn vil ein ved tilsetjingar føretrekkje det kjønnet som er underrepresentert dersom søkerane elles står kvalifikasjonsmessig likt.
- At flest mogeleg som ynskjer det skal få utvida stillingane sine til 100% stilling.
- Kartlegge dei tilsette sine interesser for auke stillingsbrøken sin til 100%. (også på tvers av einingane).
- Når stillingar skal lysas ut, forsøk i størst mulig grad å lyse dei ut som heile stillingar.
- Vurdere om turnus eller arbeidstidsordning kan reorganiseras med enkle grep for å auke talet på heile stillingar.

Heile kommunen

	% kvinner (antal)	% menn (antal)
Totalt	82	18

Prosentfordeling mellom kjønna viser seg å vere rimeleg stabil. Ingen store endringar.

Heiltid/deltid vert ofte sett på i samanheng med likestilling. Då den partsamansette gruppa jobba med personalhandboka såg ein og på heiltid/deltid og då i særleg grad ufrivillig deltid. Ein valte å tolke kunn dei som hadde svart at dei kan tenkje seg å jobbe tverrsektorielt som «ufrivillige». Då dette viste seg å vere få personar og kommunen som arbeidsplass er relativt stor konkluderte ein med at situasjonen for dei det galt ville løyse seg i løpet av relativt kort tid (omplasseringar, omorganiseringar, folk har permisjonar, folk går av med pensjon osv.). I personalhandboka står det difor: *Det er difor ikkje utarbeidd eiga rutine for ufrivillig deltid utover at gruppa har sett på følgjande moglege tiltak som kan setjast i verk:*

- *Arbeid på tvers av einingar/avdelingar/sektorar.*
- *Vikar pool.*
- *Auka grunnbemanning.*
- *Alternative arbeidstidsordningar.*
- *Organisering av helgearbeidet.*

KULTUR

Netto driftsutgifter for budsjett og rekneskap for 2017

Kultur	Regnskap 2017	Revidert	
		budsjett 2017	Regnskap 2016
Kultur	524 425	557 632	583 837
Ungdomsklubb	158 666	204 338	189 065
Bibliotek	577 568	598 309	570 419
Bygdebok	0	0	0
Netto driftsramme	1 260 659	1 360 279	1 343 321

Tilsette

Det er tilsett ein kulturleiar i 40% stilling og ein ungdomsleiar på ungdomsklubben i 25% stilling. I tillegg har det vore ein ekstrahjelp til stades ved arrangement, turar o.l. På biblioteket er det biblioteksjef i 60% stilling, samt at vedkommande har 10% som skulebibliotekar.

Kompetanse

Kulturleiaren har delteke på nettverkssamlingar for kultur og UKM.

Arbeidsoppgåver

Kulturleiaren har budsjett-, personal- og fagansvar for ungdomsklubben, kultur og bibliotek. I tillegg kjem handsaming av saker knytt til kultur. Kulturleiaren skal søke om midlar til og rapportere på idrettsanlegg, har ansvaret for Den kulturelle spaserstokken og bindeledd for Den kulturelle skulesekken/beremeisen, har ansvar for kulturskulen og UKM.

Kulturleiaren skal i tillegg vere kommunen sitt bindeledd ut mot organisasjonar, lag og foreiningar. Ho har heilt eller delvis ansvar for diverse kommunale arrangement og tiltak, til dømes i Den kulturelle spaserstokken, bygdekino, konsertar osb.

Biblioteksjefen har ansvar for dagleg drift av folkebiblioteket, samt skulebiblioteket.

Ungdomsleiareren er ansvarleg for ungdomane i opningstida på ungdomsklubben, og for at ungdomane har eit godt fritidstilbod. Ungdomsleiareren har samarbeidd med ekstrahjelp om aktivitetar og planlegging av arrangement.

Bygland folkebibliotek

	Barn	Vaksne	Besøk t.	Utlån b.	Utlån v.	Utlån t.
2015	1706	2120	3826	3815	5336	9151
2016	1908	2224	4132	4378	6221	10599
2017	1529	1988	3517	5158	6739	11897

- Besøket i opningstida har gått litt ned. Med alle arrangementa som har vore på biblioteket det siste året, nærmar det seg 4000 innom dørene i 2017 også.
- Gledeleg auke i utlånet.
- Oppussinga av lokala, stolar og nytt utstyr til formidling frå 2016 gjer lokala brukarvennlege til ulike arrangement (frå 4 til 65 deltakarar). Andre lag har lånt lokala i alt 7 gonger. Vaksenopplæringa har og vore innom.
- Biblioteket har framleis faste avtalar med skuleklassane og barnehagane om besøk på biblioteket.
- Ungane som starta på skulen hausten 2017, fekk kvar si bok av biblioteket i mai (tradisjon).
- Teaterframsyning før jul for ungar ser og ut til å bli ein tradisjon.
- Biblioteka i Bygland, Nissedal og Åmli søkte om Arenamiddel frå Nasjonalbiblioteket hausten 2016 og fekk det. Dermed har vi hatt prosjektet GØYMT OG GLØYMT, SÆRT OG SMALT gåande året 2017. Da vart det 6 arrangement i kvar av dei 3 kommunane.

- Samarbeidet mellom alle biblioteka på Agder held fram. E-lån Agder blir no i 2018 til eBokBib (lån av e-bøker og e-lydbøker. Nasjonalt lånekort og passord). Agder Samsøk og fellestransport av bøker (fjernlån) held og fram.

Kulturskule

Kulturskulen er eit interkommunalt samarbeid mellom Bygland kommune og Evje og Hornnes kommune. Kulturinspektøren har ansvar for det administrative arbeidet i Kulturskulen.

På Bygland og Byglandsfjord er det no tilbod om: gitar, bass, trekkspel, piano, song, band og munnharpe.

På Evje kan ein i tillegg tilby: kunst og handverk, fiolin, trommer, barnedans, dansemix og studiomiksing.

Det viser seg å vere ei utfordring kvart skuleår å få kompetente medarbeidarar til å dekke små stillingsprosentar i enkelte disiplinær. Dette medfører ein stillingsvakans. Bygland kommune har om lag 75% stilling, men det har vore ein vakanse på om lag 21%. Det har vore om lag 17 elevar i kulturskulen i år.

Ungdomsklubb

Klubben er open måndag og onsdag 1900 til 2200. Det har vore godt med oppmøte på klubbkveldane (opp mot 25 kvar gong), og ungdomsleiaren meiner kveldane går veldig bra. Husstyret er ansvarlege og bidreg i planlegginga av arrangement. Ekstrahjelpa var noko til stades i samband med særskilde aktivitetar. Det vart mellom anna gjennomført ein fjelltur.

Kultur

Det var ingen påmelde til UKM frå Bygland i 2017. Difor var ikkje Bygland kommune delaktig i mønstringa, berre i planlegginga.

Den kulturelle spaserstokken har vore aktiv, og hatt fire arrangement i løpet av året.

Bygdekinoen har vore halde ein gong i månaden i samarbeid med 4H, og dette har fungert flott. Generelt godt besøkt.

Kulturleiar har elles forsøkt å halde Facebook-sida til Bygland kommune oppdatert. Ho er også ansvarleg for Instagram- og Youtube-kanalen.

Når det gjeld kulturmidlar, har kulturleiar og Formannskapet lagt vekt på å gi tilskot til lokale tiltak og aktørar. Kulturleiar har elles brukt noko tid på å hjelpe lag og foreningar med å søkje om driftstilskot og andre tilskot. Ho har også vore noko engasjert i oppretting av kommunens ungdomsråd og bygdas tilstelning av julegate og julegateopning.

Kulturtilskot 2017

Søkar	Tilskot
Bygland IL	20700
Jeger og fisk	4350
Byglandsfjord barnekor	2200
Framsteg 4H	4300
Torsdagsklubben	2000
Byglandsfjord grendelag	3250
Kong Hanes e.t.f.	1500
Austad leikarring	3000

Bygland kommune

Med hjarta i Bygland

Bygland skyttarlag	10050
Bygland husflidlag	1750
Årdal skyttarlag	7750

RESULTATEINING: BYGLAND OPPVEKSTSENTER

Omtale av eininga:

Ordinær skuleverksemd i 1. – 10. klasse, barnehage, vaksenopplæring, skulefritidsordning (SFO) og leksehjelp.

Netto driftsutgifter for budsjett og rekneskap for 2017:

Bygland Oppvekstsenter	Regnskap 2017	Revidert budsjett 2017	Regnskap 2016
Netto driftsramme	16 003 790	17 198 573	15 105 309

Kommentar

Som tala viser er det eit mindreforbruk på kr 1194783,06 eller 7%. Grunnen til dette store mindreforbruket er delvis god utnytting av personalressursen og delvis auka inntekter. Omstillinga etter nedlegging av asylmottaket på Nesmoen har kosta mindre enn det vi trudde i forkant. Samdrifta mellom SFO og barnehage har også vore kostnadseffektiv, og spart oss for dobbel bemanning på morgonane.

Sonegrensene for skuleskyss falt også heldig ut for oss i 2017, men her er det usikkert kva framtida vil bringe. Ny avtale for 2018, er enno ikkje klar.

Utvikling i elevtal

Utvikling i elevtal for Bygland skule og prognose for elevtal dei komande åra:

Skuleår:	2015/16	Haust 2016	Vår 2017	2017/18	2018/19
Elevtal:	120	125	97	92	98

Barnetrinnet har skuleåret 2017/18 vore delt inn i fire grupper, fyrste og andre har hatt same kontaktlærar, det har også tredje og fjerde og femte og sjette klasse.

Ungdomsskolen har fulldelte klassar, sjølv om både 9. og 10. klasse er små, berre 11 og 10 elevar.

Slik ser gruppesamansetninga ut for skuleåret 2017/ 18 :

Trinn	1+2	3+4	5+6	7	8	9	10
Antal elevar	14	12	19	7	19	11	10

Kommentar

Vi ventar 6 fyrsteklassingar frå hausten, så elevtalet på barnesteget er stabilt omkring 50. Den nye 8.klassen frå hausten vert på 16, slik at samla elevtal i ungdomsskolen aukar med seks til 46.

Barnehagen

Barnehagen har opningstid frå 07.15 – 16.30 alle dagar. Ved nytt barnehageår hausten 2017 var det 18 born på Storestog og 6 på Lislestog. Vi gjekk inn året 2016 med i alt 20 born i Bygland barnehage, dette auka med 4 i løpet av året.

SFO

Vi tilbyr no SFO alle vekedagar frå 07.15 til 16.30. Ordninga med gratis SFO fram til ordinær skuleskyss på ettermiddag er no avvikla. Omlegginga til fem dagars veke har gått smertefritt, fyrste til og med fjerde klasse har to fulle og tre korte dagar. Dette har ført til auka etterspurnad etter SFO-plass. Det er pr. 1/1 2018 tilsaman 25 born som går i SFO ved Bygland oppvekstsenter.

Vaksenopplæring

Vi har i 2017 drive norsk- og samfunnsfagopplæring for dei busette flyktningane. Elevtalet her har vore aukande gjennom året, opp til dei 14 vi har no.

Vaksenopplæringa held hus saman med frivilligsentralen i den gamle prestegarden. Bygland kommune har tre elevar på grunnskuleopplæring for vaksne hausten 2017. Dette vert ordna gjennom eigen samarbeidsavtale med Evje.

Bemanning

Bemanning – ant. årsverk:	2014	2015	2016	2017
Administrasjon	2,0	2,3	2,0	2,0
Undervisningspersonale	13,62	16,22	13,9	12,4
Assistentar	2,10	2,42	1,0	1,5
Sekretær	0,5	0,5	0,5	0,5
Bibliotekar	0,08	0,08	0,08	0,08

Barne- og ungdomsarbeidarar	2,45	3,6	3,3	3,9
Førskulelærarar	2,2	3,7	3,0	3,0
Samla bemanning:	22,95	26,17	23,78	23,38

Kommentar

Små endringar i bemanning gjennom året. Litt utskiftingar har det vore, men rekrutteringa går stort sett greit.

Generelle utviklingstrekk – viktige hendingar i 2017

Barnehagen

Satsingsområde:

Vi vil leike!

Leik og språk hand i hand

- Barna skal oppleve glede og inspirasjon ved å leike ute i naturen.
- Barna skal få kunnskap om korleis verne naturen.
- Barna skal få oppleve uterommet som ein god stad å vere.
- Barna skal få oppleve uterommet som ein god arena for leik, aktivitet og samvær.
- Barna skal få erfaring med varierte og allsidige bevegelsar og med å bruke heile kroppen
- Barnehagedag saman med Byglandsfjord barnehage
- Barnehageåret 2017/2018 har vi desse måla for vi vil leike!
 - Barna skal oppleve glede og inspirasjon ved å leike ute og inne.
 - Barna skal få oppleve uterommet som ein god arena for leik, aktivitet og samvær.
 - Barna skal bruke språket for å skape relasjonar og til å løyse konflikhtar.
 - Barna skal leike, improvisere og eksperimentere med rim, rytme, lyder og ord.
 - Barna skal få erfaring med varierte og allsidige bevegelsar og med å bruke heile kroppen.

For å nå desse måla skal vi vaksne i barnehagen:

- Bruke Bravo-leiken aktivt.
- Organisere rom, tid og leikemateriale for å inspirere til ulike typar leik.
- Fremme eit inkluderande leikemiljø der alle barn kan delta og erfare glede i leik.
- Rettleie barna om leiken utviklar uheldige samspillmønster.
- Ta initiativ til leik og aktivt bidra til at alle kjem med i leik.
- Vere aktive, engasjerte, tilgjengelige, nysgjerrige, initiativrike, entusiastiske og bruke nærmiljøet aktivt.
- Observere, støtte og vere bevisste eiga rolle

Skulen

Kompetanse for mangfald (KFM), vart avslutta våren 2017. Bygland kommune var ein av fem kommunar på Agder med i fyrste runde. Vi vonar at samarbeidet med UiA skal gi oss verdifull kompetanse i arbeidet med å busette og integrere flyktingar i framtida.

Nytt utviklingsprosjekt er «Skriving som grunnleggande ferdighet». Dette skal gå over to år og er saman med Evje. Det er eit nettverksarbeid med rettleiarar frå NTNU, og er finansiert av Fylkesmannen.

Uteområde

Etter å ha fått utarbeida ein fin plan for uteområdet gjennom 2017, var vi glade for at prosjektet fekk prioritert plass i Bygland kommune sitt investeringsbudsjett for 2018, no står det bare att å få det realisert i løpet av sommarhalvåret.

I tillegg har vi hatt fokus på:

- Vurdering for læring, med mellom anna tettare oppfølging av elevane gjennom fleire og meir strukturerte elev- og foreldresamtalar
- Leseopplæring på småskulesteget gjennom prosjekt «Rettleia lesing»
- Klasseleiing
- Elevmiljø/trivsel

Av andre aktivitetar, kan nemnast:

- Tematur med «Aktive fredstreiser» til konsentrasjonsleirane i Tyskland og Polen i samarbeid med Valle skule
- Lesevake
- Leselystprosjekt
- Mattedagar
- Kulturell skulesekk for alle klassesteg
- Rikskonsertar
- Skogdag for 9. klasse
- Joleverkstad
- Kulturdagar
- Gamaveke
- Vårfest/dugnad i regi av FAU
- Trivselstiltak:
 - Bli kjent tur for ny 8. klasse
 - Joleball/jolefest
 - Lagedag
 - Alpindag/skidag
 - Aktivitetsdagar og besøksdagar med Byglandsfjord
 - Påskelunsj

Utviklinga framover – målsettingar

- Utvikle oppvekstsenteret som driftseining
- Implementere kommunen sine 5 verdiar i det daglege arbeidet
- Få sett i gang planen for leikeområde.
- Vurdering for læring
- Vidareføre satsing på språk, fysisk aktivitet og nærmiljø i barnehagen
- Utvikle ein inkluderande skule og barnehage
- Bli betre på elevmedverknad og eigenvurdering
- Halde fram med satsing på lesing og skriving
- Vi arbeidar kontinuerlig med kvalitetsutvikling og fokus på gode resultat

- Forbetre kommunikasjonen mellom oppvekstsenteret og heimane, særleg gjeld dette bruk av heimesida
- Tidlig innsats og prioritere spesialundervisning på lågare trinn
- Vi legg i sterkare grad vekt på tilpassa opplæring- TPO
- Halde fram arbeidet med å førebygge og stoppe mobbing.
- Bruke nasjonale prøver meir som eit verktøy i undervisninga

RESULTATEINING: BYGLANDSFJORD OPPVEKSTSENTER

Omtale av eininga:

Eininga består av ordinær skuleverksemd 1. – 7. klassesteg, skulefritidsordning (SFO) og 2-avdelings barnehage.

Netto driftsutgifter - budsjett og rekneskap for 2017

Byglandsfjord Oppvekstsenter	Regnskap 2017	Revidert budsjett 2017	Regnskap 2016
Netto driftsramme	9 892 637	9 996 618	9 482 123

Kommentar

Byglandsfjord oppvekstsenter heldt budsjettet for 2017 og fekk eit marginalt mindreforbruk.

Elevtalsutvikling:

Tabellen under viser utviklinga i elevtalet ved Byglandsfjord oppvekstsenter. I tillegg er ein prognose for elevtalsutviklinga framover skissert:

Skuleår:	2015/16	2016/17	2017/18	2018/2019	2019/20
Elevtal:	41	41	42	41	45

Tala på busette elevar er stabile og prognosen visar at tala vil halde seg jamne dei neste åra. Skulen vil også neste skuleår vere organisert etter ein tredelingsmodell.

Slik ser gruppesamansetninga ut skuleåret 2017/18:

Trinn	1-2	3-4	5-6-7
Antal elevar	12	11	19

Skulen mottar komande skuleår 8 nye fyrsteklassingar.

Skulefritidsordninga

SFO har 22 brukarar i skuleåret 2017-18, og det er venta å halde seg like høgt for neste skuleår (jamfør kor mange som har søkt og fått plass).

Barnehagen

Barnehagen avsluttar året 2017-2018 med fulle avdelingar, dvs. 26 barn fordelt på 2 avdelingar (19 på avdeling Frosk og 7 på avdeling Rumpetroll). Frå hausten 2018 er det også forventa å bli fullt i barnehagen på Byglandsfjord.

Bemanning 2017-2018

Bemanning – ant. årsverk:	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Leiring og administrasjon	1,4	1,4	1,4*	1,4*	1,4*	1,5*
Undervisningspersonale	6,68	6,75	6,28	6,28	6,18	6,18
Fagarb./Ass. Skule/SFO	2,1	1,6	1,1	1,1	1,2	2,4
Fagarb./Ass (Barnehage)	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2
Førskulelærarar/Ped.leiarar	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,2
Bibliotekar	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
Samla bemanning:	16,00	15,57	14,60	14,60	14,60	15,50

*Tenesteleiar (100 %) og ass. Tenesteleiar (50 %).

Generelle utviklingstrekk/viktige hendingar

Generelt

- Godt motiverte medarbeidarar med evne og vilje til nytenking og samarbeid på tvers av underreiningane. Gjensidig tillit, respekt og støtte mellom dei tilsette og leiring.
- Lågt sjukefråvær gjennom heile året.
- Medarbeidersamtalar gjennomført med alle tilsette.

Barnehagen

- Foreldreundersøkinga viste at dei føresette er svært godt fornøgdde med barnehagen. Barnehagen fikk ein skår på 4,8 av 5 moglege.
- Barnehagane i øvre Setesdal er med i prosjektet «Sjå heile meg». Det er eit 3-årig samarbeid om tidleg innsats. Verktøyet me bruker er «Bravo-leiken».
- I høve prosjektet «Kompetanse for mangfald» har barnehagen sitt tema vore «språk og leik, hand i hand».
- Fokus på «vi vil ut». Andre tema det arbeidast med er og «det er mitt val».

- Barnehagen tilfredsstillar krava til pedagognorma.
- Handlingsplan mot mobbing i barnehagen arbeidast det kontinuerleg med.
- Kurs i regi av «nettverk Setesdal»: «Inkludering og deltaking i fellesskap, leik og læring for alle barn i barnehagen».
- Barnehagane i kommunen samarbeider godt og har felles planleggingsøker.
- Eit utval av dei aktivitetar vi har i løpet av barnehageåret: Åkkeveke, Barnehagedagen, kulturelle innslag frå den kulturelle bæremsen, nissedag, julefrukost. Dei eldste i barnehagen er i tillegg med på mange felles aktivitetar med skulen/SFO.
- Barnehagen har kjøpt inn smartboard og dette er i utprøvningsfasen enno.

Skule/SFO

- Kontinuerlig arbeid med det psykososiale miljøet på skulen/SFO. Tett samarbeid ang. desse sakane mellom dei tilsette, føresette/FAU og leiinga. Fokus på ros og positiv forsterkning.
- Fortsatt fokus på «Vurdering for læring» og «Kompetanse for mangfald». Vidare fokus på læringspartnar på alle trinn, og dette nyttar vi både for å få fagleg utvikling, men også for å betre det psykososiale miljøet. Organiseringa i læringspartnarar bidreg til at alle elevar er meir aktive, dei lærar av andre og lærar betre sjølve av å forklare for læringspartar.
- Leksehjelp for 5.-7. klasse har vore eit godt besøkt tilbod blant elevane.
- Aktiv bruk av IKT. Alle klassar har no smartboard. Alle elevar har god tilgang på bærebare PC av høg kvalitet. Vi arbeider vidare med IKTplan.no for å auke IKT-ferdigheitene til barna.
- Eit utval av dei aktivitetane vi har i løpet av skuleåret: Åkke-veke, leselystveke, aktivitetsdagar, skidag på Høgås skianlegg, lagedag, skøytedag, julefest for heile bygda, julelunsj, karneval, Open-SFO, tur til Dyreparken, besøksdagar med Bygland oppvekstsenter, kulturelle innslag frå den kulturelle skulesekken og andre kulturopplevingar.
- Gode tilbakemeldingar på foreldreundersøkinga på SFO.

Utviklinga framover – målsetjingar for oppvekstsenteret

- Oppretthalde det gode tilbodet ved skule, SFO og barnehage
- Implementere kommunens 5 verdiar i det daglege arbeidet
- Satsingsområde på skulen frå hausten 2018: «skrivning i alle fag». Dette er eit samarbeid mellom Bygland kommune, Evje og Hornnes kommune og Nasjonalt senter for skriveopplæring og skriveforskning, NTNU. Mål for satsinga:
 - Skape ei felles forståing for skrivning som grunnleggjande dugleik i alle fag.
 - Integrere skrivning som ein grunnleggjande dugleik i læringsarbeidet til skulen i alle fag.
 - Utvikle ein lese- og skriveplan for alle trinn som inngår i dei lokale læreplanane til skulen.
 - Gi ei eksplisitt og tilpassa skriveopplæring for kvar enkelt elev på kvar skule
- Halde fram med satsing på tidleg innsats
- Halde fram med satsing på Kompetanse for mangfald og Vurdering for læring.
- Halde fram arbeidet med å førebyggje og stoppe mobbing

- Halde fram arbeidet med å betre det fysiske læringsmiljøet (både ute og inne)
- Vidareføre og utvikle arbeidet med tilpassa opplæring til alle elevar ved skulen
- Arbeide målretta for å oppretthalde det gode arbeidsmiljøet ved oppvekstsenteret
- Vidareutvikle IKTplan i skulen og innføre IKTplan i barnehagen
- Kompetanseheve dei tilsette ut frå behov og ynskjer
- Vidareutvikle samarbeidet med heimane og dei ulike medbestemmesutvala
- Gjennomføre medarbeidarsamtalar kvar vår
- Kvalitetssikre tilbodet i skular og barnehagar gjennom faste brukarundersøkingar, og vere opne for nytenking og innspel frå brukarane
- Gode resultat ut frå elevane sine føresetnader på nasjonale prøver i 5. klasse
- Oppretthalde gode resultat på den årlege elevundersøkinga
- Oppretthalde gode resultat på den årlege foreldreundersøkinga i barnehagen
- Gi opplæringa ei lokal forankring gjennom bruk av lokal kultur og natur, slik at ein skaper identitet til heimplassen
- Stimulere og leggje til rette for fysisk aktivitet på både dag- og kveldstid
- Arbeide for lovmessig kort handsamingstid og høg kvalitet ved sakshandsaming

RESULTATEINING: NAV

Omtale av eininga:

Føremålet med Lov om sosiale tenester i NAV er å fremje økonomisk og sosial tryggleik, å betre levekåra for vanskelegstilte, å bidra til auka likeverd og likestilling og å førebygge sosiale problem. Vidare skal sosialtenesta bidra til at den enkelte får høve til å leve og bu sjølvstendig, fremje overgang til arbeid, og til å ha ein aktiv og meningsfylt tilvære i saman med andre.

NAV arbeider med økonomisk sosialhjelp, råd og rettleiing, økonomisk rettleiing, Kvalifiseringsprogrammet.

Kommunen busette flyktingar som kjem under introduksjonsordninga frå og med 2014.

Netto driftsutgifter for budsjett og rekneskap 2017

NAV	Regnskap 2017	Revidert budsjett 2017	Regnskap 2016
Netto driftsramme	484 808	617 773	1 038 536

Kommentar

Eininga er delt inn i ansvara 3100 (Sosialkontoret) og 3120 (Flyktingetenesta). Desse ansvara sine netto driftsutgifter er kommentert i separate avsnitt nedanfor.

Netto driftsutgifter for budsjett og rekneskap for 2017 – NAV

NAV	Regnskap 2017	Revidert budsjett 2017	Regnskap 2016
Netto driftsramme	954 827	1 087 792	1 038 536

Kommentar

Eininga har halde sine budsjetterammer i 2017. Mindreforbruket skuldast låge sosiale utbetalingar i året.

Sosiale tenester

Dei kommunale sosiale tenester er organisert inn i NAV. NAV har 5 tilsette:

1,4 årsverk innanfor det statlege tenesteområdet og 1,7 årsverk innanfor det kommunale tenesteområdet, inkludert flyktingkonsulent.

NAV Bygland er eit sjølvstendig NAV-kontor, og er ein del av tenesteområdet nord. NAV skal gi menneske høve, gjennom likeverdig samarbeid mellom arbeid, trygd og sosiale tenester skal brukarane berre møte ei dør til arbeids-, aktivitets- og velferdstenester i NAV. Virkemidla i Husbanken og flyktingetenesta er organisert inn i NAV.

Talet på brukarar av sosiale tenester gjekk kraftig ned i åra 2009, 2010 og 2011 og har vore stabilt lågt dei siste åra. Oversikt over personar med økonomisk stønad frå NAV dei siste 9 åra:

År	Talet på stønadsmottakarar
2009	47
2010	40
2011	22
2012	20

2013	20
2014	12
2015	17
2016	20
2017	22

År	Talet på handsama saker jmf Sosialtenestelova
2009	94
2010	66
2011	39
2012	35
2013	42
2014	62
2015	49
2016	43
2017	56

Inkludert i dette talet ligg også søknad om økonomisk rådgjeving.

Det har vore ein positiv trend dei seinare åra, dette skuldast i hovudsak god rettleiing frå sosialtenesta, samhandling hos NAV lokalt mellom statleg og kommunal side, fleire brukarar som tidligare tok imot økonomisk sosialhjelp har økonomiske rettar etter Folketrygdlova, samt aktiv bruk av verkemiddelapparatet i NAV. Dette har ført til at talet på brukarar og saker jamt har vore låge.

Talet på klientar i aldersgruppa 18 - 24 har halde seg stabilt lågt.

Trykket på gjeldssaker har vore aukande dei tre siste åra, det same har behovet for økonomisk rettleiing. Kommunen har god kompetanse på området og handsamer alle saker sjølv. NAV Bygland er i tillegg med i eit samarbeid rundt ei kompetansegruppe på økonomisk rådgjeving mellom alle kommunane i Aust-Agder som styrkar kompetansen på lokalkontora.

Husbanken

Kommunen kan gi startlån til personar som ikkje får lån i ordinære kredittinstitusjonar, eller ikkje får tilstrekkelig lån til å finansiere kjøp av bustad.

Startlån blir tildelt etter behovsprøving. Kommunen handsamer søknadane og skal vurdere om ein kan forvente at søkjaren kjem til å ha langvarige problem med å finansiere eigd bustad og/eller har spart innanfor dei økonomiske høva, som aktuelle inntekter og naudsynte utgifter til livsopphold gir.

Kravet om at søkjaren har langvarig problem med å finansiere eigd bustad, og kravet til at søkjar utnyttar høvet for sparing, kan fråvike i nokre tilfelle.

Den som får startlån må kunne betene lånet over tid, og fortsatt ha nødvendige midlar att til livsopphold.

Det er ikkje stor aktivitet knytt til Husbanken sine midlar til startlån.

Netto driftsutgifter for budsjett og rekneskap for 2017 – flyktingetenesta

NAV - Flyktingeregnskap	Regnskap 2017	Revidert budsjett 2017	Regnskap 2016
Netto driftsramme	-470 019	-470 019	0

Kommentar

Eininga vert fondssaldert ved slutten av året. I tredje budsjettjustering vart det vedteken å redusere overføringa til fond med kr 470.019. For 2017 har ein tilført einingsfondet ca. 4,6 millionar.

Flyktingetenesta

Bygland kommune starta opp att busetjing av flyktningar hausten 2014. Det er i dag tilsett ein flyktingkonsulent i 100 % stilling som har ansvar for busetting og burettleiing, introduksjonsstønad, språkpraksis og generell rettleiing av flyktningar. Per i dag er det busett 37 flyktningar i kommunen. Alle dei vaksne inngjekk i introduksjonsprogrammet eller følgjer grunnskoleopplæring i Evje og Hornnes kommune.

Flyktingetenesta arbeider tett saman med Byglandsfjord oppvekstsenter som har ansvar for norskopplæringa.

Flyktingane er i hovudsak busette i Bygland då dette er mest hensiktsmessig med tanke på logistikk og skule, nokre er også busette på Byglandsfjord. I tillegg er det avgjerande kor ein finn bustadar, per i dag er flyktingane busette i både kommunale- og private bustadar.

RESULTATEINING: HELSE

Omtale av eininga:

Resultateininga omfattar legeteneste, fysioterapi, helsesyster, jordmor, psykisk helse og rus, psykiatribustader, støttekontakt og avlastning.

Innleiing

Helsetenesta arbeider ut i frå det til ein kvar tid gjeldande lovverk, retningsliner og rettleiarar. Tenesta har som mål å arbeide godt saman på tvers av fag for kunne å gi kommunen sine innbyggjarar eit så godt helsetilbod som mogleg. Ved å utnytte kompetansen til kvar enkelt ynskjer eininga å ha god kvalitet på tenestene. Samarbeid med andre einingar i kommunen er òg svært viktig slik at pasientar opplever eit heilskapleg tilbod.

Netto driftsutgifter for budsjett og rekneskap for 2017:

Helse og omsorg - Helse	Regnskap 2017	Revidert budsjett 2017	Regnskap 2016
Område Helse	7 448 436	8 007 542	7 680 328

Kommentar

Eininga har hatt forbruk under budsjett.

Legetenesta

Kommunen har til saman 1,4 kurativ legeårsverk og 1 turnuslegestilling, til saman 2,4 årsverk i kurativ verksemd. Kommuneoverlegen fekk auke i si kurative verksemd med 20 % frå 1.9. Det er og tilsett kontorleiar/legesekretær i 100 % stilling og to legesekretærer i 60 % og 40 % stilling. Kommunen har 50 % felles kommuneoverlegestilling med Evje og Hornnes kommune der Bygland kommune nyttar 25 % stilling. Kommuneoverlegen er spesialist i allmenntmedisin og samfunnsmedisin.

Rettleiing og opplæring av ny turnuslege kvart halvår krev at legar og legesekretærer sett av tid til dette arbeidet. Pr. 1.3.18 er det 1104 personar som har fastlege ved Bygland legekontor.

På grunn av refusjon av sjukepengar og at kommunen ikkje har leig inn vikar blei det et mindreforbruk på legetenesta.

Aktivitet

Kontoret på Byglandsfjord har vore stengt i store delar av 2017 på grunn av sjukdom og ombygging. Kommunelegen er tilsynslege på Byglandsheimen og har tilsyn på tysdagar. Tilsynslegen deltek òg saman med tenesteleiar helse i Omsorgsnemnda som handsamar søknadar om tenester og langtidsplass på sjukeheimen.

Kommuneoverlegen utfører lovpålagde oppgåver i smittevern og samfunnsmedisin og han deltek saman med tenesteleiarane i PLO og Helse i Interkommunalt Leiarnettverk for helse og omsorgstenestene i Setesdal. Kommuneoverlegen er og helsestasjonslege. Turnuslegen er på helsestasjon for ungdom på måndag ettermiddag saman med helsesyster.

Legevaktordning

Lokal legevakt blei etablert 1.9.16 med Evje og Hornnes som vertskommune. Dette medførte ei svekking av legetenesta på dagtid for Bygland kommune. Legane har krav på fri dagen

etter dersom det er utrykking etter kl. 23. Legar som arbeider 100 % stilling har i tillegg krav på ein fridag den veka dei deltek på legevakt i helga. Stor arbeidsbelastning medførte sjukemeldingar og resulterte i større vaktbelastning på dei andre legane i ordninga. Rettleiing av turnuslegen blei vanskeligare og denne blei mykje aleine på kontoret utan lege å konferere med. Det er blitt arbeidd med å sikre betre rettleiing slik at kommunen kan halde på ordninga med turnuslege.

Fysioterapitenesta

Kommunen har 75 % driftsavtale med sjølvstendig næringsdrivande fysioterapeut, og kjøper kommunale tenester av henne. Fysioterapeuten har sitt arbeid innan alle dei kommunale helsetenestetilboda og møter i Omsorgsnemda annen kvar torsdag.

Helsestasjonstenesta

Helsestasjonen skal bidra til førebyggjande arbeid og auke fysisk og psykisk trivsel hos barn og unge, gravide kvinner og familiar med små barn i tråd med Forskrift for helsestasjonstenester. Dei tilsette deltek i fagnettverk i Setesdal.

Helsesystemer

Kommunen har no 90 % fast stilling som helsesystemer. Det blei tilsett ny helsesystemer i oktober 2016. Ho er utdanna førskulelærar med spes.ped. 1 og 2 og sjukepleiar. Vilkår for tilsettinga var at ho skulle søke seg inn på helsesystemerutdanning. Ho starta på desentralisert helsesystemerutdanning hausten 2017. Utdanninga er deltid over to år. I psykisk helse- og rustenesta er det personale med god kompetanse og utdanning i psykisk helse- og rusarbeid. 20 % av helsestasjonen blei i 2016 styrka med tilsette med denne kompetansen. Dei gjer eit tilbod til dei eldste ungdomane med psykisk helse og rus utfordringar. Ein av dei tilsette har utdanning i motiverings-samtalar for hasjavvenning og deltek i interkommunal gruppe for hasjavvenning.

Aktivitet

Helsesystemertenesta omfattar alle born frå 0 - 18 (20) år, fordelt på helsestasjonsarbeid og skulehelseteneste.

Alle born før skulestart får innkalling og tilbod om helsekontroll saman med fysioterapeut. Helsesystemer har gitt aktuelle, anbefalte vaksiner, individuelt tilpassa.

Helsestasjonen er ikkje styrka med ekstra bemanning medan helsesystemer er under utdanning. Skulehelsetenesta er det området som har fått mins ressursar frå helsesystemer frå hausten 2017.

Turnuslegen har hatt ansvar for helsestasjon for ungdom frå hausten.

Jordmortenesta

Bygland kommune er vertskommune for jordmorsamarbeid mellom Evje og Hornnes kommune og Bygland kommune.

Bygland har 20 % stilling som jordmor og 40 % stilling til følgjeteneste for fødande som har lengre reiseveg enn 1½ time. Følgjetenesta blir delt mellom jordmødrene i begge kommunane. Følgjetenesta blir finansiert av SSHF. Det er avtale om å hospitere i SSHF ei veke i året for å sikre kompetansen til jordmor. Jordmor og helsesystemer samarbeider godt for å gi eit godt tilbod til familiane under svangerskap og etter fødsel.

Psykisk helse og rus

Målet for tenesta er å fremje psykisk helse ved å førebygge, hjelpe og behandle vaksne menneske med psykiske lidningar og rusavhengighet i kommunen.

Det var i 2017 1,45 stillingar fordelt på fire personar med psykiatri-, rus- og aktivitør-kompetanse. Tenesteleiar har 50 % av si stilling i psykisk helse og rustenesta.

Aktivitet psykisk helse og rus

Brukarar av tenesta blir gitt oppfølging ved enkeltvedtak. I 2017 hadde psykisk helse og rus 48 brukarar, vaksne og ungdom som fekk tenester. Det er til ei kvar tid om lag 30 pasientar som nyttar seg av tilbodet.

Brukarane får oppfølging i heimen, eller ved samtalar på kontoret. Ein del av brukarane har store og samansette psykiske- og rusrelaterte lidningar og har difor behov for tett oppfølging og koordinering av tenestene. 5 av brukarane hadde Individuell Plan der koordinator er tilsett i psykisk helse og rus tenesta. Tenesta inneheld også eit dagtilbod som blir nytta av 6- 8 personar som har ope på torsdag på Byglandsfjord.

Tenesta samarbeider med dei kommunale tenestene og spesialisthelsetenesta. Personalet får jamleg rettleiing ved DPS Aust-Agder, psykiatrisk poliklinikk Vest.

Dei tilsette deltek i Fagnettverk psykisk helse og rus som er eit interkommunalt nettverk i Setesdal. Målet for nettverket er kompetanseheving og erfaringsutveksling mellom kommunane. Fylkesmannen i Aust Agder og representantar frå SSHF deltek også i nettverket. Det blir også arrangert felles fagdagar med rus som tema for alle tilsette i kommunane ein dag i året. Interkommunal ruskonsulent er ansvarlig for fagdagen.

Ein tilsett har opplæring i Hasjavvenningsprogrammet. Det er eit tilbod om hasjavvenning, bevisstgjeringsamtalar, foreldresamtalar og undervisning til skule og samarbeidspartnarar. Alle kommunane i Setesdal har etablert tilbodet og ei gruppe saman med interkommunal ruskonsulent.

I desember 2015 blei det oppretta eit toårig prosjekt i Setesdal med kommunane, SSHF, Setpro, Mental Helse Aust Agder som prosjektdeltakarar. Det blei tilsett 2 stk. i 100 % prosjektstillingar. Målet med prosjektet er å styrke samhandlinga. Tenesteleiar helse deltok i prosjektgruppa og i ei arbeidsgruppe. Prosjektet blei avslutta i 2017.

Psykiatribustadar

Bygland kommune er vertskommune for eit bustadtilbod for menneske med psykiske lidningar. Dette er eit tilbod til 4 brukarar med alvorlige og samansette lidningar som treng bistand og trening for å mestre dagliglivet. Det er eit vertskommunesamarbeid der Evje og Hornnes kommune skal dekke 1/3 av personalutgiftene. Evje og Hornnes har sagt opp vertskommuneavtalen. Bygland kommune er ikkje samde i at Evje og Hornnes kommune har grunnlag for det. Kommunane er nå samde i å få ein juridisk vurdering av vertskommunesamarbeidet.

Det er tilsett 2,25 faste stillingar i bustadane som dekker dag, kveld og helgebemannning. Personalet har høgskuleutdanning, i tillegg har ein tilsett vidareutdanning i rusproblematikk. I juni 2016 flytta bebuarane inn i renoverte leilegheiter i Strandgata. Det er eit fellesareal med personalrom tilknytt bustadane. Samlokalisering av bustadane har medført at bebuarane er nærare personalet til ei kvar tid og personalet har fått betre arbeidsforhold.

«Barn som bekymrar»

Eit av tiltaka som blei vedteke i Interkommunal rusmiddel politisk handlingsplan er at Bygland kommune skal delta i «Barn i rusfamilier». Dette er eit tverrfaglig

kompetansehevingprogram og systemarbeid over 2 år som retter seg mot born ein tenker ikkje har ein god nok omsorgssituasjon, ikkje bare born som bur i familiar med rusproblem. Kompetansesenter rus – region sør (KoRus Sør) dekkar alle kostnader bortsett frå vikar og reiseutgifter til tre samlingar. Det er i 2017 blitt arbeidd med kompetanseheving og for å få til gode skriftlige rutinar for kvar eining. Arbeidet er planlagt avslutta i 2018 etter informasjonsmøte på kvar eining.

Det er vidare avtalt oppfølging etter prosjektet er avslutta, med jamleg oppdatering og kompetanseheving. Tilbakemeldinga frå ressursgruppa er at arbeidet alt nå har styrka det tverrfaglige samarbeidet til beste for born og deira familiar. Tenesteleiars helse er koordinator i Bygland og gruppa består av tilsette frå oppvekstsentra, PPT, barnevern, helse og interkommunal ruskonsulent.

Støttekontakt og avlastning

Kommunen gav i 2017 4 born og ungdom og 3 vaksne enkeltvedtak på støttekontakt og avlastningstilbod. Det er òg eit tilbod om auka støttekontakt og avlastning for born og ungdom i skuleferien. Tenesteleiars helse har ansvar for sakshandsaming og rekruttering av avlastning og støttekontakt. Det er oppretta ansvarsgrupper og fleire av mottakarane har Individuell Plan. Ein lærarar har tatt på seg oppgåva med å vere koordinator for Individuell Plan.

Det blir arbeid med rutinar slik at ansvar for koordinerande eining og sakshandsaming blir ein del av oppgåvene til Omsorgsnemda.

Resultat

Eininga har arbeid med å halde budsjettamma og resultatet blei eit mindreforbruk på 7 %, kr 559106. Mindreforbruket skyldast i hovudsak lite vikarbruk ved sjukdom i tenesta.

RESULTATEINING: PLEIE OG OMSORG

Omtale av eininga:

Hovudoppgåva til eininga er å yte tenester til eldre, uføre, psykisk utviklingshemma og andre innbyggjarar i kommunen som i periodar har hjelpebehov.

Eininga består av tre avdelingar: Byglandsheimen, open omsorg og habilitering. Det er felles leiing og administrasjon for heile eininga.

Eininga disponerer ein sjukeheim med tilknytt bufellesskap, omsorgs- og aldersbustader, samt eit bemanna bufellesskap for psykisk utviklingshemma på Byglandsfjord.

Netto driftsutgifter - budsjett og rekneskap for 2017:

Pleie og omsorg	Rekneskap 2017	Revidert budsjett 2017	Rekneskap 2016
Netto driftsramme	32 947 818	32 273 190	31 929 257

Avvik budsjett vs. rekneskap

I 2017 vart det eit overforbruk på 2,09 %. Overforbruket skyldast i hovudsak desse forhold:

- Ekstra kostnader knytt til naudsynte ombyggingar på Byglandsheimen.
- Veldig små marginar på grunn av redusert driftsbudsjett.
- Noko større sjukefråvær enn budsjettet.
-

Omtale av avdelingane

Leiing og administrasjon

Leiinga består av tenesteleiar og 3 avdelingsleiarar. Avdelingsleiarane har ei delt stilling mellom administrativt og operativt arbeid. Det er og ein merkantil ressurs til støtte for leiinga innan områda HR, økonomi og innkjøp. Høyrsele-, syns- og hukommelseskontakt inngår og i administrasjonen.

Byglandsheimen

Avdeling Byglandsheimen har ansvar for ei langtidsavdeling med inntil 16 institusjonsplasser, 4 korttidsplassar til rehabilitering og avlastning, og bufellesskap for bebuarar med hukommelsesrelaterte problem. Pr 31.12.17 var det 8 bebuarar på langtids plass. Belegget på korttidsplassane var totalt på 1504 liggedøgn i 2017. Byglandsheimen har støttefunksjonar innan kjøkken og reinhald. Det er ikkje venteliste på institusjonsplass.

Open omsorg

Avdeling open omsorg har hovudansvaret for helsetenestar til heimebuande med hjelpebehov i kommunen. Dette inkluderer og dei som bur i omsorgs- og aldersbustadar, samt bufellesskapet for eldre. I tillegg har avdelinga ansvar for praktisk bistand i heimen («heimhjelp»), administrasjon av ulike hjelpemiddel, matombringning og tryggleiksalarmar. Pr 31.12.17 var det i underkant av 60 brukarar som fekk helsetenester frå open omsorg, og 43 brukarar som fekk tenesta praktisk bistand (heimhjelp). 8 av 8 omsorgsbustadar og 2 av 8 aldersbustadar var ved årsskiftet bebudd. Det er 31 brukarar som har tenesta tryggleiksalarm (velferdsteknologi).

Habiliteringstenesta

Avdeling for habilitering har ansvaret for oppfølging og praktisk bistand til heimebuande psykisk utviklingshemma i bufellesskapet på Byglandsfjord. Det er pr 31.12.17 totalt 6 bebuarar i bufellesskapet.

Bemanning

Eininga har totalt om lag 42 årsverk (fast tilsette) pr 31.12.17. I tillegg har eininga 2 lærlingar innan helsearbeidarfaget, og ein tilsett på tiltak i regi av NAV.

Generelle utviklingstrekk/viktige hendingar i 2017:

- Implementert tiltak i tråd med målsettingane for den kommunale omstillingsprosessen i 2015.
- Gjennomført interne OU prosessar for å auke kvaliteten på tenestane og fokus på å bevisstgjering av tilsette i høve til dette.
- Aukt fokus på forbetnings- og kvalitetsarbeid i eininga.
- Utviding av tiltaket seniorsenter ved at det vart opna seniorsenter på Bygland i tillegg til Byglandsfjord.
- Omstrukturering og ombygging av fasilitetane på Byglandsheimen.

Utviklinga framover – målsetjingar for PLO

- Implementere LEAN arbeidsmetodikk og andre tiltak for å bli enda meir kosteffektive.
- Oppretthalde det gode tilbodet til innbyggjarar med hjelpebehov innanfor gjeldande rammer.

- Framleis deltaking i prosjektet «gode pasientforløp på Agder».
- Sterkt fokus på forbedrings- og kvalitetsarbeid.
- Tilpasse tenestetilbodet til det eksisterande behovet.
- Auka fokus på innbyggarmedverknad gjennom spørjeundersøking og brukar- og pårørandeaftan.
- Tiltak for å betre aktivitetstilbodet til våre brukarar, både inne og ute.
- Opprette nye og justerte tilbod til eldre og demente innanfor gjeldande rammer.
- Betre utnytting av potensialet som ligg i eksisterande og komande velferdsteknologi.
- Auke kompetansen i alle avdelingar innan kvardagsrehabilitering.
- Vidareføre kompetanseheving av tilsette i samarbeid med UiA.
- Vidareføre intern kompetanseheving og anna opplæring i eininga.
- Fokus på arbeidsmiljø, samarbeid, trivsel m.v. i alle avdelingar.
- Fokus på å redusere sjukefråvere gjennom målretta førebygging, oppfølging og tilrettelegging.
- Kontinuerleg arbeid med turnusar og bemanning for å utnytte kapasiteten på ein best mogleg måte.

RESULTATEINING: DRIFT OG FORVALTNING

Omtale av eininga:

Drift og forvaltning utøvar tenesteyting på fleire nivå, både internt i organisasjonen og for kommunen sine innbyggjarar. I grove trekk er hovudoppgåvene som følgjer:

1. *Drift og vedlikehald av bygg, anlegg (VA) og infrastruktur (veg og grøntanlegg)*
2. *Sakshandsaming og oppfølging jf ca 25 ulike lovverk*
3. *Ulike prosjekt innaføre investeringsbudsjettet og andre prosjekt*
4. *Personal – og økonomiansvar*

Styringsmål 2017

- Bygland kommune sine verdiar skal leggjast til grunn for våre handlingar,
- Arbeide for å oppnå kommuneplanen sine målsetjingar,
- Halde tildelt økonomiske ramme og fokusere på arbeids – og kostnadsreducerande tiltak som gjev trivsel og handlingsrom for framtida,
- Fokusere på forvaltningsregelverket og lovlig ivaretaking av brukarinteressene på ein måte som kan forklare eventuelle motsetjingar mellom brukarinteressene og kommunen på ein god måte,
- Søkje å vere i framkant med publikumsinformasjon
- Arbeide for eit lågt sjukefråvær ved å førebyggje, inkludere og følgje opp med tilrettelegging der det er mogleg,
- Samverke internt og med andre einingar og brukarar med ei målsetjing om å «GJERE KVARANDRE GODE»,
- Drifte bygg og anlegg til beste for brukarane og innbyggjarane sitt beste,
- I dei tilfella der det oppstår økonomiske og tidsmessige utfordringar så skal handlingsaktiviteten til eininga prioritere Oppvekstsentra, Byglandsheimen, aldersbustadane, og PUH inkl. Dagsenteret samt vassverka og kloakkreinseanlegga.

Interne faghandlingsplanar for drift, vedlikehald og fagadministrasjon er forankra i gjeven budsjettramme, lovverk og faglige vurderingar. Saman med kommunen sine eigne vedtak utgjer desse den gyldige styringsinformasjonen og skal forklare handlingsmønsteret i 2017.

Dei viktigaste hendingane gjennom året

Mykje aktivitet utløysar ofte fortløpande vurderingar i høve endringar som må skje for å finne løysingar. Ein del planlagde ting må gå ut eller setjast på vent for å løyse oppståtte og ikkje planlagde hendingar / saker. Måloppnåinga er vurdert til å kunne vori betre i fagadministrasjonen. Nokre krevjande saker har utfordra samhandlinga og lagt beslag på verdifull tid. Dette har vori øydeleggjande for produksjonen.

Investeringane gjennom året er søkt synleggjort i følgjande tabell:

Oversikt over dei største prosjekta for Drift og Forvaltning i 2018:

Tiltak	Rev. budsjett	Rekneskap	Status / Merknad
Kartverk / Geovekstprosjektet	200 000	116 241	Variierende aktivitet frå år til år alt etter Statens kartverk sine behov / bestillingar.
Prosjektering VAR Grendi	50 000	44 048	
Reguleringsplan Ose	150 000	36 410	Arbeidet held fram i 2018 (Næringsfondet)
Ras - og flaumsikringsprosjekt	0	0	Ikkje vori aktuelle prosjekt i 2017. (næringsfondet)
Tilbakeslagsventilar VAR - Kloakkreinsing	0	0	Ikkje kapasitet til å arbeide med dette i 2017. Blir også teken inn i andre / nye prosjekt.
Tilbakeslagsventilar VAR – Vassverksdrift	0	13 919	Blir også teken inn i nye / andre prosjekt.
Detaljprosjektering kloakkreinseanlegg Bygland	200 000	37 349	Arbeidet held fram i 2018
Reinseanlegg Austadneset	500 000	0	Utsett i påvente av reg plan Ose og OW.
Detaljprosjekt VA – Stigemo	0	0	Inkludert i Detaljprosjektering kloakkreinseanlegg Bygland og sjåast i samheng med utbyggingsavtale.
Overløpsledning Grendi	355 636	355 637	
Rehabilitering av kloakkreins- og pumpestasjonar	0	216 059	Prosjekt framskunda grunna akutt behov. Vart korrigert til rett prosjektnummer etter seiste budsjettjustering.
Bustadområde Austad	444 000	292 602	Arbeidet stoppa opp pga konkurs hjå entreprenør. Ferdigstillast i 2018
Kjøp av tomteareal	0	0	Ikkje behov i 2018
Flyktningebustad Rindan II	2 234 563	2 336 420	Vidareført frå 2016. Totalt 192 511,- under totalbudsjett
Solavskjerming Byglandsheimen	100 000	174 701	Ferdig
Solavskjerming Bfjord Oppvekstsenter	200 000	140 089	Litt omprioritert til Byglandsheimen vise versa. Ferdig
Ambulansestasjon Bygland	2 500 000	2 463 866	Det står att avklåringar med Opplysningsvesenets fond vedr tomteoverføring.
Ambulansestasjon Bygland, del heimesjukepleien	1 200 000	1 033 980	
Ombygging av gymsal til aula	0	0	Utsett til 2018 med auka kostnadsramme
Klima – og ventilasjon Byglandsfjord	500 000	452 771	Ferdig
SD – prosjekt Byglandsfjord oppv senter	187 500	0	Utsett til 2018

For kommunen sine andre prosjekt visast det til eininga «Store Prosjekt» (side 48) og skjema 2B (side 59).

Ansvarsområde 3730: Fiskebiologen

Kalkingsøknader

Det er ikkje motteke søknadar om kalking av vassdrag i Bygland for året 2017. I 2016 var det 3 søknader som vert fylgt opp i ein 3-årsperiode, så må det søkjast på nytt. Her vil det bli ei ny vurdering etter vassprøvar av kor ofte det må kalkast.

Frå og med 2018 skal søknadane om kalking gå direkte over nett til Miljødirektoratet (frå søkjarar som har org.nr.) For dei som ikkje har org.nr. vil fiskebiologen utføre felles søknad over nett. Det økonomiske oppgjeret av kalking av vassdrag skal derfor ikkje lenger gå gjennom kommunen.

Blekeprosjektet

Det er gjennomført vassprøvetaking i Otra frå Valle til Grendi/Bø og Mele 12 gonger i løpet av året. Prøvane vert sendt til NIVA. Det er ført tilsyn og kontroll med pH-meter av dei automatiske loggestasjonane for pH og vassstemperatur ved Ose og Nomeland.

Sommaren 2017 hadde fiskebiologen oppsynsansvar for ombygging av ein terskel nedanfor Hekni. Målet er å letta oppvandring for bleka. Arbeidet er slutført.

Det vart gjennomført elfiske ved Besteland for å kartlegge forekomst av bleke. Fiskebiologen deltok i prøvefiske etter bleke i same området saman med mannskap frå LFI-Uni miljø. Arbeidet med tiltak for stimulering av naturleg reproduksjon av bleka er utvida til Otra også nedanfor Byglandsfjord.

Materiale av aure frå prøvefiske etter bleke på strekningen Vassenden - Kilefjorden er registrert som bestemt i årsplan. Det er ikkje aktuelt med noko utsetting av fisk i denne delen av vassdraget (unnateke forsøksutsetting av merka bleke). Årleg skal det registrerast fangst av bleke, aure, sjebbe (abbor) og ørekyt i dette området. Dette blir gjort av grunneigarar. Målet er å auke interessen for sportsfiske og næringsfiske.

Videoovervaking av kanal for vandring av fisk ved utlaup av terskel ved Langeid og ved Senum på Byglandsfjord. Stasjonen ved Langeid har ikkje vore i drift i 2017.

Handlingsplan for fjellmagasina i regulerte vatn i Otravassdraget

Hovatn. Rapport frå prøvefiske er gjort ferdig. Konklusjonen er at sjølvrekruttering av aure er godt i gang, og det skal ikkje setjast fisk dei nærmaste år. Det er samla inn fangststatistikk for 2017 for å fylgja med i utviklinga av fiskebestanden. Det er oppretta ei ordning så dette vert gjort kvart år.

Sekretær i Vassdragsstyret for øvre Otra. Tiltaksgruppa for rydding av krypsiv (AU- Krypsiv) hadde ei samling i mai for å finne dei mest aktuelle områda for rydding av krypsiv.

Sekretæren møter for vassdragstyret i Krypsivprosjektet på Sørlandet, og i innlandsfiskerådet i Agder. Det har vore 2 møte i 2017 + 2 møte om samordning av tiltaka i Sørlandsvassdraga.

Vassdirektivet

Lokal tiltaksanalyse for vassområdet Otra vart ferdigstilt. Det var eit møte i samband med dette og eit arbeidsmøte med prosjektleiar for Vassområdet. Det er tilsett ny koordinator i Vassområdet Otra som no har endra namn til «Vassdraget Otra». Det var 2 møte i 2017. Det er no arbeid i gang for å gjennomføra tiltaksplanen og det er rapportert inn til Vassregionen.

Innlandsfiske i Byglandsfjorden og Otra nedstraums Byglandsfjorden

Delteke på møte i november 2017, innkalla av sekretær i Innlandsfiskerådet i Agder (v/ Aust-Agder Fylkeskommune) og vidareført planane om stimulering av fiske i Byglandsfjorden. Planane om næringsfiske er framleis på utgreiingsstadiet. Rådmannen er no involvert i saka med tanke på finansiering av eit langsiktig prosjekt for å auka kvaliteten på fisken.

Jordbruket

Tabellen under gjev eit oversyn på tal søknadar innaføre dei vanligaste tilskottsordningane i jordbruket.

Ordning	2013	2014	2015	2016	2017	Merknad
Produksjonstilskott	28	28	27	29	27	Søk frist 20/1
Produksjonstilskott	34	33	35	36	36	Søk frist 20/8
Reg miljøprogram	18	18	17	17	17	Søk frist 20/8
Organisert beitebruk	3	3	3	3	3	
Kommunalt jordbrukstilskott	3	4	4	7	3	2 prosjekt ferdige *
SMIL* saker	8	20	7	5	3	
Innovasjon Norge	3	2	3	3	3	

* SMIL = Spesielle miljøtiltak i jordbruket

I tillegg til tilskottsforvaltninga så er jord – og konsesjonslovshandsaming ein del av oppgåvene.

Skog og utmark

- Nærings- og miljøtiltak i skogbruket, NMSK (32 søknadar i 2016)
- Forvaltning av skogfondsordninga og rentemidlar (94 refusjonskrav i 2016)
- Foryngings- og resultatkontroll
- Barkebilleregistrering
- Registrering av frø- og konglesetting
- Koordineringsansvar for SKI- kurs.
- Godkjenning og registrert nye landbruksvegar
- Rådgjeving og oppfølging av faghjelpsordninga
- Forvaltning av viltfondsmidla
- Registrering og oppfølging av «Sett elg» og «Sett hjort» skjema og fallvilt i Hjorteviltregisteret
- Koordinering av fallviltarbeid
- Gjennomføring av 4 jegerprøveeksamenar, 32 kandidatar
- Villreinprosjekt i Setesdal Ryfylke 2013 -17. Deltake i arbeidsgruppe 3. som arbeider med bestandsforvaltning der ein av målsettingane er å auke tettleik av reinsdyr i sørområdet.

- Synfaringar og godkjenningar i samband med erosjonssikring i Byglands- og Åraksfjorden.
- Sakshandsamar på revisjon av konsesjonsvilkåra i Otravassdraget
- Synfaringar og uttalar i samband med kraftverk.
- Sakshandsamar og medlem av forhandlingsutval Hovatn Aust vindkraftverk.

Skog

Tabellen syner registrert avverka tømmerkvantum og brutto tømmerverdi i Bygland kommune.

Avverkingstala famnar om alle treslag.

År	Kubikkmasse	Kr
2012	16 450 m ³	5 145 188,-
2013	12 743 m ³	3 853 150,-
2014	17 905 m ³	5 892 409,-
2015	10 101 m ³	3 143 945,-
2016	28 730 m ³	9 089 058,-
2017	19 661 m ³	6 849 155,-

Tabellen syner utført skogkultur i Bygland kommune frå 2012 - 2017

År / Skogkultur	Planting	Markflekking	Ungskogpleie
2012	39 000 stk.	323 daa	611 daa
2013	38 500 stk.	15 daa	411 daa
2014	20 000 stk.	75 daa	594 daa
2015	37 500 stk.	20 daa	746 daa
2016	31 775 stk.	149 daa	225 daa
2017	38 000 stk.	116 daa	409 daa

Skogsvegbygging

Tabellen syner bygde landbruksvegar i Bygland kommune frå 2012 til 2017.

År	Anlegg	Nyanlegg bilveg kl. 3 og 4	Ombygging bilveg	Traktorveg kl. 7	Traktorveg kl. 8
2012	5			60 m	2 160 m
2013	3			60 m **	250 m
2014	3			1180 m*	570 m
2015	2			151 m	316 m
2016	8		827 m	2 890 m	3799 m
2017	Det er ikkje	ferdigstilte	vegar eller	traktorveg	

*Ombygging av eksisterande traktorveg. ** Ombygging av velteplass

I 2017 er det gitt 5 løyver etter landbruksvegforskrifta. Der to er traktorvegar i vegklasse 8, ein er bilveg i vegklasse 5, ein er enkel veg og eit utbetringstiltak av snuplassar på eksisterande bilveg. Sistnemnte er eit vegprosjekt som vil løyse ut tilskot frå Fylkesmannen. Det er òg gitt løyve til traktorvegar i 2016 som er under bygging.

Skogfond og rentemidler

Tabellen syner samla inn- og utbetalingar, og saldo ved årets slutt for skogfondskontoane i Bygland kommune.

År	Innbetalt skogfond	Innbetalt tilskot	Utbetalt (skogfond og tilskot)	Saldo 31.12
2015	663 716	345 396	1 363 632	3 926 252
2016	1 061 307	622 849	1 407 011	4 203 397
2017	1 172 128	113 327	983 400	4 505 452

Renter frå inneståande skogfondsmidler går inn på ein eigen konto. I 2017 kom det inn 71 000 kr i renter. Midlane skal brukast til fellestiltak innan skogbruk. Fylkesmannen godkjenner budsjett som kommunen utarbeider kvart år. Omlag 35 % av midlane er øyremerka til kommunale tiltak. Frå tidlegare år med høgare rentefot er det spart opp midlar på rentemiddelkontoen. Saldoen ved årets inngang var vel kr 337 145 og ved utgangen av året var den redusert til kr 314 735, som var innafor vedteken budsjetttramme.

Felte dyr

Elg

Det er godkjent åtte elgvald i kommunen. Av desse har seks utarbeidd egne bestandsplanar for perioden 2016 - 2020. To mindre vald, Ånebjør og Vestre Kile, får tildelt årleg kvote i frå kommunen. Det vart gjeven 119 fellingsløyver i 2017. I 2015 og 2016 var Bygland kommune den kommunen det vart felt flest elg i Aust-Agder. I 2017 ligg vi som nr. 4.

Tabellen syner felte elg i Bygland kommune i perioden 2009 til 2017.

År	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Felte elg	142	127	124	117	109	104	102	100	76

Hjort

Hjortestamma i kommunen har vore nokolunde stabil dei siste åra vurdert ut frå avskjoting. Dei seks største valda i kommunen fekk tildela 57 dyr totalt i 2016.

Tabell syner felte hjort i Bygland kommune i perioden 2009 til 2017.

År	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Felte hjort	15	21	19	21	21	20	19	19	18

Rådyr

Tabellen syner felte rådyr i kommunen frå 2010 til 2017.

År	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Felte rådyr	81	36	47	15	25	20	34	30

Viltfond

Valda betalar inn fellingsavgift til kommunen for felte elg og hjort. For dei 76 felte elgane og 18 felte hjortane fakturerer ein valda for kr 36 240 i fellingsavgift. Utgifter til fallviltarbeid, tilskot bestandsplanar m.m. blir dekt av viltfondet.

Fallvilt

Tabellen syner fallvilt som er registrert i Bygland kvart år frå 2015 til 2017.

År	Regist- rerte fallvilt	Påkøyrd av bil	Elg på- køyrd av bil. Døde- leg utfall	Rådyr på- køyrd av bil. Døde- leg utfall	Hjort på- køyrd av bil. Død- leg utfall	Sjukdom, rovdyr m.m. Død- leg utfall	Fallvilt andre med dødeleg utfall	Frisk- meldt eller ikkje funne
2015	19	12	2	6	0	7	1	3
2016	22	16	2	5	0	5	1	9
2017	19	14	2	8	2	5	0	2

Motorferdsel i utmark

Bygland kommune brukar mykje tid på motorferdselssøknader. Det er handsama totalt 675 motorferdselssøknadar i perioden 2015-2017. I tillegg til handsaming av søknadar får ein spørsmål på tlf. og e-post som gjeld søknaden eller førespurnad om å sende ut kopi av gjevne løyve som er mista. Dei fleste snøskutersøknadane gjelder for inntil 4 år, fram til 30. april 2019.

Tabellen syner gjevne løyver i 2015 - 2017 og gjeldane løyver fordelt på § 5 -, og § 6 snøskuterløyver gjeven etter forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag og etter § 6 gjevne etter lov om motorferdsel i utmark.

År	Handsama saker	Snøskuter- løyver § 5 forskrift	Snøskuter- løyver § 6 forskrift	Helikopter- løyver § 6 i lova	Avslag
2015	375	359	8	8	5
2016	251	229	5	7	9
2017	49	40	3	4	2
Gjeldane løyver 31/12-17	*	612	8	6	

* Nokre løyver trekkast inn pga. endring av gjeldane løyve

Ansvarsområde 3705: Plan og byggforvaltning

I 2017 har det ikkje vori planar til politisk handsaming.

Det er pr. 11.05.2015 tildelt 276 offisielle adresser.
Det er pr. 17.03.2016 tildelt 494 offisielle adresser.
Det er pr 28.02.2017 tildelt 1 087 offisielle adresser.
Det er pr 09.01.2018 tildelt 1 239 offisielle adresser
Det er handsama 21 tilleggsadressenamn i 2016.

Alle som skal få tildelt offisielle adresser vert tilsendt eit førehandsvarslingsbrev om adresseendring, etter klagefrist vert det sendt ut eit nytt vedtaksbrev til alle om tildeling av offisielle adresser og virkningsdato.

Digitalt planarkiv: Det ligg no føre digital kartbase over dei fleste reguleringsplanane i Bygland.

Planregisteret inneheld vedtak, planføresegner og PDF-fil av plankartet. Det digitale Planinnsyn er vorte publisert på vår heimeside , under linken *Kart*.

Funksjon 302: Byggesakshandsaming

Politiske saker:

	Dispensasjon	Klage	Anna	Sum
2013	18	2	3	23
2014	20	1	0	21
2015	12 + 5 adm	5	22	39
2016	28	4	1	33
2017	20	5	2	27

Delegerte saker:

	Søknad handsamast innan 3 veker	Søknad handsamast innan 12 veker	Ferdigattest Mb	Anna	Sum
2013	80	12	11	4	107
2014	74	14	42	0	130
2015	57	17	48	0	122
2016	56	21	61	1	138
2017	41	24	48	2	115

Dei fleste saker som er handsama som dispensasjon i politisk utval gjeld dispensasjon frå kommunale planar, bakgrunn for dette er at mange planar er gamle og er ikkje i tråd med den utviklinga som innbyggjarane ynskjer for sine eigedomar. Revisjon av kommuneplanen og gamle reguleringsplanar ville ha effektivisert byggesakshandsaminga og gitt tiltakshavar kortare sakshandsamingstid og meir forutsigbarhet. Ved revidering av kommuneplanen og gamle reguleringsplanar hadde ein del søknader om dispensasjon ikkje behovd byggesakshandsaming då ein del mindre tiltak er unnateke byggesakshandsaming dersom tiltaket ikkje er i strid med plan.

Dispensasjon frå Teknisk forskrift vert stort sett gjeve etter delegert mynde, når det er kurant for eksempel i samband med samla energikrav og tetthetskrav ved tilbygg til eksisterande bygg.

Utfordringa er framleis å gi raske nok tilbakemeldingar der søknaden er mangelfull, og gi førebels tilbakemelding om vidare saksgong i saker om dispensasjon. På grunn av meir informasjonsmateriell som er lagt ut på kommunens heimeside opplever ein at dei fleste søknadene som gjeld tiltak utan ansvar er meir komplette no enn tidlegare. Men ein har framleis dei same utfordringar i høve tiltak med ansvarleg søkjar, der det er enkelte føretak som har problem med å levere søknad komplett og samla.

Endringar i Plan- og bygningsloven fører framleis til ein del forvirring. Planar som ein nyttar som heimelsgrunnlag for byggesakshandsaming er gamle og slik at ein ikkje får utnytte dei forenklingane og moglegheitene som no ligg i Plan- og bygningsloven. Mange gamle planar gjer at ein må bruke mykje tid til å finne ut kva som er gyldig heimelsgrunnlag for dei ulike type sakene. Revisjon av gamle planar, kommuneplanen og Strandsoneplanen kunne gjort

at byggesakshandsaming kunne bli meir effektiv og ikkje minst at ein kunne utnytte forenklingane som no ligg i Plan- og bygningsloven. Vidare er det også viktig å få vidareutvikle verktøyet for planinnsyn på kommunens heimeside som er tilgjengelig for publikum.

Det vert utført sporadisk tilsyn, men det kunne sikker ha vore ført meir tilsyn, særleg på byggeplass og i samband med ferdigattest. Andre arbeidsoppgåver blir prioritert og tilsyn er eit omfattande fagområde, fleire av kommunane i Setesdal har utfordringar med å gjennomføre tilsyn i byggesaker. Det bør difor vurderast om ein bør starte interkommunalt samarbeid om byggjesakstilsyn i Setesdal. Ved tilsyn på byggeplass er det anbefalt at det er meir enn 1 person.

Det er utarbeidd sjekklister for handsaming av søknader om ferdigattest og byggeløyver, desse lettar arbeidet i dei litt vanskelige sakene og sikrar lik handsaming/vurdering av sakene.

Sjekklister for ferdigattest sikrar også at ein får sette i verk fakturering av kommunale gebyr i dei sakene der dette er aktuelt.

Det er gode erfaringar med førehandskonferanse i samband med nye tiltak. I løpet av 2017 er det avhalde 17 avtalte førehandskonferansar der det ligg føre referat. Ein ser at dette er nyttig då tiltakshavar og ansvarleg sækjar får informasjon frå fleire fagområder og både tiltakshavar og kommunen må førebu seg før ein starter samtale om tiltaket noko som gjer at informasjon kan bli utveksla mest mogleg effektivt. Det vert skriva referat frå førehandskonferansane, noko som klårgjer ansvarstilhøvet mellom kommune og ansvarleg sækjar meir konkret. Dette sikrar omdøme til alle partar.

I løpet av 2018 bør ein ha som mål å innarbeide nasjonale sjekklister for byggesakshandsaming i kommunens sakshandsamarsystem. Nasjonale sjekklister for byggesakshandsaming skal sikre likare byggesakshandsaming i kommunane, samt effektivisere prosessen i kommunen.

Vidare er det viktig å få sett i gong arbeid med revidering av sentrale planar i kommunen og for å kunne sikre gjennomføring av planar må ein også take i bruk utbyggingsavtalar.

Kart og oppmåling

Dette arbeidet er i 2017 gjennomført med eige mannskap som ein lek i kostnadsreducerande tiltak. Tidlegare har dette arbeidet vori kjøpt av Geomatikk.

Saman med oppmålingsforretningar høyrer det og til arbeid med å sende ut innkalling, skrive protokoll, journalføring og utsending av matrikkelbrev, i tillegg til å følgje opp dei sakene der det føreligg krav om samanslåing av parsellar.

År	Kart og delingsforretning utført i Matrikkel	Jordskiftesak er utført i Matrikkel	Areal - overføringar	Avslutta rekvisisjonar / Matrikkelføringar	Oppmålingsforretning utsett til 2018. Ynskje frå rekvirent
2014	27 stk	6 stk	5 stk	37 stk	
2015	29 stk	3 stk	3 stk	34 stk	
2016	49 stk	0	2 stk	47 stk	
2017	27 stk	0	1 stk	25 stk	4 stk

Geovekst/nykartlegging

Bygland kommune er med i Geovekstprosjektet som er eit samarbeid med kartverket, Statens vegvesen, Agder Energi AS, Telenor og landbruks avd/v Fylkesmannen. I år vart det utført ein del eigeninnsats i form av signalering og innmåling av signaleringspunkt i samband med nykartlegginga.

Personal

Dei sjukemeldingar som har vori, er relaterte til fysiske sjukdomsårsaker.

Tenesteleiar har vore styrerepresentantar i styret for Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS.

SBHT har gjennomført arbeidsmiljøkartlegging i 2017. For uteseksjonen og reinhaldarane er det konkludert med godt arbeidsmiljø. I høve fagadministrasjonen er det utfordringar med samhandling i høve rådmannsnivået på nokre saksfelt.

Ei stor utfordring gjennom åra er å få samsvar mellom kva som er mogleg å gjennomføre med gjevne resursar og forventingar internt og eksternt. Ulike hendingar som ikkje kan planleggjast oppstår og det vil gjennom eit år alltid vere behov for å omprioritere utifrå oppsette planar, noko som i neste omgang går ut over oppsette planar og målsetjingar.

Den største utfordringa for eininga er stort tidspress. Forventa oppgåveløysing oppstår frå mange nivå. Statlig nivå med endringar og tilsyn, internt frå andre einingar, frå politisk nivå og frå publikum.

Netto driftsutgifter for budsjett og rekneskap for 2017

Drift og forvaltning	Rekneskap 2016	Revidert Budsjett 2016	Rekneskap 2017	Revidert Budsjett 2017
Netto driftsramme	12 721 474	12 704 981	13 822 536	13 043 028

Utgangspunktet for driftsbudsjettet i 2017 var kr 13 150 000. Grunna alderspensjon og overføring av stillingsressurs på beredskap til PAD og vakant planressursstilling, så blei budsjettramma justert ned ved 1. tertialrapport.

Årsaken til overforbruket kan mykje forklarast med oppsette budsjett på starten av året. Nokre utgangspunkt har vori endra og uføresett. Det største utslaget følgjer av at her var sett føre at større driftskostnader (lønnsmidlar) kunne overførast til prosjektretta arbeid med eigne budsjett (t.d. investeringsrekneskapen) en det som blei realiteten. Dette beløpet utgjer kr 507 191 under budsjett.

Grunnen til dette er fleire, men det må framover fokuserast betre på å også berekne arbeidskostnader (prosjektleiing) inn i investeringsbudsjetta. Overføring er ikkje gjort på fleire prosjekt fordi dette då ville ført til overforbruk på desse igjen.

Andre større faktorar som kan forklåre rekneskapstala er:

- Overforbruk på kr 31 655,- til uføresett vedlikehald på Ose turistheim

- Vintervedlikehald av kommunale vegar blei kr 75 765,- kroner høgare enn budsjettet. Dette inkluderer ventande faktura frå SVV på kjøp av strøsand for 2016 og 2017 sesongen, som er anslått til kr 250 000,-
- Sommarvedlikehald av kommunale vegar: Det blei avgjort å bruke kr 88 000,- til kantslått som i utgangspunktet ikkje var budsjettet, samt ekstraordinær grusing av Steinstogvegen til kr 25 437.
- Andelen fellesutgifter Byglandstunet AS og Bankbygg AS blei kr 110 000 høgare enn føreset. Kommunen vil i 2018 jobbe for å få til ei betre koordinering mellom budsjettet til aksjeselskapa og budsjettet til kommunen.
- Det er gått med kr 210 442 meir enn budsjettet på drift og vedlikehald på Byglandsheimen. Større uføresette reperasjonar på ventilasjon, el-anlegg og heis er hovudårsaken.
- Straumutgiftene har vori kr 226 922 høgare enn budsjettet. Her er det ei utfordring å etablere system som økonomiserer straumforbruket. Tekniske hjelpemiddel har ofte ein eingongskostnad som må takast over driftsmidla. Mange byggbrukarar tilsei også vanskar med å halde full kontroll på kva som vert slått av og på av varme.
- Uklår forståing av refusjon frå AE til fiskebiologstillinga har medført ei overbudsjettering på kr 219 859,-.
- Husleigeinntektene blei kr 97 698 lågare enn budsjettet.

Sjølvkostområda (vatn, avløp, renovasjon og feiing)

Alle fire ansvarsområda har eit overforbruk i høve budsjett på kr 13 914,-. På renovasjonsområdet blei det ifrå midten av september starta opp igjen prosjekt «Hytter renovasjon». Endelig avklara saker er 42 nye abonnentar og 20 saker som er i prosess. Større delar av Byglandsområdet og søre del av kommunen er ikkje jobba med ennå, men planen er å gjennomføre dette også utover i 2018.

Rekneskapstala for 2017 gir overforbruk. Det uttrykkjast likevel at tilsette ved eininga har stor budsjettlojalitet. Årsakene til overforbruket kan relaterast til situasjonar som fell utafor dei daglige hendingane og kvar enkelt sitt ansvarsområde.

RESULTATEINING: STORE PROSJEKT

Omtale av rammeområdet:

På dette rammeområdet fører ein store prosjekt. Dette for lettare å kunne ha oversikt og kontroll. I 2017 inngår eit restbeløp av prosjekt PU-bustad på Byglandsfjord, prosjekt Prestneset (bustadprosjekt i Bygland sentrum) og reguleringsplan Ose.

Netto driftsutgifter - budsjett og rekneskap for 2017:

Store prosjekt	Regnskap 2017	Revidert budsjett 2017
PU-bustad	1 946	0
Reguleringsplan Ose	37 762	150 000
Prosjekt Prestneset	36 255	50 000
Netto driftsramme	75 964	200 000

Kommentar

Dette området syner driftsdel av ymse prosjekt. Jamfør regelverket skal prosjekt vurderast og avsluttast kvart driftsår. Prosjekt Prestneset og reguleringsplan Ose vil bli vidareført i 2018.

RESULTATEINING: EKSTERNE SAMARBEID

Omtale av rammeområdet:

I 2016 vart det oppretta ei eining for eksterne samarbeid. Dette for å skilje ut dei ulike eksterne samarbeida som låg på ulike einingar i kommunen. Avvik frå budsjetterte kostnader og inntekter ville gi resultateffekt for einingane utan at leiarane har direkte kontroll med avvika.

Netto driftsutgifter - budsjett og rekneskap for 2016:

Samhandlingsreformen/LMT	Regnskap 2017	Revidert budsjett 2017	Regnskap 2016
Fellesutgifter	598 284,00	772 000,00	675 110,00
Kontrollutvalet	123 000,00	130 000,00	120 000,00
Revisjon	575 250,00	495 000,00	557 832,00
IKT	3 189 987,00	2 550 000,00	2 416 865,00
PPT	679 811,30	738 000,00	724 596,16
Musikk og kulturskule	289 458,20	380 000,00	321 767,19
Aust-Agder museum og arkiv	381 100,00	372 000,00	371 800,00
Setesdal barnevern	3 494 403,66	3 326 000,00	3 074 538,86
Legevakt	539 247,87	350 000,00	395 717,00
Kommunal øyeblikkelig hjelp	468 400,00	470 000,00	254 656,00
Lokalmedisinske tenester	478 044,00	740 000,00	486 790,00
Setesdal Brannvesen IKS	1 843 358,00	1 850 000,00	1 886 614,00
Vassdragstyre for øvre Otra	0,00	0,00	147 907,50
Netto driftsramme	12 660 344,03	12 173 000,00	11 434 193,71

Kommentar

Det er eit meirforbruk på eininga. Dette er i hovudsak knytte til Setesdal IKT, Setesdal barnevern og legevakta. Dette er vertskommunesamarbeid som ikkje er styrt direkte frå Bygland kommune. Årets kostnad for deltakarkommunane blir gjort opp i årsavslutninga basert på aktivitet gjennom året.

RESULTATEINING: ANDRE SENTRALE INNTEKTER OG KOSTNADAR

Omtale av rammeområdet:

Rammeområdet inneheld mva-refusjon, sal av konsesjonskraft, kostnadane mot Næringsfondet, sjølvkost, tilleggsøyvingar løn, samt premieavvik og amortisering av akkumulert premieavvik tidlegare år.

Netto driftsutgifter - budsjett og rekneskap for 2017:

Andre utgifter	Rekneskap 2017	Revidert budsjett 2017	Rekneskap 2016
MVA-ref	- 3 398 953	- 3 000 000	- 3 781 285
Konsesjonskraft-/avgifter	- 4 054 117	- 4 050 000	- 4 120 118
Bruk næringsfond	4 109 729	2 655 000	2 141 086
Renter	1 446	0	0
Bustadtilskot	- 21 575	0	0
Sjølvkost	- 2 424 206	- 2 237 000	- 2 334 931
Premieavvik	478 412	- 1 200 000	- 839 572
Tilleggsøyvingar	-	-	-
Netto driftsramme	-5 309 264	-7 832 000	-8 934 820

Kommentar

Denne eininga bidreg med eit meirforbruk på om lag kr 2,5 millionar. Dette skuldast primært at bruk av næringsfondet vart betydeleg høgare enn budsjettert, og at premieavviket vart ein kostnad i staden for ein inntekt. Fyrstnemnte årsak er vidare kommentert i neste avsnitt. Sistnemnte årsak skuldast at ein har feilbudsjettert med ein nettoinntekt på kr 1,2 millionar medan det i realiteten enda opp med at det vart ein kostnad på kr 478 412. I 2018 vert det eit auka fokus på å budsjettere premieavviket rett.

Meirverdiavgiftskompensasjonen og sjølvkosten bidreg og til å redusere meirforbruket.

Økonomisk oversikt - Næringsfondet

<u>Disponering næringsfond</u>	<u>Regnskap</u>	<u>Budsjett</u>
IB pr 1.1.	23 846 819	
Byglandsfjord Næringsfond	20 527 830	
Næringsfond	3 318 988	
Årets tilgang:		
<i>Konsesjonskraftavgift</i>	2 893 801	2 750 000
<i>Renteinntekter</i>	299 048	400 000
Sum avsetning	3 192 849	3 150 000
Årets bruk:		
<i>Setesdal Regionråd</i>	1 300 000	1 300 000
<i>Reiseliv</i>	64 400	100 000
<i>Villreinprosjekt</i>	25 000	25 000
<i>Ose Water</i>	21 525	-
<i>Prosjekt Prestneset</i>	-	50 000
<i>Reguleringsplan Ose</i>	36 411	150 000
<i>Tilskudd Bygland Sikringsradiolog</i>	-	5 000
<i>Ras- og flaumssikringsprosjekt</i>	-	-
<i>Landbruksrådgivning</i>	25 000	25 000
<i>Landbrukstilskudd</i>	72 644	
<i>Fiberprosjekt</i>	480 000	300 000
<i>Lønnsandel Næringssjef</i>	200 000	200 000
<i>Driftstilskot Bjoren - 17/15</i>	104 000	100 000
Næringstilskot delegert:		200 000
<i>Tent Forsikring AS - etableringsstøtte</i>	30 000	-
<i>Strengenes og Berge Marina - markedsavklaring</i>	25 000	-
<i>Ose Motorfestival - etableringsstøtte</i>	25 000	
<i>Revsnes Hotell AS - støtte spaprojekt</i>	30 000	
<i>Elgtun - tilskudd til konseptutvikling</i>	50 000	
<i>Kjetil Vegusdal AS - lagerhalltilskudd</i>	50 000	
<i>Prosjekt Kjempedalen</i>	20 000	-
Næringstilskot PMR:		
<i>Kommunale jordbrukstilskudd</i>	1 270 679	600 000
Næringstilskot formannskapet:		
<i>KVS - marknadsføringstilskot</i>	100 000,00	
<i>Ose Water - etableringsstøtte</i>	400 000,00	-
<i>Gamaveka Xtreme</i>	10 000,00	-
Sum bruk	4 339 659	3 055 000
<i>Investering</i>	2 202 374	2 202 374
Netto bruk/avsetning	-3 349 184	
UB pr 31.12	20 497 634	
Bunden kapital	17 780 000	
Ubunden kapital pr 31.12	2 717 634	

Kommentar

Næringsfondet består av ein bunden kapitaldel på kr 15.250.000,- knytt til Byglandsfjordfondet og kr 2.530.000,- knytt til det ordinære næringsfondet. Totalt utgjør bunden kapital kr 17.780.000,-. Resten av fondet er ubunde innanfor dei føringane som ligg for bruk av næringsfondet.

For 2017 vart bruk av næringsfondet om lag 1,3 millionar høgare enn budsjettert. Av dette utgjør nesten 700.000 tilskot til jordbruksetableringar. I utgangspunktet vart det budsjettert med kr 2,4 millionar i kommunale jordbrukstilskot likt fordelt over 4 år (kr 600.000 per år), men grunna stor aktivitet i 2017 vert bruken av næringsfondet på dette punktet høgare enn budsjettert. Næringsstilskot til KVS Bygland og Ose Water bidrog og til auka bruk av næringsfondet i 2017.

4 – ØKONOMISKE NØKKELTAL OG ANALYSE

Denne delen av årsmeldinga gir ein kort presentasjon av kommunen sine økonomiske nøkkeltal for 2017 og ei analyse av vår finansielle stilling ved årsskiftet. Ein har lagt vekt på å framstille denne delen så enkelt og oversiktleg som mogleg.

4.1.1 Hovudoversikt – driftsrekneskapen 2017

REGNSKAPSSKJEMA 1A - DRIFTSREGNSKAPET					
	Note	Regnskap 2017	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2016
1 Skatt på inntekt og formue		25 397 248	26 394 000	26 394 000	25 619 919
2 Ordinært rammetilskudd		61 491 642	59 975 000	59 975 000	59 024 911
3 Skatt på eiendom		8 400 119	8 468 000	7 768 000	8 843 677
4 Andre direkte eller indirekte skatter		6 329 574	6 150 000	6 150 000	6 246 942
5 Andre generelle statstilskudd		317 438	388 000	388 000	2 438 968
6 Sum frie disponible inntekter Sum (L1:L5)		101 936 021	101 375 000	100 675 000	102 174 417
7 Renteinntekter og utbytte		7 978 337	7 744 000	7 744 000	8 565 894
8 Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)		0	0	0	0
9 Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter		2 139 697	2 190 000	2 538 000	2 137 998
10 Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)		0	0	0	0
11 Avdrag på lån	6	4 724 264	4 650 000	4 650 000	4 303 350
12 Netto finansinntekter/-utgifter Sum (L7:L11)		1 114 376	904 000	556 000	2 124 545
13 Til dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	9	0	0	0	0
14 Til ubundne avsetninger	9	7 012 544	7 012 544	0	10 098 201
15 Til bundne avsetninger	9	3 192 849	3 150 000	3 150 000	3 264 291
16 Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	9	7 012 544	7 012 544	0	10 198 201
17 Bruk av ubundne avsetninger	9	0	0	3 988 000	500 000
18 Bruk av bundne avsetninger	9	4 339 659	3 055 000	3 505 000	2 507 936
19 Netto avsetninger Sum (L13:L18)		-1 146 810	95 000	-4 343 000	156 354
20 Overført til investeringsregnskapet	9	0	0	0	0
21 Til fordeling drift L6 + L12 - L19 - L20		104 197 207	102 184 000	105 574 000	104 142 607
22 Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)		104 196 544	102 184 000	105 574 000	97 130 063
23 Regnskapsmessig merforbruk/ mindreforbruk (L22 - L21)	9	-663	0	0	-7 012 544

REGNSKAPSSKJEMA 1B - DRIFTSREGNSKAPET					
		Regnskap 2017	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2016
Rammeområde 10:	Politisk Styring				
Netto driftsramme		1 598 254	1 806 000	2 016 000	1 648 059
Rammeområde 20:	Sentraladm. og fellesutgifter				
Netto driftsramme		12 257 830	12 301 997	12 290 000	11 690 236
Rammeområde 201:	Kultur				
Netto driftsramme		1 260 659	1 360 279	1 338 000	1 343 321
Rammeområde 300:	Bygland oppvekstsenter				
Netto driftsramme		16 003 790	17 198 573	16 712 000	15 105 309
Rammeområde 302:	Byglandsfjord oppvekstsenter				
Netto driftsramme		9 892 637	9 996 618	9 702 000	9 482 123
Rammeområde 31:	Helse				
Netto driftsramme		7 448 436	8 007 542	7 851 000	7 680 923
Rammeområde 32:	NAV				
Netto driftsramme		484 808	617 773	1 524 000	1 038 536
Rammeområde 33:	Pleie og omsorg				
Netto driftsramme		32 947 818	32 273 190	31 510 000	31 929 258
Rammeområde 35:	Drift og forvaltning ekskl VARF				
Netto driftsramme		13 822 951	13 043 028	13 150 000	12 721 474
Rammeområde 40:	Drift og forvaltning - VARF				
Netto driftsramme		1 051 914	1 038 000	1 038 000	240 143
Rammeområde 41:	Store prosjekter				
Netto driftsramme		75 964	200 000	750 000	1 748 865
Rammeområde 80:	Eksterne samarbeid				
Netto driftsramme		12 660 746	12 173 000	12 173 000	11 436 637
Rammeområde 90:	Andre sentrale inntekter og kostnader				
Netto driftsramme		-5 309 264	-7 832 000	-4 480 000	-8 934 820
Sum fordelt		104 196 544	102 184 000	105 574 000	97 130 063

Kommentar driftsrekneskap

Oversikta over er tatt frå avstemmingssystemet som vert nytta i samband med avslutning av rekneskapen og viser avvik i budsjett/rekneskap.

Einingane har levert godt, og ein ser at det er stort sett positive avvik på dei sentrale inntektene og kostnadane.

Rekneskapen syner eit rekneskapsmessig mindreforbruk på kr 663. Dette vert å rekne som det rekneskapsmessige resultatet til kommunen.

Utover dette er det brukt kr 4.339.659 av bundne midlar, og det er sett av kr 3.192.849 til bundne midlar og kr 7.012.149 til ubundne avsetningar. Dette er i tråd med vedtatt budsjett for 2017. Avsetninga på kr 7.012.149 er avsetning av resultat 2016.

4.1.2 Frie disponible inntekter

For å vise dette er dei ulike inntektene ført opp med budsjett og rekneskapstal for 2017.

	Note	Regnskap 2017	Regulert budsjett
1 Skatt på inntekt og formue		25 397 248	26 394 000
2 Ordinært rammetilskudd		61 491 642	59 975 000
3 Skatt på eiendom		8 400 119	8 468 000
4 Andre direkte eller indirekte skatter		6 329 574	6 150 000
5 Andre generelle statstilskudd		317 438	388 000
6 Sum frie disponible inntekter			
Sum (L1:L5)		101 936 021	101 375 000

Summen av frie inntekter var budsjettert med kr 101.375.000. Rekneskapen viser at dei samla inntektene vart kr 101.936.021, altså noko meir enn budsjettert, men likevel noko lågare enn i fjor. Reduksjonen i forhold til fjoråret skuldast primært tilskot relatert til asylmottaket som vart lagt ned.

Skatt på inntekt og formue vart noko lågare enn budsjettert, men dette vart kompensert av at rammetilskotet vart høgare enn budsjettert. Totalt enda desse to postane på om lag ein halv million høgare enn forventa. Dette skuldast mellom anna at den nasjonale skatteinngangen vart betre enn budsjettert mot slutten av året.

4.1.3 Finansinntekter/ -utgifter

Renteinntekter og utbytte		7 978 337	7 744 000
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)		0	0
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter		2 139 697	2 190 000
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)		0	0
Avdrag på lån	6	4 724 264	4 650 000
Netto finansinntekter/-utgifter			
Sum (L7:L11)		1 114 376	904 000

Netto finansinntekter er redusert med om lag 1 million samanlikna med 2016. Denne reduksjonen har årsak i ei auke i avdrag på dryge 400.000 og dessutan ein reduksjon i

utbytte frå Agder Energi på knappe 600.000. Avdragsauka skuldast primært investeringa i fleirbrukshallen på Bygland.

4.1.4 Netto avsetningar

Til dekning av tidligere års			
regnskapsmessige merforbruk	9	0	0
Til ubundne avsetninger	9	7 012 544	7 012 544
Til bundne avsetninger	9	3 192 849	3 150 000
Bruk av tidligere års			
regnskapsmessige mindreforbruk	9	7 012 544	7 012 544
Bruk av ubundne avsetninger	9	0	0
Bruk av bundne avsetninger	9	4 339 659	3 055 000
Netto avsetninger Sum (L13:L18)		-1 146 810	95 000

Det vart brukt betydeleg meir av næringsfondet i 2017 enn budsjettert og det er dette som er årsak til at netto avsetningar avviker med om lag 1,2 millionar frå budsjettet. Sjå eigen oversikt over næringsfondet på side 46.

4.2 Hovudoversikt - investeringsrekneskapen 2017

REGNSKAPSSKJEMA 2A - INVESTERINGSREGNSKAPET					
	Note	Regnskap 2017	Regulert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2016
1					
Investeringer i					
anleggsmidler	12	8 318 950	10 226 143	10 758 000	18 849 092
2					
Utlån og forskutteringer		200 000	500 000	300 000	284 000
3					
Kjøp av aksjer og andeler		6 807 230	6 807 230	460 000	453 060
4					
Avdrag på lån	6	597 225	3 309 181	800 000	471 126
5					
Dekning av tidligere års udekket	9	0	0	0	0
6					
Avsetninger	9	98 925	0	0	159 181
7					
Årets finansieringsbehov					
SUM(L1:L6)		16 022 330	20 842 554	12 318 000	20 216 459
8					
<u>Finansiert slik:</u>					
9					
Bruk av lånemidler		2 736 114	7 293 754	8 478 000	15 614 065
10					
Inntekter fra salg av					
anleggsmidler		25 000	25 000	300 000	305 497
11					
Tilskudd til investeringer	13	4 949 000	4 949 000	1 800 000	0
12					
Kompensasjon for					
merverdiavgift		486 052	783 389	480 000	3 519 026
13					
Mottatte avdrag på utlån og					
refusjoner		4 834 753	4 800 000	800 000	547 617
14					
Andre inntekter		0	0	0	0
15					
Sum ekstern finansiering					
SUM(L9:L14)		13 030 919	17 851 143	11 858 000	19 986 206
16					
Overført fra driftsregnskapet	9	0	0	0	0
17					
Bruk av tidligere års udisponert	9	0	0	0	0
18					
Bruk av avsetninger	9	2 991 411	2 991 411	460 000	230 253
19					
Sum finansiering SUM(L15:L18)		16 022 330	20 842 554	12 318 000	20 216 459
20					
Udekket/udisponert L7 - L19	9	0	0	0	0

Kommentar investeringsrekneskap

Regnskapen syner at det er brukt ca. 8,3 millionar til investeringar i anleggsmidlar gjennom 2017. Utlån på kr 200000 gjeld lån som er ført over frå Glashytta Eigedom AS (heretter GEAS) til Byglandsfjord Industribygg AS (BIAS).

Oppkjøp av aksjar og andelar utgjer ca. 6,8 millionar. Dette inkluderer 1) kjøp av aksjar i Byglandstunet AS (BAS) for totalt kr 2,2 millionar, 2) konvertering frå lån til eigenkapital for BAS og BIAS på kr 4,1 millionar, og 3) eigenkapitalinnskot i KLP, som er på kr 504.856.

Det er i tillegg betalt inn kr 597.225 i avdrag på startlån til Husbanken og avsett kr 98.925 til bundne investeringsmidlar, noko som gir eit totalt finansieringsbehov på om lag kr 16 millionar.

Dette vart finansiert med bruk av lånemidlar på kr 2,7 millionar. Inntekter frå sal av anleggsmidlar beløp seg til kr 25000. Tilskot til investeringar på dryge 4,9 millionar er samansett av cirka 3 millionar knytte til spelemiddel på fleirbrukshallen og 1,9 millionane som gjeld tilskot frå Husbanken til flyktningebustad 2 i Rindan. Meirverdiavgiftskompensasjon på investeringskostnadane skal i si heilhet inngå som ein kostnadsreduksjon i investeringsrekneskapen og er tilført dei ulike prosjekta som ei inntekt på kr 486052.

Mottækne avdrag består av tilbakebetalte avdrag frå startlåntakarar, overføring av lån frå GEAS til BIAS på kr 200000 og konvertering frå lån til eigenkapital for BIAS og BAS på kr 4,1 millionar.

Startlåntakarane har tilbakebetalt avdrag på kr 534.753, som og inkluderer ekstraordinære avdrag på kr 98.925. For eigenkapitalinnskotet til KLP og avvik mellom budsjetterte og rekneskapstal for startlån, kan kommunen ikkje lånefinansiere. Her må ein overføre frå drift eller nytte ubundne investeringsmidlar. Difor ligg det og ei inntekt under bruk av avsetningar på kr 2.991.411. Dette beløpet utgjer 1) bruk av ubundne investeringsfond på kr 629856, 2) ekstraordinært avdrag på startlån frå 2016, og 3) bruk av næringsfond til kjøp av aksjar i BAS.

Kommunen har elles ikkje teke opp nye lån i 2017.

Når det gjeld avvik, så finn med eit avvik på totalt kr 4,8 millionar. Dette skuldast i stor grad betaling av avdrag (2,7 millionar) og investeringar i anleggsmiddel (1,9 millionar). Sistnemnte avvik er kommentert i avsnitt 4.3.1 (Anleggsmiddel) og på side 38. Fyrstnemnte avvik skuldast ei ekstraordinær utbetaling av avdrag til Husbanken som ikkje vart gjennomført som planlagt i 2017. Denne utbetalinga vert gjort i 2018 i staden.

4.3 Balanse

4.3.1 Anleggsmiddel

<i>A. Anleggsmidler</i>		2017	2016
Faste eiendommer og anlegg	4	185 898 652	184 478 963
Utstyr, maskiner og transport	4	4 376 879	4 879 002
Utlån		7 458 125	11 892 879
Aksjer og andeler	5	15 766 557	8 956 327
Pensjonsmidler	3	194 732 606	186 206 165
Sum anleggsmidler		408 232 820	396 413 336

Kommentar anleggsmiddel

Tabellen syner utviklinga i anleggsmidla frå 2016 til 2017. Samla auka anleggsmidla med kr 11,8 millionar. Auken i anleggsmidla skuldast hovudsakleg auke i pensjonsmidla. Oppkjøp av aksjar i aksjeselskapa Byglandstunet og Byglandsfjord Industribygg, og dessutan investeringar gjennom året, er og sterkt delaktig i auka.

Investeringar i anleggsmiddel

REGNSKAPSSKJEMA 2B - INVESTERINGSREGNSKAPET					
		Rekneskap	Regulert	Avvik - regn. og reg. bud.	
		2017	budsjett	Beløp	Forbr. %
INVESTERINGER I ANLEGGSMIDLER					
FORDELT SLIK:					
Prosjekt-					
nummer	Prosjektnavn:	0	0	0,00	
1049	Byglandsfjord legekantor - Innredning 2017	63 539	787 500	-723 961,00	8,07 %
554	Vatn til og avlaup frå Neset og Grendi - Anleggskostnad	0	0	0,00	
555	Tilbakeslagsventilar VAR kloakkrensing	0	0	0,00	
556	Tilbakeslagsventilar VAR vassverksdrift	13 919	0	13 919,00	-
559	Renseanlegg Bygland	37 349	200 000	-162 651,00	18,67 %
560	Renseanlegg Austadneset	0	500 000	-500 000,00	0,00 %
561	Detaljprosjekt VA - Stigemo	0	0	0,00	
562	Overløpsledning Grendi	355 637	355 636	0,80	100,00 %
563	Rehabilitering av kloakkrense- og pumpestasjoner	216 059	0	216 059,46	-
804	Kartverk - Geovekstprosjektet	116 241	200 000	-83 759,00	58,12 %
806	Bustadområde Austad	292 602	444 000	-151 397,98	65,90 %
817	Kjøp tomtegrunn	0	0	0,00	
818	Prosjektering VAR Grendi	44 048	50 000	-5 951,62	88,10 %
828	IFK plan (idrett og friluftsliv)	261 418	375 000	-113 582,50	69,71 %
855	Prosjekt Idrettshall	316 308	391 944	-75 636,00	80,70 %
860	Flyktningebustad 2 - Rindane	2 336 420	2 234 563	101 857,00	104,56 %
864	Solavskjerming Byglandsheimen	174 702	100 000	74 701,65	174,70 %
866	Ambulansestasjon Bygland	2 463 867	2 500 000	-36 133,22	98,55 %
867	Ambulansestasjon Bygland - del heimesjukepleien	1 033 980	1 200 000	-166 019,99	86,17 %
869	Ombygging av gammel gymsal til aula Bygland skole	0	0	0,00	
870	Solavskjerming Byglandsfjord oppvekstsenter	140 090	200 000	-59 910,14	70,04 %
871	Klima og ventilasjonsanlegg Byglandsfjord oppvekstsenter	452 772	500 000	-47 228,47	90,55 %
872	SD prosjekt Byglandsfjord oppvekstsenter	0	187 500	-187 500,00	
SUMFORDELT		8 318 950	10 226 143	-1 907 193,01	81,35 %

Investeringar i anleggsmiddel vart noko lågare enn budsjettet. Dette skuldast i hovudsak at prosjekt 1049 og 560 vart forskyve til 2018. Prosjekt 560 vart utsett grunna at reguleringsplan Ose ikkje er ferdigstilt, medan prosjekt 1049 vart planlagt ferdig innan årsskiftet, men vart i staden berre så vidt begynt på grunna utsetjingar frå leverandøren si side. Elles viser ein til dei kommentarar som er gjort til større prosjekt på side 38 under resultatene i Drift og Forvaltning.

4.3.2 Omløpsmiddel

<i>B. Omløpsmidler</i>			2017	2016
Kortsiktige fordringer			9 754 855	10 864 278
Premieavvik	3		11 650 861	12 265 182
Aksjer og andeler			0	0
Sertifikater			0	0
Obligasjoner			0	0
Derivater			0	0
Kasse, postgiro, bankinnskudd			78 766 467	76 350 167
Sum omløpsmidler			100 172 184	99 479 627

Kommentar omløpsmiddel

Endringa frå 2016 til 2017 skuldast i hovudsak ein auke i likvide middel på kr 2,4 millionar. Dette kan sjåast i samanheng med reduksjonen i dei kortsiktige fordringane, som er redusert med omlag kr 1,1 millionar. Samstundes er akkumulert premieavvik redusert med kr 0,6 million, noko som bidreg til at den totale endringa i omløpsmiddel er relativt liten.

4.3.3 Eigenkapital

<i>C. Eigenkapital</i>			2017	2016
Disposisjonsfond		9	38 478 162	25 315 631
Bundne driftsfond		9	26 913 104	31 080 510
Ubundne investeringsfond		9	1 151 594	1 781 450
Bundne investeringsfond		9	98 925	159 181
Regnskapsmessig mindreforbruk (drift)		9, 10	663	7 012 544
Regnskapsmessig merforbruk (drift)		9, 10	0	0
Udisponert investeringsregnskapet		9, 10	0	0
Udekket investeringsregnskapet		9, 10	0	0
Kapitalkonto		11	53 765 203	41 346 006
Endring av regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift)		10	-1 951 787	-1 951 787
Endring av regnskapsprinsipp som påvirker AK (investering)		10	0	0
Sum egenkapital			118 455 864	104 743 533

Kommentar eigenkapital

Tabellen syner utviklinga frå 2016 til 2017. Disposisjonsfondet vart kraftig auka som følge av overføringa av fjorårets resultat på over 7 millionar. I tillegg har einingsfonda netto auka med om lag 6,1 millionar. Dei to største her er flyktningrekneskapet på ca. 4,6 millionar og omklassifisering av einingsfond knytte til Bygland oppvekstsenter på 1,8 million. Samstundes er det nytta 0,3 million inn i drifta i 2017 knytte til bygdebokverket «Bygland Gard og Ætt». Samla disposisjonsfond pr. 31.12.17 er på kr 38 millionar, der 18,4 millionar er namngitt einingsfond og 19,6 millionar står som frie.

Bundne driftsfond vart redusert i 2017. Den største årsaka til dette er kjøp av aksjar i Byglandstunet AS som vart finansiert av næringsfondet (2,2 millionar), og dessutan omklassifisering av einingsfond på Bygland oppvekstsenter, frå bundne til ubundne fond, på kr 1,8 millionar.

4.3.4 Langsiktig gjeld

<i>Langsiktig gjeld</i>			2017	2016
Ihendehaverobligasjonslån			0	0
Pensjonsforpliktelse	3		235 850 270	233 864 608
Sertifikatlån			0	0
Andre lån	6		124 980 883	130 302 373
Sum langsiktig gjeld			360 831 153	364 166 980

Kommentar langsiktig gjeld

Oversikta syner at langsiktig gjeld utover auka pensjonsforplikting, er redusert med knappe kr 5,5 millionar. Dette er eine og aleine effekten av nedbetalte avdrag i 2017, då kommunen ikkje tok opp nye lån i 2017. Av andre lån er ca. kr 10,7 millionar knytt til Startlån. Pensjonsforpliktinga er auka med ca. kr 2 millionar. Samla avvik mellom midlar og forplikting knytt til pensjon er på 41,1 millionar i negativ retning.

4.3.5 Kortsiktig gjeld

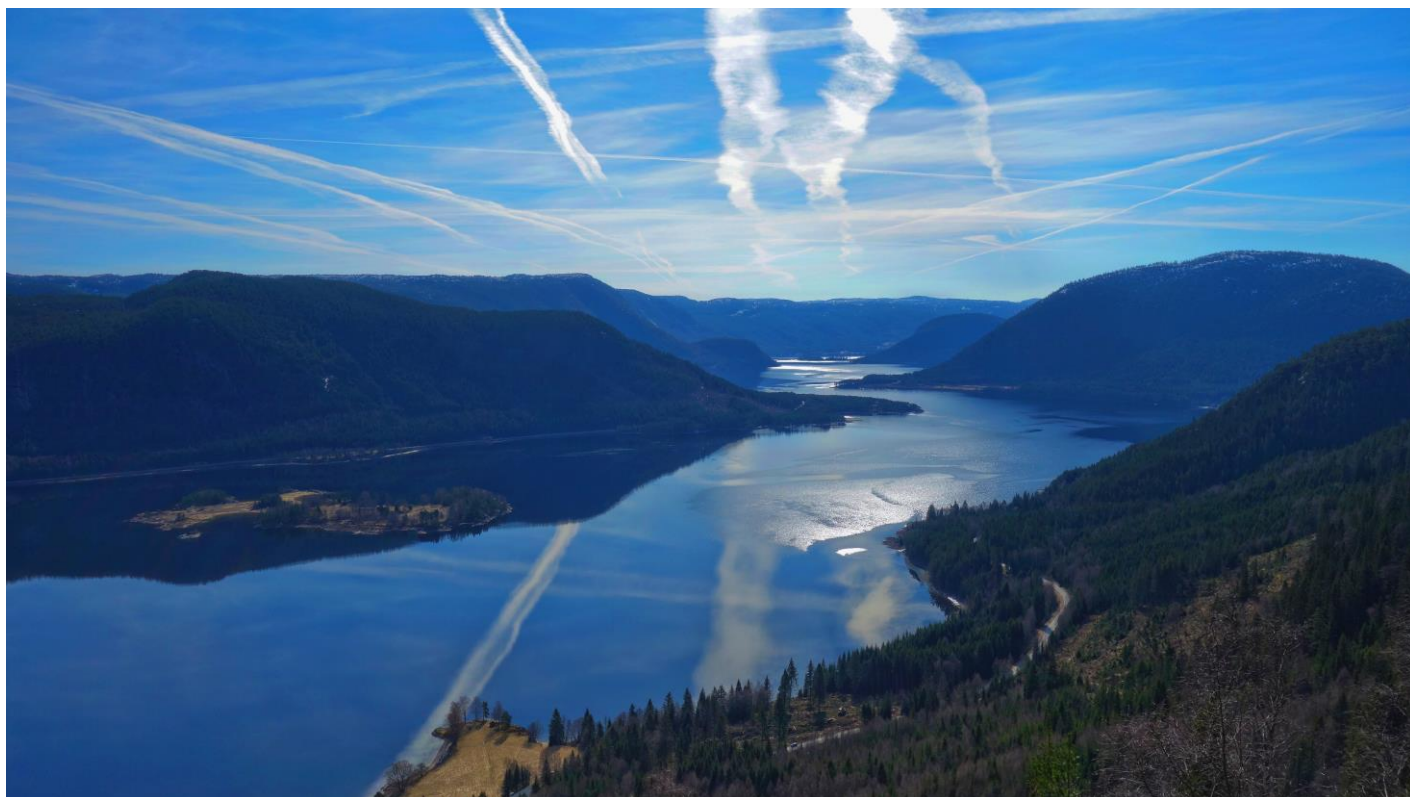
<i>Kortsiktig gjeld</i>			2017	2016
Kassekredittlån			0	0
Annen kortsiktig gjeld			27 831 037	25 559 591
Derivater			0	0
Premieavvik	3		1 286 949	1 422 858
Sum kortsiktig gjeld			29 117 986	26 982 449

Kommentar kortsiktig gjeld

Kommunen har ikkje kassekredittlån. Den kortsiktige gjelda er kr 2,3 millionar høgare i forhold til 2016. Konsernintern kortsiktig gjeld utgjer ca. kr 0,9 millionar av den forpliktinga og er ein reduksjon frå 2016 på ca. kr 0,8 millionar.

Bygland kommune
Med hjarta i Bygland

Agder Sekretariat

Kontrollutvalget i Bygland kommune

Sak 03/18

Møtedato: 02.05.2018

Saksbehandler: kih

SAK 03/18 SELSKAPSKONTROLL SETESDAL BRANNVESEN IKS

Saksdokument vedlagt saken:

- Rapport for gjennomført selskapskontroll i Setesdal Brannvesen IKS, datert februar 2018 fra Agder Kommunerevisjon IKS

Bakgrunn:

Selskapskontrollen i Setesdal Brannvesen IKS er gjennomført på oppdrag fra Evje og Hornnes kontrollutvalg i møte den 3. mai 2017, sak 07/17, som en del av gjennomføringen av Plan for selskapskontroll for 2016-2019.

Selskapskontrollen er gjennomført for alle eierkommunene, Bygland, Bykle, Evje og Hornnes, Iveland og Valle.

Formålet med selskapskontrollen fremkommer i § 14 i Forskrift om kontrollutvalg i kommuner. Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres kontroll av forvaltningen av eierinteressene i de selskaper som er omfattet av en slik kontroll, herunder å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser i selskapet gjør dette i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger (eierskapskontroll).

Metode:

Rapporten er basert på informasjon gjennom innhenting av dokumentanalyse, spørreskjema og intervju.

Problemstillinger:

Fra et eierperspektiv er vil følgende problemstillinger belyse kommunenes utøvelse av sin eierfunksjon:

- Stiftelsesdokumenter og selskapsavtale
- Selskapets økonomiske stilling
- Har kommunen etablert tydelige føringer for sitt selskap
- Har kommunen regler og rutiner for eierskapsoppfølgingen

Fra et selskapsperspektiv er det aktuelt å se på de to selskapsorganene representantskapet og styret. En har sett nærmere på:

- Representantskapet – sammensetning, kompetanse og mandat
- Styre – sammensetning, kompetanse og mandat
- Hvordan rapporterer selskapsorganene til selskapets eiere?
- Har styret egen styreinstruks?
- Har styrets medlemmer registrert seg i styrevervregisteret?
- Har styret rutiner for håndtering av problemstillinger knyttet til habilitet?

Funn og konklusjoner

Det vises til innholdet i rapporten.

Anbefalinger

På grunnlag av de funn og vurderinger som er gjort av revisjonen i selskapskontrollen, kommer revisjonen med disse anbefalingene:

- *Bygland, Bykle, Iveland og Valle kommuner bør utarbeide eierskapsmelding for kommunen, herunder regler og rutiner for eierskapsoppfølging.*
- *Utarbeidelse av etiske retningslinjer.*
- *Utarbeidelse av instruks for styret, herunder retningslinjer for håndtering av mulige habilitetskonflikter.*
- *Det bør klargjøres i eierkommunenes delegasjonsreglement at det er gitt delegasjon av myndighet etter brann- og eksplosjonsvernloven til Setesdal Brannvesen IKS.*
- *Det bør tydeliggjøres av eierkommunene – enten i delegasjonsreglementet eller i vedtak – hvem som er klageorgan etter brann- og eksplosjonsloven.*
- *Det bør legges til rette for årlige eiermøter mellom eierkommunene og Setesdal Brannvesen IKS.*
- *Sentrale dokumenter som årsmelding og årsregnskap legges frem for relevante politiske utvalg, fortrinnsvis kommunestyret.*
- *Protokoll fra representantskapet underskrives av møteleder og to av representantskapets medlemmer i samsvar med IKS-loven.*
- *At innkalling til representantskapsmøte skjer med minst 4 ukers varsel og at sakslisten er vedlagt. Angitt frist for innkalling og varsling av representantskapsmøte i selskapsavtalen, bør justeres i samsvar med IKS-loven ved neste revidering av avtalen.*
- *Det bør tas inn et punkt om plikt til å holde arkiv iht. arkivloven ved neste revidering av selskapsavtalen.*
- *Alle som påtar seg styreverv for kommunale selskaper bør registrere sine verv i styrevervregisteret.*

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget innbyr kommunestyret til å gjøre slikt vedtak:

Rapporten fra gjennomført selskapskontroll i Setesdal Brannvesen IKS, datert februar 2018, tas til etterretning.

Kommunestyret ber rådmannen påse at de anbefalinger for Bygland kommune som gis i rapporten blir gjennomført.

Selskapskontroll av Setesdal Brannvesen IKS

Februar 2018

Forord

Det følger av kommuneloven § 77 femte ledd at «Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.». Selskapskontrollen av Setesdal Brannvesen IKS (SB) ble vedtatt av kontrollutvalget i Evje og Hornnes kommune i sak 7/17. Kontrollutvalgene i Bygland, Bykle, Iveland og Valle ble orientert om at det gjennomføres selskapskontroll i SB.

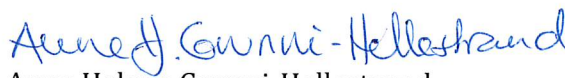
Gjennom selskapskontrollen har revisjonen undersøkt om de som utøver kommunenes eierinteresser i selskapet gjør dette i samsvar med vedtak og forutsetninger fra eierkommunenes kommunestyre.

Selskapskontrollen er gjennomført av Agder Kommunerevisjon IKS på oppdrag fra kontrollutvalgene i Evje og Hornnes, Bykle, Valle, Bygland og Iveland kommune.

Vi vil takke Setesdal Brannvesen IKS for et godt samarbeid i forbindelse med selskapskontrollen.

Kristiansand, 15.02.2018

Tor Ole Holbek
Revisjonssjef

Anne Helene Grunni-Hellestrand
Registrert revisor

Innhold

1	SAMMENDRAG	4
2	INNLEDNING	7
2.1	Bakgrunn	7
2.2	Problemstillinger	7
2.2.1	Eierskapskontroll	7
2.3	Metode.....	8
3	EIERSKAPSKONTROLL	9
3.1	Kort om selskapet.....	9
3.2	Relevant regelverk.....	10
3.2.1	Lov om interkommunale selskap.....	10
3.2.2	KS sine anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll	11
3.2.3	Kommunenes retningslinjer for eierskap	12
3.2.4	Forvaltningsloven	13
3.2.5	Lov om offentlige anskaffelser	14
3.2.6	Offentlighetsloven	14
3.2.7	Delegasjonsvedtak.....	15
3.3	Revisjonens vurdering av kommunens - eierperspektiv	16
3.3.1	Valg av selskapsform	16
3.3.2	Selskapsavtalen	16
3.3.3	Vedtakelse av selskapsavtalen/stiftelsesdokument	18
3.3.4	Delegasjonsvedtak og klageorgan	18
3.3.5	Eierstrategi	21
3.3.6	Revisjonens oppsummering og konklusjon	22
3.4	Revisjonens vurdering av kommunenes kontroll med selskapsorganene	23
3.4.1	Representantskapet - sammensetning, kompetanse og mandat.....	23
3.4.2	Styre - sammensetning, kompetanse og mandat.....	25
3.4.3	Revisjonens oppsummering og merknader	27
3.4.4	Informasjon om selskapet på kommunens nettside	28
4	ANBEFALINGER	29
5	HØRINGSUTTALELSER.....	31
5.1	Høringsuttalelse fra selskapet	31
5.2	Høringsuttalelse fra eierkommunene	31

1 Sammendrag

Setesdal Brannvesen IKS (SB) ble etablert fra 1. januar 2005. Bygland, Bykle, Evje og Hornnes, Iveland og Valle kommuner står som eiere av selskapet. Ved utgangen av 2016 hadde SB 5 faste ansatte og 79 stk. deltidsmannskaper. Selskapet har hovedkontor på Evje. Totale driftsinntekter var på ca 13,3 millioner kroner i 2016.

Våren 2017 vedtok kontrollutvalget i Evje og Hornnes kommune å gjennomføre en selskapskontroll av SB. De la til grunn at kontrollen også gjøres på vegne av de andre eierkommunene. Kontrollutvalgene i Bygland, Bykle, Iveland og Valle ble orientert om at det gjennomføres selskapskontroll i SB.

Gjennom selskapskontrollen har revisjonen undersøkt hvordan kommunenes eierinteresser i selskapet forvaltes, herunder om de som forvalter eierinteressene gjør det i samsvar med kommunestyrenes vedtak og forutsetninger.

Selskapskontroll

Selskapsavtale og eierstrategi

Selskapsavtalen for SB inneholder foretakets navn, deltakere, eierandel, formål, medlemsantall i representantskapet og deltakernes innskuddsplikt. Ny selskapsavtale gjeldende fra 1. juli 2017 ble vedtatt 22.03.17, og signert av ordførerne på representantskapsmøtet i desember 2017. Den nye avtalen erstatter selskapsavtalen fra 16. desember 2010. Etter revisjonens vurdering er avtalen i samsvar med kravene til selskapsavtale i IKS-loven § 4 tredje ledd.

Av eierkommunene som omfattes av selskapskontrollen – Bygland, Bykle, Evje og Hornnes, Iveland og Valle – er det kun Evje og Hornnes som har utarbeidet eierskapsmelding.¹ Ingen av kommunene har utarbeidet egen eierstrategi for SB.

Delegasjon av myndighet til SB

Etter revisjonens vurdering kommer det frem av selskapsavtalen – i formålsbeskrivelsen for SB hvilke oppgaver kommunestyrene har delegert til selskapet, og at den enkelte deltaker har delegert myndighet etter brann- og eksplosjonsvernloven med forskrifter til selskapet. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) – tilsynsmyndigheten på området – legger til grunn - etter dagens bestemmelser² - at der kommunestyret vedtar selskapsavtalen og stifter selskapet i henhold til IKS-loven skal det *i tillegg* fattes et delegasjonsvedtak som klart sier hvilke myndighetsoppgaver etter brann- og eksplosjonsvernloven som kan utføres av det nye selskapet. Eierkommunene - Bygland³, Iveland og Valle - har fattet eksplisitte vedtak om delegasjon av myndighet etter brann- og eksplosjonsvernloven til SB. Bykle kommune har delegert myndighet etter §§ 32 og 35 i brann- og eksplosjonsvernloven, men det fremgår ikke at det er gitt delegasjon etter § 9 i loven i kommunens delegasjonsreglement. Vi kan ikke se at Evje og Hornnes har fattet eksplisitt vedtak om delegasjon av myndighet etter brann- og eksplosjonsvernloven til SB, men at det fremgår av delegasjonsreglementet at myndighet etter § 7 Tiltak ved store arrangementer og § 28 Gebyr m.m. er lagt til kommunestyret.

¹ Vedtatt av kommunestyret i 2012.

² DSB har utarbeidet forslag til ny forskrift om organisering, bemanning og utrustning av brann- og redningsvesen og nødmeldesentralene. Forslaget er oversendt Justis- og beredskapsdepartementet, som skal behandle forslaget før det sendes på høring.

³ Kommunestyret har samtidig delegert myndighet etter kap. 7 i brann- og eksplosjonsvernloven til rådmannen.

Revisjonen mener anbefalingen fra DSB bør følges opp – kommunestyrene i Bykle og Evje og Hornnes bør fatte et eksplisitt vedtak om delegasjon av myndighet.

Klageorgan

Vår vurdering er at dagens organisering med at det enkelte kommunestyre er klageorgan eller det organ de har delegert myndigheten til, er i samsvar med lovkravene. Samtidig har det enkelte kommunestyre gjennom å vedta selskapsavtalen for SB sagt at selskapets styre og representantskap skal behandle klager. Revisjonens vurdering er at det er behov for klargjøring i eierkommunenes delegasjonsreglement med hensyn til hvem som er klageorgan etter brann- og eksplosjonsvernloven.

Eierkommunene kan også velge å følge anbefalingen fra KMD⁴ og opprette et særskilt interkommunalt klageorgan. Selskapsavtalen må revideres dersom kommunestyrene vedtar at klagebehandlingen skal gjøres av et annet organ enn hva som fremgår av gjeldende selskapsavtale fra 1. juli 2017.

Eierstyring og selskapsledelse

Det er representantskapet som er selskapets øverste organ. Eierkommunenes eierstyring skal skje gjennom eierorganet. For interkommunale selskaper anbefaler KS at kommunestyrene oppnevner folkevalgte i vervet som representantskapsmedlemmer. SBs representantskap består i hovedsak av ordførerne og varaordførere i eierkommunene, der ordfører i Iveland kommune (Gro Anita Mykjåland) er leder. Representantskapet er i så måte satt sammen i tråd med KS sin anbefaling på dette punktet.

Styret har ansvaret for å lede selskapet. SB sitt styre består av 7 personer, 5 valgt av representantskapet og 2 fra de ansatte. Leder for kultur og fritid i Valle kommune (Torunn Charlotte Nyberg) er styreleder. Brannsjefen (Jerry A. Remme), som er daglig leder i SB, rapporterer til styret. Styreleder og et av styremedlemmene har registrert sine verv i styrevervregisteret. Revisjonen anbefaler at alle som påtar seg styreverv for kommunale selskaper bør, i samsvar med KS anbefaling registrere sine verv i styrevervregisteret.

Verken representantskapet eller styret har vedtatt etiske retningslinjer eller retningslinjer for vurdering og håndtering av inhabilitet hos styremedlemmer. Det er heller ikke utarbeidet styreinstruks. Styret har ikke godkjent instruks for daglig leder, men den inngår i SBs internkontrollsystem – som vil bli lagt frem for godkjenning til styret på første møte i 2018. Revisjonen anbefaler representantskapet og styret, i samsvar med anbefalinger fra KS, minimum å utarbeide styreinstruks med retningslinjer for håndtering av mulige habilitetskonflikter og etiske retningslinjer. Revisjonen forutsetter at styret godkjenner instruks for daglig leder.

Anbefalinger

På grunnlag av de vurderinger revisjonen har gjort i selskapskontrollen av SB har revisjonen i kapittel 4 kommet med anbefalinger knyttet til følgende områder:

- Bygland, Bykle, Iveland og Valle kommuner bør utarbeide eierskapsmelding for kommunen, herunder regler og rutiner for eierskapsoppfølging.
- Utarbeidelse av etiske retningslinjer.

⁴ DSB anbefaler at representantskapet utgjør et felles klageorgan. KMD fraråder denne løsningen og mener et felles klageorgan bør være helt uavhengig av selskapet, jf. drøfting i punkt 3.3.4.

- Utarbeidelse av instruks for styret, herunder retningslinjer for håndtering av mulige habilitetskonflikter.
- Det bør klargjøres i eierkommunenes delegasjonsreglement at det er gitt delegasjon av myndighet etter brann- og eksplosjonsvernloven til SB.
- Det bør tydeliggjøres av eierkommunene – enten i delegasjonsreglement eller i vedtak – hvem som er klageorgan etter brann- og eksplosjonsvernloven.
- Det bør legges til rette for årlige eiermøter mellom eierkommunene og SB.
- Sentrale dokumenter som årsmelding og årsregnskap legges frem for relevante politiske utvalg, fortrinnsvis kommunestyret.
- Protokoll fra representantskapet underskrives av møteleder og to av representantskapets medlemmer i samsvar med IKS-loven.
- At innkalling til representantskapsmøte skjer med minst 4 ukers varsel og at sakslisten er vedlagt. Angitt frist for innkalling og varsling av representantskapsmøte i selskapsavtalen, bør justeres i samsvar med IKS-loven ved neste revidering av avtalen.
- Det bør tas inn et punkt om plikt til å holde arkiv iht. arkivloven ved neste revidering av selskapsavtalen.
- Alle som påtar seg styreverv for kommunale selskaper bør registrere sine verv i styrevervregisteret.

2 Innledning

2.1 Bakgrunn

Kommunen er forpliktet til å føre kontroll med at dens eierinteresser forvaltes i henhold til kommunestyrets vedtak. Dette er uttrykt på følgende måte i kommuneloven⁵ § 76:

«Kommunestyret og fylkestinget har det øverste tilsyn med den kommunale og fylkeskommunale forvaltning»

Dette utgangspunktet er nærmere spesifisert i forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner⁶, se særlig § 13 som sier at:

«Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper».

På denne bakgrunn vedtok kommunene Bygland, Bykle, Evje og Hornnes, Iveland og Valle plan for selskapskontroll 2015-2019, hvor Setesdal Brannvesen IKS fremkommer som et mulig kontrollobjekt.

I sak 7/17 vedtok kontrollutvalget i Evje og Hornnes kommune å gjennomføre en selskapskontroll av Setesdal Brannvesen IKS. Utvalget la til grunn at kontrollen også gjøres på vegne av de andre eierkommunene.

Kontrollutvalgene i Bygland, Bykle, Iveland og Valle ble orientert om at det gjennomføres selskapskontroll i SB.

2.2 Problemstillinger

2.2.1 Eierskapskontroll

Eierskapskontroll er den obligatoriske delen av selskapskontrollen, og innebærer at man undersøker hvordan kommunens eierinteresser i selskapet utøves, herunder at det kontrolleres om de som utøver eierinteressene gjør dette i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger.

Fra et *eierperspektiv* er det særlig følgende problemstillinger som vil kunne belyse kommunens utøvelse av sin eierfunksjon:

- Stiftelsesdokumenter og selskapsavtale
- Selskapets økonomiske stilling
- Har kommunen etablert tydelige føringer for sitt eierskap
- Har kommunen regler og rutiner for eierskapsoppfølgingen

⁵ Lov 1992 nr. 107

⁶ For 2004 nr. 905

Fra et *selskapsperspektiv* er det særlig aktuelt å se nærmere på de to selskapsorganene representantskapet og styre. I den forbindelse er det hensiktsmessig å vurdere nærmere:

- Representantskapet - sammensetning, kompetanse og mandat
- Styre - sammensetning, kompetanse og mandat
- Hvordan rapporterer selskapsorganene til selskapets eiere?
- Har styret egen styreinstruks?
- Har styrets medlemmer registrert seg i styrevervregisteret?
- Har styret rutiner for håndtering av problemstillinger knyttet til habilitet?

2.3 Metode

Rapporten er basert på informasjon innhentet gjennom:

- Dokumentanalyse
- Spørreskjema
- Intervju

Relevante dokumenter som er gjennomgått er blant annet eierskapsmelding, selskapsavtale, årsregnskap og årsmeldinger, selskapets internkontrollsystem og rutine for varsling.

Det er innhentet opplysninger fra styreleder og daglig leder via spørreskjemaer. Representantskapets leder og nestleder har også besvart spørreskjemaet.

Revisjonen har hatt oppstartsmøte med styreleder og daglig leder i slutten av september 2017.

3 Eierskapskontroll

3.1 Kort om selskapet

I 2004 vedtok kommunestyrene i Bygland, Bykle, Evje og Hornnes, Iveland og Valle å etablere det interkommunale selskapet Setesdal Brannvesen IKS. Selskapets formål er å utføre de lov-pålagte oppgaver som følger av brann- og eksplosjonsvernloven.

«Selskapet skal ivareta deltagernes oppgaver, plikter og behov innenfor brann og eksplosjonsvern, ulykkes og redningsberedskap, brannforebyggende og kontrolloppgaver og andre forhold som naturlig inn under dette formål, herunder ivaretagelse av plikter og oppgaver knyttet til nødmeldingssentralene (110 sentral) og oppgaver knyttet til akutt forurensning», jf. Selskapsavtalen § 3.⁷

Eierandeler er fordelt på følgende vis:

21,8 %	- Bygland kommune
17,0 %	- Bykle kommune
15,0 %	- Evje og Hornnes kommune
25,4 %	- Iveland kommune
<u>20,8 %</u>	- Valle kommune
100 %	

Selskapet finansieres i hovedsak gjennom tilskudd fra eierne, bortsett fra feiervesenets kostnader som dekkes gjennom gebyrer basert på selvkost. Det fremkommer av regnskapet for 2016 at SB har mottatt tilskudd/refusjon fra eierkommunene på 12,7 millioner kroner til drift. I tillegg kommer andre inntekter på ca. 0,58 millioner kroner⁸. Sum driftsinntekter var på 13,29 millioner kroner i 2016 mot 13,65 millioner kroner i 2015. SB hadde et ordinært resultat på minus 341.028 kroner i 2016, som ble dekket inn ved bruk av tidligere avsetninger. I 2015 hadde selskapet et ordinært resultat på 952.320 kroner, og et regnskapsmessig resultat på 1.080.282 kroner.

Interkommunale selskaper har i utgangspunktet regnskapsplikt etter regnskapsloven, men det kan i selskapsavtalen bestemmes at selskapet i stedet skal avgi regnskap etter kommunale regnskapsprinsipp, jf. IKS-loven⁹ § 27. Ved opprettelse av selskapet i 2005 ble det valgt at regnskapet skal føres etter regnskapsloven, jf. selskapsavtalen § 24. Ved revidering av selskapsavtalen i 2010 ble dette endret til at regnskapet skal føres etter kommunale regnskapsprinsipper, jf. § 24. Dette er uendret i gjeldende selskapsavtale fra 1. juli 2017, dvs. regnskapet føres etter kommunale regnskapsprinsipper. Revisjonen mener at valg av regnskapspråk – kommunale regnskapsprinsipp¹⁰ – er hensiktsmessig i og med at formålet til SB er produksjon av tjenester på vegne av eierkommunene i samsvar med brann- og eksplosjonsvernloven.

⁷ Ny selskapsavtale gjeldende fra 1. juli 2017.

⁸ Andre inntekter består av ca. 400.000 kroner knyttet til SBs automatiske brannalarmer og ca. kr 178.000 fra salg av grunnkurs, befalskurs 1 og brannkurs.

⁹ Lov om interkommunale selskap lov 1999 nr. 6

¹⁰ Regnskap etter kommunale regnskapsprinsipp avlegges i samsvar med god kommunal regnskapsskikk.

Selskapet hadde pr. 31. desember 2016 5 fast ansatte (5 årsverk) og 79 stk. deltidsmannskaper. SB hadde i 2016 et sykefravær på 3,01 pst., noe som er en liten nedgang fra 2015 da fraværet var på 3,31 pst. (jf. SBs årsmelding 2016).

SB har ajourført sitt internkontrollsystem høsten 2017. SBs internkontrollsystem før revidering har ikke vært lagt frem for godkjenning i styret. Internkontrollsystemet inneholder systembeskrivelse, målsetting for helse, miljø og sikkerhet (HMS), organisasjonskart med myndighets- og ansvarsområder, og funksjonsbeskrivelser.¹¹ De har en egen arbeidsperm for hver avdeling. Permene inneholder prosedyrer, instruks¹², øvelsesplaner og opplæringsplaner etc. samt sjekklister, skjemaer og annen dokumentasjon for daglig bruk. De har også en egen perm med de mest relevante lover og forskrifter. SBs reviderte internkontrollsystem vil bli lagt frem for godkjenning på første styremøte i 2018.

SB har også høsten 2017 utarbeidet rutine for behandling av varsler og tips om ulovlig eller kritikkverdige forhold iht. arbeidsmiljøloven § 2A. Rutinen inngår som en del av SB internkontrollsystem. Varslingsrutinen vil bli lagt frem for styret i forbindelse med godkjenning av revidert internkontrollsystem.

3.2 Relevant regelverk

3.2.1 Lov om interkommunale selskap

Det er særlig lov om interkommunale selskaper som danner det regulatoriske utgangspunkt for SBs selskapsform. I denne loven defineres et interkommunalt selskap som et «selskap hvor alle deltakerne er kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper».

Videre påpekes det at et interkommunalt selskap anses som et eget rettssubjekt, og at deltakerne i et IKS hefter ubegrenset for selskapets forpliktelser.¹³

Den øverste myndighet i et IKS er representantskapet. Medlemmene i representantskapet oppnevnes av kommunestyret i den enkelte deltakerkommune. Hver enkelt deltaker skal ha minst ett medlem i representantskapet.

Det er gjennom representantskapet deltakerne utøver sitt eierskap. Kommunestyret har instruksjonsrett overfor sine representanter. Representantskapet behandler selskapets budsjett, årsregnskap og økonomiplan, og andre saker etter loven eller selskapsavtalen skal behandles.

Etter selskapsavtalens § 15 skal selskapets regnskap føres etter de kommunale regnskapsprinsipper.

¹¹ Alle funksjonsbeskrivelser, prosedyrer og instruksjoner skal godkjennes av brannsjefen.

¹² Instruks for brannsjefen/varabrannsjef i SBV inngår i internkontrollsystemet til selskapet.

¹³ I selskapsavtalen § 10 står det at deltakerne hefter for selskapets samlede forpliktelser i samme forhold som eierandelen.

3.2.2 KS sine anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll

KS (Kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon) har utarbeidet en anbefaling om hvordan kommuner bør utøve eierskap, selskapsledelse og kontroll av sine foretak. Noen av de viktigste områdene KS gir anbefalinger til er følgende:

Opplæring av de folkevalgte – kurs om selskapsorganisering, eierskapsstyring, styringsmuligheter og lignende.

- Vurdering og valg av selskapsform - selskapets formål, og muligheten for politisk styring og kontroll
- Utarbeidelse av eierskapsmeldinger
- Utarbeidelse og revisjon av selskapsstrategi, selskapsavtaler og vedtekter
- Jevnlig gjennomføres eiermøter – bidra til god eierstyring og kommunikasjon med selskapet
- Eierorganets sammensetning og funksjon
- Sammensetning av styret
- Etablere rutiner, herunder å fastsette styreinstruks og instruks for daglig leder
- Utarbeidelse av etiske retningslinjer
- Utarbeidelse av retningslinjer for habilitet
- Tilsyn og kontroll - eierskapskontroll, selskapskontroll

KS poengterer at kommunestyret skal utarbeide og bør jevnlig revidere styringsdokumentene og avtalene som regulerer styring av selskapet, og;

«Kommunestyrene bør hvert år fastsette overordnede prinsipper for sitt eierskap ved å utarbeide en eierskapsmelding for alle sine selskap» og «En eierskapsmelding vil sikre et grunnlag for nødvendige styringssignaler til selskapene og tydeliggjøre de folkevalgtes ansvar», jf. KS Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll.

Det pekes også på at vedtektene for aksjeselskap og selskapsavtalen for interkommunale selskap (IKS) regulerer viktige sider ved selskapenes rettsforhold. Det innebærer at vedtekter/selskapsavtalen bør vurderes med jevne mellomrom, herunder selskapets formål, for å se om det er behov for endringer.

3.2.3 Kommunenes retningslinjer for eierskap

Evje og Hornnes

I 2012 vedtok Evje og Hornnes kommunestyre kommunens eierskapsmelding¹⁴. Dette for å danne et bedre grunnlag for et aktivt eierskap, og bidra til selskapenes langsiktige vekst og utvikling. I meldingen står det at et mer aktivt eierskap kan være med å hindre/forebygge korrupsjon og andre uregelmessigheter i offentlig eide selskaper. Meldingen inneholder en beskrivelse av de ulike selskapsformer, herunder rettslig stilling og lovgivning, selskapsformens egnethet, styrende organ, arbeidsgiveransvaret, kommunens økonomiske ansvar og risiko, og styring, tilsyn og kontroll. Eierskapsmeldingen har en oversikt over kommunens eierforhold i ulike selskaper. Det er også gitt rammer for utøvelse av eierskapet i interkommunale selskaper knyttet til eierstyring, som skjer gjennom representantskapet.

Eierskapsmeldingen inneholder prinsipper for et godt eierskap, herunder «krav rettet mot eier» og «krav rettet mot selskapet». Vedrørende førstnevnte påpekes det for eksempel at det skal være åpenhet rundt eierkommunens valg av styremedlemmer og godtgjørelse til styremedlemmer. Eier bør utforme styreinstruks, og ved tjenesteleveranse fra selskapet til de samme eierkommunene bør det stilles krav om tjenesteavtaler. Når det gjelder sistnevnte pekes det på at selskapet skal gi dekkende informasjon i god tid om saker som er til behandling, styresammensetningen skal være kjennetegnet av kompetanse, kapasitet og mangfold, og at det tilrettelegges for god dialog mellom eiere, styret og ledelsen. Styret skal fastsette en årlig plan for sitt arbeid med særlig vekt på mål, strategi og gjennomføring. Det er også tatt med at rådmennene har et ansvar for oppfølging av selskapene og bistå ordfører/valgte representanter i forkant av eiermøtene.

Meldingen inneholder også kjøreregler for de valgte representantenes roller, politiske avklaringer, rapportering og administrativ støtte. Det er lagt opp til at de valgte representantene kan gis anledning til å få en politisk avklaring i forkant av møter i selskapene, og på hvilken måte dette kan gjøres.

Bygland

Bygland kommune har ikke utarbeidet eierskapsmelding.

Bykle

Bykle kommune har ikke utarbeidet eierskapsmelding.

Iveland

Iveland kommune har ikke utarbeidet eierskapsmelding.

Valle

Valle kommune har ikke utarbeidet eierskapsmelding. Kommunen viser til den som Setesdal regionråd har laget som gjelder IKS.¹⁵

¹⁴ Kommunestyrets vedtak «Revidert Eierskapsmelding for Evje og Hornnes kommune tas til etterretning.» i sak PS 79/12

¹⁵ Eigarstyring og rutinar for dialog mellom kommunane og interkommunale verksemdar i Setesdal.

3.2.4 Forvaltningsloven

Forvaltningsloven gir prosessuelle regler knyttet til utførelsen av enkeltvedtak; herunder regler om utrednings – og informasjonsplikt, forhåndsvarsling og klagerett. Loven gir også regler om habilitet.

Lovens virkeområde er definert i § 1, hvor det fremkommer at loven gjelder for «den virksomhet som drives av forvaltningsorganer». Med forvaltningsorgan menes i denne sammenheng «et hvert organ for stat eller kommune». I forarbeidene til loven (Ot.prp. nr. 53 1997-98) sies det at «det alminnelige forvaltningsrettslige utgangspunktet er at forvaltnings- og offentlighetsloven ikke gjelder for virksomhet som er skilt ut som et eget rettssubjekt. Ut fra dette blir utgangspunktet at lovene ikke gjelder for interkommunale selskaper. Det er likevel slik at selv om en virksomhet er skilt ut som et eget rettssubjekt, kan det bli spørsmål om lovene gjelder fordi virksomheten har en særlig offentlig tilknytning. Det må for hvert enkelt selskap foretas en konkret vurdering hvor det legges vekt på virksomhetens art, hvorvidt selskapet er redskap for offentlig politikk, om virksomheten driver i konkurranse med andre o.l.».

IKS-loven på sin side åpner for at forvaltningsloven kan komme til anvendelse, jf. § 10, 11. ledd:

«Hvis selskapet har myndighet til å treffe enkeltvedtak eller fastsette forskrifter, jf. forvaltningsloven § 2, skal de ansattes representanter i styret ikke delta i behandlingen av disse sakene».

SB utøver myndighet i henhold til brann- og eksplosjonsvernloven, med tilhørende forskrifter. Regelverket legger tidvis opp til at brannvernmyndighetene har rettslig hjemmel til å fatte beslutninger som er bestemmende for private parters rettigheter og plikter, som for eksempel ved pålegg om forbud mot bruk av fyringsanlegg i brannvernloven § 37, tvangsmulkt i § 39 og tvangsgjennomføring i § 40.

Denne formen for myndighetsutøvelse har sammenfallende karakteristika med forvaltningslovens definisjon av «vedtak» og «enkelvedtak» i forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav a:

Vedtak: avgjørelse som treffes under utøving av offentlig myndighet og som generelt eller konkret er bestemmende for rettigheter eller plikter til private personer (enkeltpersoner eller andre private rettssubjekter);

Enkelvedtak: et vedtak som gjelder rettigheter eller plikter til en eller flere bestemte personer

Slike vedtak må altså fattes etter bestemte saksbehandlingsregler som skal sikre at vedtaket er fattet på bakgrunn av korrekt informasjon, av habile personer og på en transparent og rettfærdig måte. Dette for å fremme private personers rettsikkerhet.

Der SB (etter delegert myndighet) fatter vedtak som pålegger en forpliktelse, vil det foreligge et behov for prosedyrer som fremmer rettsvern og klagemuligheter. Dette er vektige argumenter for å anvende forvaltningsloven på SBs virksomhet. I selskapsavtalen, som ligger til grunn for opprettelsen av SB, står det i § 15 at forvaltningsloven gjelder for selskapet. Det samme står i § 3 i gjeldende selskapsavtale fra 01.07.17. Sett i lys av dette legger derfor revisjonen til grunn at forvaltningslovens regler kommer til anvendelse der SB utøver offentlig myndighet.

3.2.5 Lov om offentlige anskaffelser

Regelverket for offentlige anskaffelser kommer til anvendelse der stat, kommune og offentlig-rettslige organer foretar kjøp av varer og tjenester.

Ettersom SB er et eget rettssubjekt, kan det ikke anses som en del av den kommunale myndighet, så spørsmålet blir derfor om selskapet kan anses som et offentligrettlig organ. I henhold til forskrift om offentlige anskaffelser § 1-2 annet ledd er et offentligrettlig organ en sammenslutning som

- a) *er opprettet for å tjene allmennhetens behov og ikke er av industriell eller forretningsmessig karakter*
- b) *er et selvstendig rettssubjekt og*
- c) *har tilknytning til det offentlige ved at*
 - 1. *organet hovedsakelig er finansiert av offentlige myndigheter eller andre offentlig-rettslige organer,*
 - 2. *organets forvaltning er underlagt slike myndigheters eller organers ledelsesmessige kontroll eller*
 - 3. *organet har et administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan der over halvparten av medlemmene er oppnevnt av slike myndigheter eller organer.*

Det er ingen tvil om at SB oppfyller de to siste vilkårene (b) og c); selskapet er et selvstendig rettssubjekt og det har tilknytning til det offentlige i samsvar med 1., 2. og 3. punkt over. Videre er det klart at SB utøver en funksjon som dekker allmennhetens behov, og gjennomfører således de lovpålagte forpliktelsene som følger av brann- og eksplosjonsvernloven. SB tilbyr imidlertid enkelte tjenester som må anses å være omfattet av et konkurransemarked, som for eksempel diverse kurs- og opplæringstilbud. SB opplyser at de hadde salgsinntekter på ca 578.000 kroner i 2016. Av disse var omlag ca 400.000 kroner knyttet til SBs automatiske brannalarmer, som er en tjeneste SB har monopol på levering av. Inntektene fra salg av grunnkurs, befalskurs I og brannkurs i et konkurransemarked er dermed begrenset til ca 178.000 kroner i 2016. Dette er en liten del av selskapets totale inntekter, og typisk kommersielle tjenester, og kan derfor ikke anses som en stor del av SBs virksomhet.

Dermed må det legges til grunn at SB er å anse som et offentligrettlig organ som må følge anskaffelsesreglene i lov og forskrift om offentlige anskaffelser.

3.2.6 Offentlighetsloven

I offentlighetsloven § 2 er det angitt hvem loven gjelder for. Her står det:

§ 2. Verkeområdet til lova

Lova gjeld for

- a) *staten, fylkeskommunane og kommunane,*
- b) *andre rettssubjekt i saker der dei gjer enkeltvedtak eller utferdar forskrift,*
- c) *sjølvstendige rettssubjekt der stat, fylkeskommune eller kommune direkte eller indirekte har ein eigardel som gir meir enn halvparten av røystene i det øvste organet i rettssubjektet, og*

- d) *sjølvstendige rettssubjekt der stat, fylkeskommune eller kommune direkte eller indirekte har rett til å velje meir enn halvparten av medlemmene med røysterett i det øvste organet i rettssubjektet.*

Bokstavane c og d gjeld ikkje rettssubjekt som hovudsakleg driv næring i direkte konkurranse med og på same vilkår som private.

For SB sin del er det klart at kommunene både har eierandel som gir mer enn halvparten av stemmene i representantskapet, samtidig som de kan velge mer enn halvparten av de personene som pekes ut som representantskapsmedlemmer. Etter punkt b) og c) over gjelder således offentlighetsloven for SB.

Dette utgangspunktet modifiseres ved at loven likevel ikke kommer til anvendelse der selskapet i hovedsak driver i direkte konkurranse og på samme vilkår som private selskaper. Som nevnt i forrige avsnitt er imidlertid SB i all hovedsak et organ som utfører oppgaver som tjener allmennhetens behov, slik at dette unntaket ikke kommer til anvendelse. Dette betyr at SB må forholde seg til offentlighetslovens bestemmelser. Eierne har også tatt dette med i selskapsavtalen § 3 hvor det står at offentleglova gjelder for selskapet.

3.2.7 Delegasjonsvedtak

Det er kommunen som er pliktsubjekt etter brann- og eksplosjonsvernloven og tilhørende forskrifter. Dette betyr at kommunen må *delegere* sin rett til myndighetsutøvelse¹⁶ etter loven til SB. I henhold til brann- og eksplosjonsvernloven¹⁷ § 9 fjerde ledd kan kommunen «*gjennom avtale overlate brannvesenets oppgaver og ledelse helt eller delvis til en annen kommune, virksomhet e.l. Kommunen må i slike tilfeller etablere ordninger som sikrer at all myndighetsutøvelse etter loven skjer under kommunens formelle ansvar*». Videre følger det av dimensjoneringsforskriften¹⁸ § 2-2 at «*Kommunen plikter å delegere myndighet på en slik måte at brannsjefen kan utføre sine oppgaver tilfredsstillende i henhold til brann- og eksplosjonsvernloven*». ¹⁹

Det er altså på det rene at kommunen har rettslig kompetanse til å gi et annet subjekt fullmakt til å gjennomføre forpliktelsene etter brann- og eksplosjonsvernloven, jf. § 9.

I DSBs «Veiledning til forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen» står det at; Delegering til interkommunale selskaper skjer direkte fra kommunestyret i den enkelte kommune til det interkommunale selskapet. Myndighetsfordeling skal fremgå av selskapsavtalen/vedtektene og "tredjemann" skal kunne lese ut av selskapsavtalen hvilke fullmakter IKS-et har. Delegeringsvedtak omfattes av den alminnelige plikten til dokumentasjon etter lovens § 10 og forskriftens § 2-4.

¹⁶ Med myndighetsutøvelse menes i denne sammenheng at det fattes vedtak eller forskrifter som stifter rettigheter eller plikter for enkeltpersoner.

¹⁷ Lov 2002 nr. 20

¹⁸ Gitt med hjemmel i brann og eksplosjonsvernloven lov 2002 nr. 20

¹⁹ DSB har etter oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet utarbeidet forslag til ny forskrift om organisering, bemanning og utrustning av brann- og redningsvesen og nødmeldesentralene. Dette for at brann- og redningsvesen skal være godt rustet til å møte morgendagens utfordringer. I forslaget er ikke bestemmelsen om delegering i § 2-2 videreført fra dagens forskrift av 2002. Forslaget er oversendt Justis- og beredskapsdepartementet i november 2017 for videre behandling. Link: www.dsb.no/nyhetsarkiv/2017/fremtidens-brann--og-redningsvesen

DSB skriver videre at delegasjonsvedtaket, i tillegg til hjemmel for delegering, området for delegering osv, skal inneholde klageorgan som følger av delegeringen. I DSB sin veileder anbefales det at klageorganet bør bestå av representanter fra samtlige samarbeidskommuner slik at myndighetsutøvelsen er underlagt de respektive kommunenes kontroll. Målet er å sikre likebehandling av alle klager. DSB anbefaler å la representantskapet være klageorgan.

For nærmere drøfting av delegasjonsvedtak fra eierkommunene og klageorgan etter brann- og eksplosjonsvernloven, vises det til kap. 3.3.4.

3.3 Revisjonens vurdering av kommunens - eierperspektiv

Revisjonen vil i det følgende vurdere hvordan de ulike eierkommunene og selskapsorganene etterlever de regelverk, retningslinjer og styringsdokumenter som er omtalt over i sin forvaltning av SB.

3.3.1 Valg av selskapsform

Revisjonens gjennomgang av Evje og Hornnes kommunes eierskapsstrategi viser en klar anbefaling om at kommunen må vurdere flere ulike forhold før selskapsform velges. Dette gjelder blant annet mulighet for politisk styring, økonomisk ansvar, delegasjon av myndighet, forholdet til forvaltningslov, offentlighetslov og anskaffelsesregelverket.

Det ble høsten 2003 nedsatt en arbeidsgruppe som fikk i oppdrag å utrede et mulig samarbeid om brannvern i Setesdalregionen. Denne gruppen bestod av brannsjefene i de fem kommunene samt en representant for arbeidstakerne. Brann- og beredskapsrådgiver 1 ble engasjert som konsulent for prosjektet. Styringsgruppen bestod av ordførere, rådmenn og representant fra de ansatte. Flere ulike organisasjonsformer er vurdert. Rapporten anbefalte at det ble etablert et interkommunalt selskap (IKS). Dette er også i tråd med hva DSB anbefaler. Hovedargumentet for å velge denne selskapsformen var at den sikrer alle kommunene samme innflytelse på driften av selskapet.

Det ble gjort et godt forarbeid før opprettelsen av SB, og vurdering av selskapsform var ett av punktene som eierkommunene tok stilling til. Sett i lys av SBs formål, funksjon og eiersammensetning, mener revisjonen at valg av IKS som selskapsform var hensiktsmessig ved opprettelsen av SB.

3.3.2 Selskapsavtalen

IKS-loven setter krav om at det skal opprettes selskapsavtale ved stiftelsen av selskapet, jf. § 4. Selskapsavtalen må vedtas av kommunestyret i deltakerkommunene, og § 4 lister opp en rekke minimumskrav til denne avtalen.²⁰ Revisjonen vil i det følgende vurdere SBs selskapsavtale opp mot de preseptoriske (ufravikelige) vilkårene i IKS-loven § 4 tredje ledd.

²⁰ Selskapsavtalen skal angi: selskapets foretaksnavn, angivelse av deltakerne, selskapets formål, den kommune der selskapet har sitt hovedkontor, antall styremedlemmer, deltakernes innskuddsplikt og plikt til å foreta andre ytelser overfor selskapet, den enkelte deltakers eierandel i selskapet og den enkelte deltakers ansvarsandel i selskapet dersom denne avviker fra eierandelen, antall medlemmer av representantskapet og hvor mange medlemmer den enkelte deltaker oppnevner, annet som etter lov skal fastsettes i selskapsavtalen.

SBs selskapsavtale er ikke datert, men det fremgår at avtalen trer i kraft fra 1. januar 2005. Denne avtalen er signert av alle deltakerkommunene. Både selskapets foretaksnavn og deltakerkommuner er benevnt i avtalens punkt 1. Det redegjøres for selskapets formål i avtalens § 4.

I revidert versjon av selskapsavtalen gjeldende fra 1. januar 2011, er kostnadsfordelingen mellom eierkommunene medtatt i § 6 og regnskapsspråket endret til de kommunale regnskapsprinsipp i § 24. I gjeldende selskapsavtale fra 1. juli 2017 - vedtatt 22.03.17 - er formålsparagrafen oppdatert (§ 3) og rammen for låneopptak økt (§ 11). Bestemmelsen om at det opprettes en interkommunal klagenemnd er ikke videreført i gjeldende selskapsavtale.

Det følger av IKS-loven § 4 tredje ledd nr. 7 at selskapsavtalen også skal omtale eierkommunenes «innskuddsplikt og plikt til å foreta andre ytelser overfor selskapet». I avtalens § 8 - «innskuddsplikt» - fremkommer det at alle deltakerkommunene skal betale innskudd «i form av alt materiell og utstyr som ved opprettelse av selskapet var i bruk for den enkelte kommunens brann og redningsvirksomhet». Bestemmelsen inneholder en matrise som viser fordelingen av innskudd mellom deltakerkommunene. I avtalens § 10 fremkommer kostnadsfordelingen i prosent (driftstilskudd) for alle deltakerkommuner.

Når det gjelder selskapets adgang til låneopptak fremkommer det av IKS-loven § 22 at «*Selskapet kan bare ta opp lån dersom dette er fastsatt i selskapsavtalen. Dersom selskapet skal kunne ta opp lån, skal avtalen inneholde et tak for selskapets samlede låneopptak*». I SBs selskapsavtale²¹ § 11 står det at selskapet kan oppta lån på «inntil NOK 20.000.000,- til investeringer».

Selskapsavtalen har også bestemmelser om kjønnsrepresentasjon i styret. I henhold til IKS-loven gjelder aksjeloven § 20-6 tilsvarende; hvilket blant annet innebærer at kravet om kjønnsrepresentasjon også gjelder for varamedlemmer. I SBs selskapsavtale står det at sammensetningen skal ivareta lovens krav til kjønnsfordeling i § 6.

Riksarkivaren har utgitt en veileder om arkiv i interkommunale samarbeidsorgan.²² Her fremkommer det at en kommunal selskapsordning som kommer under reglene om offentlige arkiv i arkivloven, må i dokumentet som er grunnlaget for opprettelsen, ta inn en bestemmelse om organets arkiv. Dette er et obligatorisk krav. SBs selskapsavtale har ingen slik bestemmelse om plikt til å holde arkiv iht. arkivlov med forskrifter.

Etter denne gjennomgangen kan revisjonen konstatere at selskapsavtalen inneholder foretakets navn, deltakere, eierandel, formål, medlemsantall i representantskapet og deltakernes innskuddsplikt. Selskapsavtalen gjeldende fra 1. juli 2017 er etter revisjonens oppfatning i samsvar med de lovpålagte minimumsbestemmelsene som følger av IKS-loven § 4. Vi anbefaler at det ved neste revidering av selskapsavtalen tas inn en bestemmelse om plikt til å holde arkiv iht. arkivloven.

²¹ Selskapsavtalen av 22.03.2017

²² Arkiv i interkommunale samarbeidsorgan, Riksarkivaren 2009

3.3.3 Vedtakelse av selskapsavtalen/stiftelsesdokument

Selskapsavtalen må vedtas av kommunestyret for å anses som gyldig i henhold til IKS-loven § 4 første ledd annet punktum. Avtalen vedtas med alminnelig flertall, jf. kommuneloven § 35.

I Bygland kommune²³ ble selskapsavtalen – ved opprettelse av Setesdal Brannvesen IKS – vedtatt av kommunestyret 24. juni 2004. I Bykle kommune ble avtalen vedtatt av kommunestyret 1. juli 2004. I Evje og Hornnes kommune ble selskapsavtalen vedtatt av kommunestyret 24. juni 2004. Tilsvarende gjelder for Iveland kommune hvor avtalen ble vedtatt i kommunestyret 24. juni 2004, og i Valle kommune hvor avtalen ble vedtatt 30. juni 2004. Etter dette legger revisjonen til grunn at selskapsavtalen gjeldende fra 1. januar 2005 er vedtatt av korrekt organ i alle eierkommuner.

Ny selskapsavtale gjeldende fra 1. juli 2017 for Setesdal Brannvesen IKS er godkjent av alle kommunestyrene i eierkommunene.²⁴

3.3.4 Delegasjonsvedtak og klageorgan

Som nevnt er det *kommunene* som er forpliktet til å etterleve brann- og eksplosjonsvernloven. Dersom andre organer skal utøve denne funksjonen, må kommunen *delegere* denne myndigheten.

Delegasjonsvedtak

I tillegg til at selskapsavtalen angir selskapets formål og arbeidsoppgaver, har den enkelte deltaker gjennom selskapsavtalen delegert myndighet etter brann- og eksplosjonsvernloven med forskrifter til selskapet.

Det er på det rene at kommunen har rettslig kompetanse til å gi et annet subjekt fullmakt til å gjennomføre forpliktelsene etter brann- og eksplosjonsvernloven, jf. § 9. Spørsmålet blir således om vedtak av selskapsavtalen kan anses som en tilstrekkelig delegering av kommunens rettslige kompetanse på dette området.

Kommuneloven stiller ingen formkrav til delegeringsvedtak. Det viktigste må være at det kommer klart frem av avtalen hvem som gis fullmakt og hva delegasjonen omfatter. I IKS-lovens forarbeid²⁵ påpekes det at selskapsavtalens formål «angir den ytre rammen for selskapets virksomhet og må derfor angi en saklig begrensning for hva selskapet kan drive med. Angivelse av selskapets formål vil avspeile de oppgaver deltakerne har tillagt selskapet».

I selskapsavtalen (2005) var formålet med opprettelsen av SB at «*selskapets formål er å dekke kommunenes behov, plikter og oppgaver i brann- og eksplosjonsvernloven, så som:*

- *ulykkes- og katastrofesituasjoner som brann, redning og akutt forurensning.*
- *feiing og tilsyn med fyringsanlegg*
- *aktivt arbeid med forebygging av brann og ulykker.*
- *andre tjenester som deltakerkommunene finner det formålstjenlig å tillegge selskapet.*

²³ Ved kommunestyrets behandling av framtidig brannvernssamarbeid i Setesdalregionen, ble det fremmet forslag om endring for lokalisering av selskapets hovedkontor fra Evje og Hornnes til Bygland. Forslaget ble vedtatt.

²⁴ Kommunestyre i Bygland 14.06.17, kommunestyre i Bykle 27.04.17, kommunestyret i Evje og Hornnes 15.06.17, kommunestyret i Iveland 04.04.17 og kommunestyret i Valle 21.06.17.

²⁵ Ot.prp. nr. 53 (1997-1998)

- *salg av tjenester knyttet til forebyggende og beredskapsrelaterte oppgaver.»*

Det fremgår av selskapsavtalen ved opprettelsen av SB at «kommunene delegerer sin myndighet etter brann- og eksplosjonsvernloven med tilhørende forskrifter til selskapets styre, jf. kommunelovens § 6». ²⁶

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) – tilsynsmyndigheten på området – legger imidlertid til grunn at der kommunestyret vedtar selskapsavtalen og stifter selskapet i henhold til IKS-loven skal det *i tillegg* fattes et delegasjonsvedtak²⁷ som klart sier hvilke myndighetsoppgaver etter brann- og eksplosjonsvernloven som kan utføres av det nye selskapet.

Revisjonen oppfatter at DSBs anbefaling - etter gjeldende forskrift²⁸ - om et vedtak om delegasjon bygger på ønske om en eksplisitt tydeliggjøring av hvilken myndighet og ansvar som er delegert fra kommunene til de interkommunale brann- og rednings-selskapene. I tillegg vises det i utkast til høringsnotat for ny forskrift om at brann- og redningsvesenet er tillagt andre oppgaver etter § 11 i brann- og eksplosjonsvernloven, og at det for disse oppgavene er naturlig at delegering følger det alminnelige systemet i kommuneloven. Vi har derfor valgt å innhente informasjon fra eierkommunene om det er delegert myndighet etter brann- og eksplosjonsvernloven, og få informasjon om hvilket organ som er klageorgan.

Kommunestyret i Bygland²⁹ har delegert myndighet til selskapet i samråd med selskapsavtalen. Samtidig har kommunestyret delegert myndighet etter kap. 7³⁰ i brann- og eksplosjonsvernloven til rådmannen. Kommunen opplyser at søknader om fritak av feieravgift behandles av kommunen etter å ha konferert med brannvesenet.

Kommunestyret i Bykle³¹ har delegert myndighet etter §§ 32 og 35 i brann- og eksplosjonsvernloven til brannsjefen, som omhandler lokal tilsynsmyndighet og rett til å innhente prøver av produkter³². Det fremgår ikke av delegasjonsreglementet at det er delegert myndighet til selskapet etter brann- og eksplosjonsvernloven med forskrifter.

Ut fra Evje og Hornnes kommunes delegasjonsreglement er det kommunestyret som har myndighet etter brann- og eksplosjonsvernlovens §§ 7 og 8 - tiltak ved store arrangement og gebyr m.m. Det fremgår ikke av reglementet at det er delegert myndighet til SB etter samme lov.

²⁶ § 11 i selskapsavtalen fra 2005 og § 12 i gjeldende selskapsavtale fra 1. juli 2017

²⁷ Se DSB veileder for myndighetsutøvelse etter brann og eksplosjonsvernloven side 5

²⁸ DSB har etter oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet utarbeidet forslag til ny forskrift om organisering, bemanning og utrustning av brann- og redningsvesen og nødmeldesentralene. Justis- og beredskapsdepartementet skal behandle forslaget før det sendes på høring. I forslaget er ikke bestemmelsen om delegering i § 2-2 i dagens forskrift av 2002 videreført. Dette begrunnes i utkastet med at det på brannområdet er fullmakt til leder av brann- og redningsvesen ved brann og andre ulykkessituasjoner regulert direkte i brann- og eksplosjonsvernloven § 12. For andre oppgaver brann- og redningsvesen er tillagt etter brann- og eksplosjonsvernloven § 11 (informasjon- og motivasjonstiltak, brannforebyggende tilsyn, ulykkesforebyggende oppgaver, forebyggende og beredskapsmessige oppgaver i krisesituasjoner, innsatsstyrke ved brann og andre akutte ulykker, og feiing og tilsyn med fyringsanlegg) er det naturlig at delegering følger det alminnelige systemet i kommuneloven. Det er ikke angitt noe tidspunkt for forventet behandling og ikrafttredelse av ny forskrift på DSBs hjemmeside.

²⁹ Kommunestyret i Bygland 14.12.16, sak 81/16

³⁰ Kap. 7 Tilsyn, håndheving, sanksjoner, opplysningsplikt mm.

³¹ Kommunestyret i Bykle 30.03.17, sak 40/17

³² Med produkt menes; farlig stoff eller ferdige varer (hvor slikt stoff er en bestanddel og hvor de farlige egenskaper fortsatt er fremtredende), innretninger, utstyr, apparater, emballasje og annet som benyttes ved håndtering av de farlige stoffene (eller i forbindelse med transport av farlig gods) og innretninger, utstyr og annet som er beregnet på deteksjon, varsling etter bekjempelse av brann, eksplosjon eller annen skade. Jf. § 4 i brann- og eksplosjonsvernloven.

Kommunestyret i Iveland³³ har delegert sin myndighet etter brann- og eksplosjonsvernloven med tilhørende forskrifter til Setesdal Brannvesen IKS sitt styre.

Kommunestyret i Valle³⁴ har vedtatt at delegasjon av myndighet etter særlov til brannsjefen, omfatter myndighet etter forskrifter som er gitt i medhold av vedkommende lov.

Etter revisjonens mening kommer det ganske klart frem av selskapsavtalens formålsbestemmelse hva som skal være SBs primære funksjon, og at det er delegert myndighet etter brann- og eksplosjonsvernloven i selskapsavtalen. Kommunestyrene i Bygland, Iveland og Valle kommuner, har i tillegg til selskapsavtalen, delegert myndighet til SB etter brann- og eksplosjonsvernloven. Det kan anføres at selskapsavtalen anses som tilstrekkelig delegasjon fra kommunestyrene til SB, men revisjonen mener allikevel at anbefalingen fra DSB bør følges opp av Evje og Hornnes kommune og Bykle kommune som ikke har fattet et eksplisitt delegasjonsvedtak.³⁵

Klageorgan

I selskapsavtalen fra 2005 - og revidert selskapsavtale fra 2011 - står det at det opprettes en interkommunal klagenemnd bestående av 5 medlemmer som oppnevnes av representantskapet. Dette er ikke videreført i gjeldende selskapsavtale fra 1. juli 2017. Her fremkommer det at klager på vedtak skal behandles av selskapet, styret eller representantskapet.

Selskapsavtalen nevner ikke noe spesifikt om behandling av klager knyttet til myndighetsutøvelse etter brann- og eksplosjonsvernloven. Derimot står det at *«alle klager på vedtak truffet av selskapet behandles internt i selskapet med mindre annet følger av lov eller forskrift. Vedtak truffet av administrasjonen avgjøres av styret. Vedtak truffet av styret avgjøres av representantskapet»*, jf. § 19 i selskapsavtalen.

Ut fra delegasjonsvedtakene fra eierkommunene Bygland, Bykle, Evje og Hornnes og Iveland fremkommer det ikke klart hvem som er klageorgan etter brann- og eksplosjonsvernloven. I delegasjonsreglementet for Valle kommune er det oppgitt at klage på vedtak skal legges frem for førsteinstans og avgjøres av formannskapet, som er kommunens klageorgan dersom ikke annen saksbehandling følger av særlov.

Bygland kommune oppgir at de har et eget klageorgan³⁶. I Bykle kommune er kommunestyret klageorgan med mindre særlov bestemmer noe annet³⁷. I Evje og Hornnes kommune er formannskapet klagenemnd³⁸. Iveland kommune er av den oppfatning at det er representantskapet til SB som skal behandle klager på den utøvende virksomhet til brannvesenet. Gjennomgang av delegasjonsreglementene viser at eierkommunene ikke har tydeliggjort tilstrekkelig hvem som er klageorgan etter brann- og eksplosjonsvernloven.

Kommunal- og regionaldepartementet (KRD), har i brev til Sivilombudsmannen 18.01.13 drøftet spørsmålet om hva som er rett klageinstans for vedtak truffet av et interkommunalt selskap. Et brannvesen organisert som et IKS er brukt som eksempel i brevet. Etter KRDs syn bør ikke selskapets representantskap benyttes som klageorgan. Departementet konkluderte

³³ Kommunestyret i Iveland 04.02.16, sak 2/16

³⁴ Kommunestyret i Valle 25.11.15, sak 63/15

³⁵ Et delegasjonsvedtak etter brann- og eksplosjonsvernloven kan fattes i de enkelte kommunestyre.

³⁶ Klagenemnd for politiske saker - 5 medlemmer

³⁷ Kommunestyret 30.03.17, sak 40/17

³⁸ Iht. oversikt over nemnder, styrer, råd og utvalg mv - oppdatert 15.06.17, sak 39/17.

med: «Oppsummert er det KRDs³⁹ syn at det bør opprettes særskilte interkommunale klagenemnder for å behandle klager over enkeltvedtak truffet av et IKS. Alternativt må klagesaker behandles av kommunestyret, formannskapet eller en særskilt klagenemnd i den kommunen som måtte ha fattet vedtaket dersom brannvesenet ikke hadde vært organisert gjennom et interkommunalt samarbeid.»

Revisjonens vurdering er at dagens organisering med at det enkelte kommunestyret er klageorgan, eller det organ de har delegert myndigheten til, er i samsvar med lovkravene. Samtidig har det enkelte kommunestyre, gjennom å ha vedtatt selskapsavtalen sagt at selskapet, styret og representantskapet skal behandle klager. Av hensyn til likebehandling – og faglig kompetanse – i et klageorgan, bør det etter revisjonens oppfatning klargjøres hvilket organ som skal være klageorgan etter brann- og eksplosjonsvernloven i kommunenes delegasjonsvedtak. Dersom kommunestyrene vedtar et annet organ enn hva som fremgår av gjeldende selskapsavtale, må selskapsavtalen revideres på dette punktet.

Eierkommunene til SB kan velge å følge anbefalingen fra KMD og opprette et særskilt interkommunalt klageorgan, eller klargjøre at det er representantskapet til SB som er klageorgan. Eierne vil også ha anledning til å velge kommunens klagenemnd som klageorgan etter brann- og eksplosjonsvernloven. Vurderingen av hvordan dette kan organiseres, bør ses opp mot det lave antallet klager⁴⁰ som historisk er kommet på vedtak fattet av SB.⁴¹

3.3.5 Eierstrategi

Bygland kommune

Bygland kommune har ikke nedfelt skriftlig kommunens eierstrategi gjennom å utarbeide eierskapsmelding for kommunen.

I kommunestyret i Bygland gis det muntlig orientering om viktige saker om SB. Dette inkluderer årsregnskapet og annen informasjon som er av politisk interesse. Det har ikke vært ønske fra politikernes side om at protokoll fra representantskapet vedlegges møteinnkalling til kommunestyret.

Bykle kommune

Bykle kommune har heller ikke nedfelt skriftlig kommunens eierstrategi gjennom å utarbeide eierskapsmelding for kommunen.

Årsregnskapet for SB legges frem som referatsak til kommunestyret. Sakene til kommunestyret blir lagt ut på kommunens hjemmeside.

³⁹ Kommunal og regionaldepartementet (KRD) endret navn til Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) i 2014

⁴⁰ I standardmalen for enkeltvedtak som saksbehandlerne må bruke står det at eventuell klage må sendes til tilsynsmyndigheten i kommunen. Videre at vedtak kan påklages til (særskilt klageorgan/kommunestyret), dvs. etter revisjonens mening ikke klart angitt.

⁴¹ Kristiansandsregionen brann- og redning IKS (KBR) anbefalte ikke etablering av et særskilt interkommunalt klageorgan – som revisjonen anbefalt ved selskapskontroll av KBR – som både skal ivareta likebehandling og faglig kompetanse på en tilfredsstillende måte, på bakgrunn av svært få klager. KBR anbefalte at kommunenes eget klageorgan som klageinstans for vedtak fattet av selskapet. Dette er tatt inn i KBRs reviderte selskapsavtale; «Kommunens klagenemnd er klageorgan for vedtak trukket av selskapet (brann- og redningssjef) i saker etter brannloven».

Evje og Hornnes kommune

Som redegjort for i punkt 3.2.3 «Kommunenes retningslinjer for eierskap» har Evje og Hornnes kommune i 2012 utarbeidet eierskapsmelding med prinsipper for et godt eierskap. Dette er i tråd med KS sine anbefalinger (jf. kulepunkt tre under punkt 3.2.2 «KS sine anbefalinger om eierskap, ledelse og kontroll»). Ved opprettelsen av SB var ikke denne eierskapsmelding vedtatt. Revisjonen vil særlig se på:

- *Rådmannens/administrasjonens rolle:*

Rådmannen har det overordnede ansvar for den administrative kontakten med selskapene. Meldingen anbefaler at oppfølging av selskapene fordeles mellom rådmennene. Den som har fått koordineringsansvaret⁴² har som oppgave å følge med i selskapet sin aktivitet gjennom året, og i forbindelse med eiermøtene initiere til felles drøfting av sakene. Rådmannen bistår også ordfører/valgte representanter med administrativ støtte i eierstyringen.

- *Kommunestyrets rolle:*

Det følger av eierskapsmeldingen at det skal etableres en rutine der det hvert år i et kommunestyremøte rapporteres fra alle selskapene Evje og Hornnes kommune har eierinteresser i, og at kommunens eierstrategi drøftes. Referat fra representantskapet til SB legges frem til orientering for kommunestyret.

Årsregnskapet for SB legges frem som referatsak til kommunestyret. Sakene til kommunestyret legges ut på kommunens hjemmeside.

Iveland kommune

Iveland kommune har ikke nedfelt skriftlig kommunens eierstrategi ved å utarbeide eierskapsmelding for kommunen.

Årsregnskapet for SB er ikke lagt frem for kommunestyret.

Valle kommune

Valle kommune har heller ikke nedfelt skriftlig kommunens eierstrategi ved å utarbeide eierskapsmelding for kommunen.

Årsregnskapet for SB brukes å legges frem som referatsak til kommunestyret. På bakgrunn i omlegging av nytt saksbehandlingssystem, ble ikke protokollen fra møte i representantskapet i juni 2017, hvor årsregnskapet til selskapet ble behandlet, lagt frem for kommunestyret før november.⁴³

3.3.6 Revisjonens oppsummering og konklusjon

Revisjonen finner at selskapsavtalen av 2004, med revidering i 2011 og 2017, i all hovedsak inneholder de minimumskrav som stilles i henhold til IKS-loven § 4.

Etter revisjonens oppfatning er formålsangivelsen av SBs virkeområde relativt klart angitt i selskapsavtalen og at det av avtalen fremgår at det er delegert myndighet etter brann- og eksplosjonsvernloven, i utgangspunktet kan anses som en tilstrekkelig delegasjon av

⁴² Det er ikke valgt noen rådmann som skal ha koordineringsansvar for selskapet. Rådmannsgruppa opptre kun som valgkomite til styret, og innstiller til representantskapet.

⁴³ Kommunestyret 29.11.17, referatsak 31/17

myndighet til SB. Jf. dimensjoneringsforskriften⁴⁴ § 2-2: «kommunen plikter å delegere myndighet på en slik måte at brannsjefen kan utføre sine oppgaver tilfredsstillende i henhold til brann- og eksplosjonsvernloven».⁴⁵ Revisjonen viser imidlertid til DSB sin veiledning for myndighetsutøvelse, der det fremkommer at etter direktoratets syn må det i tillegg til vedtakelse av selskapsavtale, også fattes et eksplisitt vedtak om delegasjon av myndighetsutøvelse etter brann- og eksplosjonsvernloven. Dette er gjort av kommunestyrene i Bygland, Iveland og Valle. I Bykle er det gitt delegasjon etter §§ 32 og 35, men ikke § 9. Kommunestyret i Evje og Hornnes har ikke fattet eksplisitt vedtak om delegasjon til SB. Vi vil også peke på at det i utkast til høringsnotat for ny forskrift vises til at brann- og redningsvesenet er tillagt andre oppgaver etter § 11 i brann- og eksplosjonsvernloven enn hva som dekkes av lovens § 12 fullmakter ved brann og andre ulykkessituasjoner. Her vises det til at for disse oppgavene er det naturlig at delegering følger det alminnelige systemet i kommuneloven. Det er derfor revisjonens anbefaling at vedtak om delegasjon av myndighet bør fattes i alle eierkommunene.

Revisjonen anbefaler også at eierkommunene - enten i delegasjonsreglement eller i vedtak - tydeliggjør hvem som er *klageorgan* etter brann- og eksplosjonsvernloven. Selskapsavtalen må revideres dersom kommunestyrene vedtar et annet organ enn hva som fremgår av gjeldende selskapsavtale fra 1. juli 2017.

Av kommunene som omfattes av denne kontrollen er det kun Evje og Hornnes kommune som har utferdiget eierskapsmelding. De øvrige eierkommunene har ikke utarbeidet en slik melding. Gjennom å utarbeide eierskapsmeldinger vil kommunen kunne etablere føringer for sitt eierskap, og klargjøre hvilke regler og rutiner som skal ligge til grunn for kommunens eierskapsoppfølging. Ingen av kommunene har imidlertid utarbeidet særskilt eierstrategi for SB.

Når det gjelder Evje og Hornnes kommunes etterlevelse av egen eierskapsmelding, er det revisjonens oppfatning at dette gjøres på et overordnet nivå. Det er ikke blant rådmennene i rådmannsgruppa fordelt et særskilt ansvar (koordineringsansvar) for oppfølging for SB. Rådmannsgruppa opptrer kun som valgkomite til styret og innstiller til representantskapet. Årsregnskapet for SB legges frem for kommunestyrene i Evje og Hornnes, Bykle og Valle. I kommunestyret i Bygland gis det muntlig orientering om årsregnskapet til SB. For Ivelands del er ikke SB årsregnskap for 2016 lagt frem politisk.

Revisjonen anbefaler at sentrale dokumenter som SBs årsmelding og årsregnskap presenteres for de relevante politiske utvalg, fortrinnsvis kommunestyret.

3.4 Revisjonens vurdering av kommunenes kontroll med selskapsorganene

3.4.1 Representantskapet - sammensetning, kompetanse og mandat

Det er representantskapet som er selskapets øverste organ. Alle deltakerkommuner skal ha minst én representant i dette organet.

⁴⁴ Gitt med hjemmel i brann og eksplosjonsvernloven lov 2002 nr. 20

⁴⁵ I forslag til ny forskrift - som er oversendt Justis- og beredskapsdepartementet - er ikke bestemmelsen i § 2-2 videreført

For interkommunale selskaper anbefaler KS at kommunestyret oppnevner folkevalgte i vervet som representantskapsmedlemmer. Det fremkommer samme sted at «eierutøvelsen» skal speile kommunestyrets samlede (flertallets) beslutning. Det er viktig at det opprettes en forutsigbar og klar kommunikasjon mellom eierrepresentantene og kommunestyret i forkant av representantskapsmøte. Oppnevning av sentrale folkevalgte til eierorgan vil bidra til å forenkle samhandling og kommunikasjon mellom kommunestyrene og eierorganet.

SBs representantskap består av 10 medlemmer. Pr. desember 2017 består eierorganet av Gro Anita Mykjåland (leder), Bjørn A. Ropstad (nestleder), Leiv Rygg, Jon Rolf Næss, Steinar Kyrvestad, Stein A. Reisænen, Lars R. Vasland, Vidar Frøysnes, Kay Arne Jeiskelid og Knut Hagen. Representantskapsmedlemmene er i hovedsak ordførere og varaordførere i sine respektive kommuner, i så måte er SBs representantskap satt sammen i tråd med KS sin anbefaling på dette punktet. Rådmann Stein A. Reisænen er valgt som en av eierrepresentantene fra Iveland kommune.

Leder og nestleder i representantskapet har besvart revisjonens spørsmål i spørreskjemaet ut fra et eierståsted, og mottatte svar presenteres samlet:

- *At selskapet er organisert som et IKS:* Selskapsformen er hensiktsmessig. SB oppfattes som et veldrevet selskap, og en meget god løsning for de fem kommunene. Dette kunne ikke vært vesentlig endret med en annen organisasjonsform.
- *Utarbeidet eierskapsstrategi:* Selskapet har vedtekter og strategi for driften, men ingen eierskapsstrategi utarbeidet fra eierne. En eierskapsmelding kunne klart ha gitt eierne en bedre kjennskap til selskapet.
- *Andre styringsdokumenter:* Ikke noe annet enn det som fremkommer i kommuneloven og IKS-loven. Selskapet har utarbeidet ros-analyse for sitt virkeområde.
- *Rutine for rapportering til eierne:* Selskapet rapporterer i forhold til styremøter, budsjett og representantskap. Daglig leder og styreleder presenterer selskapet i kommunestyret minst en gang i valgperioden.
- *Fullmakter:* Kommunenes representanter i representantskapet har sin fullmakt gitt i kommunestyret og i henhold til delegeringsreglementet og kommuneloven. Representanter til representantskapet til SB velges av kommunestyret i hver kommunestyreperiode og som regel velges ordfører og varaordførere. Det finnes ingen skriftlige fullmakter, men innholdet i vervet som representantskapsmedlem er en videreføring av kommunestyrets vedtak. Om saker i representantskapet medfører økonomiske kostnader eller større endringer for kommunene må disse godkjennes før representantskapet i SB kan binde eierkommunene.
- *Eieroppfølging ut over deltakelse på representantskapsmøte:* Dialog og tilbakemelding fra Iveland kommunes medlem i styret. Protokoller fra representantskapet til SB oversendes eierkommunene.
- *Kriterier for valg og sammensetning av styret:* Det er valgt at medlemmer i styret skal ha lederroller i kommunene. Valgkomiteen⁴⁶ ser på hvilken kompetanse styret trenger, og prøver å finne den ulike kompetansen fra hver eierkommune.

⁴⁶ Valgkomiteen består av rådmenn fra eierkommunene.

- *Evaluering av styret:* Leder sier at Iveland kommune evaluerer styremedlemmet sitt i forhold til det arbeid som styret og Setesdal Brannvesen leverer. Nestlederen kjenner ikke til at det gjøres evalueringer av styret.
- *Valgkomite:* Leder sier at rådmannen avklarer med politikerne om hvem kommunen skal foreslå til styreverv i selskapet. Det er utnevnt en valgkomite som består av rådmennene.
- *Rapportering til de folkevalgte:* Leder sier at hun som ordfører i Iveland og rådmannen informerer om selskapet i formannskapet og kommunestyret minimum en gang pr. år.

Det foreligger ingen eierskapsstrategi for SB ut over de signaler som er gitt av eierkommunene på oppstartstidspunktet. Det er gjennomført felles ROS-analyse for kommunene i Setesdal, og denne anses som et viktig styringsdokument for selskapet. Selskapet har heller ikke utarbeidet etiske retningslinjer.

Representantskapet skal behandle SBs regnskap, budsjett og økonomiplan, jf. IKS-loven § 7. Revisjonen har kontrollert at det foreligger protokoll som viser at representantskapet har vedtatt dette på korrekt vis for årene 2014, 2015 og 2016. Protokoll fra representantskapet godkjennes på neste møte, og underskrives av leder og styreleder.⁴⁷ IKS-loven § 9, 7. ledd sier at «*protokollen skal underskrives av møteleder og to av representantskapets medlemmer som velges ved møtets begynnelse*». Vi anbefaler at SB etablerer rutine for underskrift på protokoller fra representantskapets møter i samsvar med bestemmelsene i IKS-loven § 9, 7. ledd.

Iht. selskapsavtalen § 13 skal innkallingen være skriftlig, og minimum 10 dager i forkant av møtene. Tilsvarende frist for varsling av deltakerne. Etter IKS-loven skal innkalling til representantskapsmøte skje med minst 4 ukers varsel og skal inneholde sakliste, jf. § 8. I protokoll fra styremøte⁴⁸ står det at «styret vil be om at tidspunkt for representantskapsmøter blir fastsatt så tidlig som mulig, og at det blir sendt ut beskjed til de det angår.»

Selskapsavtalen pålegger ikke representantskapet forpliktelser ut over de som følger av IKS-loven § 7.

3.4.2 Styre - sammensetning, kompetanse og mandat

Styreverv i selskaper er et personlig verv. Det betyr at man ikke representerer verken partier, kommunen eller andre interessenter, men at man skal ivareta selskapets interesser og eierne på best mulig måte, ut fra selskapets formål og innenfor lovens rammer.

SB sitt styre består av 7 personer, 5 valgt av representantskapet og 2 valgt av de ansatte. Leder for kultur og fritid i Valle kommune, Torunn Charlotte Nyberg, innehar vervet som styreleder.

⁴⁷ Protokoll fra representantskapet blir sendt ut på e-post til alle deltakere på møtet. Medlemmene har 10 dager på å gi tilbakemelding til protokollen. Er det ingen tilbakemelding til protokollen innen 10 dager etter utsendelse, regnes protokollen som godkjent. Hvis det kommer innspill/rettelser blir protokollen sendt ut på nytt med 10 dagers frist for tilbakemelding. Deretter blir protokollen sendt på e-post til kommunale postmottak, rådmenn, revisjonen og vår regnskapsansvarlig (ikke signert). Protokollen godkjennes og signeres på neste møte som egen sak.

⁴⁸ Styremøte 03.10.17, sak 27/17.

Revisjonen har i forbindelse med utarbeidelse av denne rapporten innhentet informasjon fra SBs styreleder og hatt oppstartsmøte med selskapet. Styreleder har besvart revisjonens spørsmål på følgende måte:

- *Rapportering til eierne:* Rutiner for rapportering følger av selskapsavtalen. Representantskapets protokoller skal fortløpende sendes de enkelte deltakerne, jf. avtalens § 13. Det har ikke vært avholdt årlige eiermøter mellom selskapet og kommunene.
- *Rapportering til representantskapet:* Styret legger frem årsregnskap, virksomhetsplan og budsjett på representantskapets møte i juni. Justert budsjett- og økonomiplan legges frem på møte i desember. Styreprotokoller legges frem til orientering i representantskapet.
- *Styreinstruks:* Styret har ikke vedtatt styreinstruks ut over retningslinjene som fremgår av selskapsavtalen. Styret har signalisert til representantskapet viktigheten av god kompetanse i styret.
- *Verdidokumenter og etiske retningslinjer:* Styret holder seg til selskapsavtalen og virksomhetsplanen.⁴⁹ Styret har ikke utarbeidet egne etiske retningslinjer.
- *Opplæring av styret:* Styret fikk tilbud og deltok på styrekurs i regi av KS-Agder etter at de var valgt. Brannsjefen informerte om selskapets drift og økonomi på samme møte som konstituering av styret.
- *Evaluering av styrets arbeid:* Styreleder inviterer til muntlig evaluering på slutten av styremøtene. Styret får dessuten muntlig tilbakemelding på det enkelte representantskapsmøte.
- *Styreansvarsforsikring:* Selskapet har tegnet styreansvarsforsikring.
- *Habilitet:* Styret vurderer habilitet fra sak til sak. Det har ikke vært inhabilitet i saker som nåværende styre har behandlet.
- *Styrets oppfølging/samarbeid med daglig leder:* Styret følger opp daglig leder gjennom styremøter om lag 6 ganger per år, og styreleder har jevnlig dialog med daglig leder. Styreleder har samtale med daglig leder i forkant av lønnsamtale. Det foreligger ikke instruks for daglig leder som er godkjent av styret⁵⁰.
- *Fullmakter:* Administrasjonen har fullmakt til å attestere og anvisse faktura. Låneopptak skal godkjennes av styreleder, og er forankret i 10-års investeringsplan og godkjent budsjett/økonomiplan. Iht. selskapsavtalen har den enkelte deltaker delegert myndighet etter brann- og eksplosjonsvernloven til selskapet, herunder myndighet etter forurensningsloven. Styret skal delegere myndighet videre til brannsjefen, med unntak av viktige og prinsipielle saker.⁵¹

⁴⁹ Virksomhetsplanen for kommende år inngår som en del av selskapets årsmelding.

⁵⁰ Instruks for brannsjefen/varabrannsjef inngår i SBs internkontrollsystem, som vil bli lagt frem for styret på første styremøte i 2018.

⁵¹ Selskapsavtalen § 12.

- *Risikovurderinger av virksomheten:* Det er ikke gjennomført egne risikovurderinger. Selskapet kjøper økonomiske og merkantile tjenester av Evje og Hornnes kommune. På styremøtene gis det faste orienteringer om status drift og økonomi.
- *Finansiell strategi:* Selskapet har etablert en finansiell strategi gjennom 10-års investeringsplan vedtatt i 2015, økonomiplan som skal rulleres hvert 4. år og føringer i selskapsavtalen.
- *Rutiner for avvikshåndtering:* Selskapet har internkontrollsystem som omtaler håndtering av avvik.
- *Regler om offentlige anskaffelser:* Selskapet plikter å følge lov om offentlige innkjøp. Det er ikke etablert særskilte rutiner for dette. Selskapet har fått to merknader når det gjelder offentlige innkjøp, en i 2011 og en i 2016.
- *Styrevervregisteret:* Styreleder har registrert sine verv i styrevervregisteret. Av de øvrige medlemmene i styret, har en av disse registrert sine verv i registeret.

3.4.3 Revisjonens oppsummering og merknader

Medlemmene i SBs representantskap er i hovedsak sentrale politikere i sine kommuner. Dette medfører en presumpsjon for at den overordnede styringen av SB har god politisk forankring i eierkommunene. Videre har representantskapet de tre siste regnskapsår⁵² vedtatt regnskap, budsjett og økonomiplan, slik de er forpliktet til etter IKS-loven.

Verken SBs representantskap eller styre har vedtatt etiske retningslinjer. Revisjonen mener styret bør utarbeide styreinstruks. Det foreligger instruks for daglig leder - inngår i SBs internkontrollsystem - som vil bli lagt frem for styret til godkjenning på første møte i 2018. Dette er tiltak som KS anbefaler at kommunalt eide selskaper bør ha. Revisjonen anbefaler derfor at styret og representantskapet bør utarbeide etiske retningslinjer og styreinstruks, samt godkjenne instruks for daglig leder.

Selskapsorganene har ikke utarbeidet egne retningslinjer eller rutiner for å håndtere eventuell inhabilitet hos styremedlemmer. Styreleder anfører at styret vurderer habilitet fra sak til sak. Revisjonen anbefaler likevel at styret i SB, i samsvar med KS sin «Anbefaling om eierstyring, selskapsledelse og kontroll» «etablerer faste rutiner for å håndtere mulige habilitetskonflikter» (anbefaling 15). Som kjent må ingen kommunalt ansatt (eller folkevalgt) håndtere saker som gjelder det selskapet hvor de er styremedlem, og ettersom SB har noen styremedlemmer som også er administrativt ansatte ledere i eierkommunene, øker sannsynligheten for at inhabilitet vil kunne inntre for styremedlemmene. Revisjonen anbefaler SB å foreta jevnlig vurderinger av om ulemper ved å ha kommunale ledere som styreleder og styremedlem i SB oppveies av fordelene ved den valgte løsning.

Underskrift på protokoll fra representantskapet er ikke i samsvar med IKS-loven § 9, 7. ledd, i og med at det mangler underskrift fra to medlemmer i representantskapet. Revisjonen anbefaler at SB etablerer rutine for underskrift på protokoller fra representantskapets møter i samsvar med bestemmelsene i § 9, 7. ledd i IKS-loven.

⁵² Som er de regnskapsårene revisjonen har undersøkt.

Selskapsavtalen til SB har en bestemmelse om at innkalling til representantskapsmøter skal være skriftlig og sendes minimum 10 dager i forkant av møtene. Etter IKS-loven skal innkalling til representantskapsmøte skje med minst 4 ukers varsel, jf. § 8. Revisjonen anbefaler at innkalling til representantskapsmøte skjer i samsvar med IKS-loven. Videre anbefaler vi at bestemmelsen i selskapsavtalen om frister for innkalling og varsling justeres i samsvar med IKS-loven ved neste revidering av selskapsavtalen.

Revisjonen anbefaler – i samsvar med KS anbefaling nr. 17 – at alle som påtar seg styreverv for kommunale selskaper bør registrere sine verv i styrevervregisteret. Styreleder og ett av styremedlemmene i SB har registrert sine styreverv i styrevervregisteret.

3.4.4 Informasjon om selskapet på kommunens nettside

Informasjon om brannvesenets tjenester ligger på kommunens hjemmeside⁵³, og SB har en årlig gjennomgang av dette. Det gis informasjon om brannvesenet, feievesenet og hva man kan få hjelp til. Det er kontaktinformasjon til selskapet og link til betalingssetser. Det er også link til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap sin nettside. Det er ikke lagt ut informasjon om selskapets styrende organ, selskapsavtalen for SB, lover og forskrifter o.l. på kommunens hjemmeside på nett.

Revisjonen vurderer at åpenhet og lett tilgjengelig, oppdatert informasjon på kommunenes nettside er viktig for innbyggerne. Oppdatert informasjon bidrar også til å skape tillit til selskapet. Etter revisjonens mening bør det vurderes om det er behov for å legge ut mer informasjon om selskapet og selskapets styrende organer på kommunenes hjemmesider.

⁵³ Vi har undersøkt hva som ligger av informasjon om SB på Evje og Hornnes kommunes hjemmeside, som er kontorkommunen til SB.

4 Anbefalinger

Vedrørende eierskapsmeldinger og eierskapsstrategi

Revisjonen anbefaler at eierkommunene Bygland, Bykle, Iveland og Valle utarbeider eierskapsmelding, herunder regler og rutiner som skal ligge til grunn for eierskapsoppfølgingen. Videre bør SBs representantskap vurdere i hvilken grad det bør utferdiges styreinstruks og etiske retningslinjer. Revisjonen henviser på dette punktet til KS sin veileder om eierskapsstyring.

Vi anbefaler også at Evje og Hornnes kommune sørger for at det er samsvar mellom de tiltak for eierskapsstyring som fremkommer av eierstrategi i eierskapsmelding og det kommunen faktisk utfører av aktivt eierskap. (Dette gjelder f.eks. at det stilles krav om å utarbeide styreinstruks og at det blant rådmennene fordeles et særskilt ansvar for oppfølging av selskapet).

Revisjonen anbefaler at sentrale dokumenter som SBs årsmelding og årsregnskap presenteres for relevante politiske utvalg, fortrinnsvis kommunestyret i alle eierkommunene.

Retningslinjer for blant annet behandling av inhabile styremedlemmer

SB har ikke retningslinjer for håndtering av styreleders og andre styremedlemmers habilitet. Både styreleder og nestleder har lederroller i SBs eierkommuner, og på denne bakgrunn er det sannsynlig at problemstillinger knyttet til habilitet kan oppstå. Det er derfor revisjonens anbefaling at SB, i samsvar med anbefalinger fra KS bør utforme retningslinjer for å håndtere mulige habilitetskonflikter for styremedlemmer.

Styreinstruks og etiske retningslinjer

Revisjonen anbefaler representantskapet og styret, i samsvar med anbefalinger fra KS om å utarbeide og godkjenne:

- Styreinstruks
- Etiske retningslinjer

Revisjonen forutsetter at styret godkjenner instruks for daglig leder – inngår i internkontrollsystemet til SB som skal legges frem på første styremøte i 2018.

Delegasjonsvedtak

Eierkommunene har delegert myndighet etter brann- og eksplosjonsvernloven med forskrifter til selskapet, herunder myndighet etter forurensningsloven gjennom å vedta selskapsavtalen til SB.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) legger til grunn i sin tolkning av gjeldende bestemmelser at det ikke er tilstrekkelig å bare vedta en selskapsavtale, men at eierkommuner i tillegg til selskapsavtale også må fatte *eksplisitte* delegasjonsvedtak hvor selskapet gis fullmakt til å utøve myndighet på vegne av kommunen. Kommunestyrene i Bygland, Iveland og Valle som omfattes av denne revisjonen har fattet et slikt delegasjonsvedtak. De øvrige eierkommunene - Bykle og Evje og Hornnes - har ikke fattet et slikt delegasjonsvedtak. Sett i lys av DSBs uttalelser basert på gjeldende bestemmelser anbefaler revisjonen at kommunestyrene i disse eierkommunene å fatte et vedtak om delegasjon av myndighet etter brann- og eksplosjonsvernloven.

Klageorgan

Det fremgår av selskapsavtalen for SB hvem som skal motta klager på vedtak fattet av selskapet, som er godkjent av kommunestyrene i eierkommunene. Samtidig har noen av eierkommunene, som er omfattet av denne selskapskontrollen, oppgitt at det er formannskapet eller kommunestyret som er klageorgan. Men det kommer ikke klart av delegasjonsvedtakene hvem som er klageorgan etter brann- og eksplosjonsvernloven. Revisjonens anbefaling er at det klargjøres hvilket organ som skal være klageorgan etter brann- og eksplosjonsvernloven i kommunens delegasjonsvedtak. Dersom kommunestyrene velger et annet organ som klageorgan etter brann- og eksplosjonsvernloven enn hva som fremgår av gjeldende selskapsavtale, må selskapsavtalen revideres.

Representantskapet

Revisjonen anbefaler at protokollen fra representantskapet underskrives av møteleder og to av representantskapets medlemmer i samsvar med IKS-lovens § 9, 7. ledd. Videre at innkalling til representantskapsmøte skjer med minst 4 ukers varsel og at sakliste er vedlagt, jf. § 8 i IKS-loven.

Arkivloven

SBs selskapsavtale har ingen bestemmelse om plikt til å holde arkiv iht. arkivlov med forskrifter, og revisjonen anbefaler derfor at det tas inn en bestemmelse om dette ved neste revidering av selskapsavtalen.

Styrevervregisteret

Revisjonen anbefaler – i samsvar med KS anbefaling nr. 17 – at alle som påtar seg styreverv for kommunale selskaper bør registrere sine verv i styrevervregisteret.

5 Høringsuttalelser

5.1 Høringsuttalelse fra selskapet

Hei.

Jeg har ingen flere innspill eller merknader til rapporten iht høringsfrist 22/1-2018

Ha en fin helg.

Mvh
Jerry Anker Remme
Brannsjef/daglig leder
Setesdal Brannvesen Iks
Verksvegen 38
4735 Evje
Epost: jerry.remme@e-h.kommune.no
Mobil: 91378810

5.2 Høringsuttalelse fra eierkommunene

Vi har ikke mottatt høringsuttalelser fra eierkommunene v/ rådmennene.

Agder Sekretariat

Kontrollutvalet i Bygland kommune

Sak 04/18

Møtedato: 02.05.2018

Sakshandsamar: kih

SAK 04/18 KONTROLLUTVALET SI ÅRSMELDING FOR 2017

Vedlegg:

- **Framlegg til årsmelding for 2017**

Sekretær har utarbeida framlegg til årsmelding for Bygland kontrollutval 2017.

Framlegg til vedtak:

Årsmeldinga for 2017 vert vedteken.

Bygland kommune

Kontrollutvalet si årsmelding 2017

KONTROLLUTVALET SITT ANSVAR

Kommunestyret har etter Kommunelova § 76 det øvste ansvaret for kontroll og tilsyn i kommunen. Kontrollutvalet skal etter Kommunelova § 77 stå føre det jamlege tilsynet med den kommunale forvaltninga på kommunestyret sine vegne.

KONTROLLUTVALET SI VERKSEMD M.M.

Kontrollutvalet sine møter

I 2017 har det vore 4 møter og handsama 13 saker. I tillegg kjem 3 referatsaker og orienteringssaker.

Kontrollutvalet sine møter vert halden i kommunehuset på Bygland.

Rådmannen og/eller rådmannen sine medarbeidarar har vert invitert til fleire av kontrollutvalsmøta for å orientere om saker som utvalet har hatt ønske om å få ein breiare kunnskap og informasjon om.

Leiar av utvalet deltok på Kontrollutvalskonferansen i Oslo i februar 2017.

Kontrollutvalet sine oppgåver

I forskrift om kontrollutval § 4 heiter det:

”Kontrollutvalget skal føre det løpende tilsyn med den kommunale eller fylkeskommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret eller fylkestinget, herunder påse at kommunen eller fylkeskommunen har en forsvarlig revisjonsordning. Utvalget kan ikke overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens eller fylkeskommunens folkevalgte organer.”

Kontrollutvalet skal sjå etter at:

- kommunens rekneskap vært revidert på ein forsvarleg måte
- det vær gjennomført forvaltningsrevisjon og gitt fullmakt til kommunerevisjonen om å gjennomføre forvaltningsrevisjon innanfor tildelte budsjettammer
- det blir gjennomført selskapskontroll
- resultata av sitt arbeid blir rapportert til kommunestyret
- administrasjonens oppfølging av revisjonsmerknader blir rapportert til kommunestyret

Kontrollutvalet kan hjå kommunen, utan hinder av teiesplikt, krevje ein kvar opplysning, utgreiing eller eitkvart dokument og gjera dei undersøkingar som det finn naudsynt for å gjennomføre oppgåvene.

Kontrollutvalet sine oppgåver ved rekneskapsrevisjon

Kontrollutvalet skal sjå etter at kommunen har ei forsvarleg revisjonsordning. Bygland kommune bruker Agder Kommunerevisjon IKS som revisor, og kontrollutvalet meiner at dette er ei god og forsvarleg revisjonsordning.

Ansvarlege revisorar har lagt fram erklæring om si sjølvstende til kommunen.

Revisor orienterer jamleg om saker som vert teken opp med rådmannen. Dette vert gjort gjennom nummererte brev eller med munnleg orientering til utvalet.

Kommunerekneskapa for 2016 vart handsama i kontrollutvalet 3. mai 2017. Revisjonen gav si revisjonsmelding 7. april 2017.

På bakgrunn av dette gav kontrollutvalet sin uttale til kommunerekneskapen for 2016 i tråd med kontrollutvalsforskriftas §7.

Kontrollutvalet sine oppgaver ved forvaltningsrevisjon

Det er kontrollutvalet som etter kommunelova sine føresegner har ansvaret for at det vert gjennomført forvaltningsrevisjon i kommunen. Dette går fram av §77, nr. 4 som har følgjande ordlyd:

”Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte. Kontrollutvalget skal vidare påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderingar av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkningar ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetningar (forvaltningsrevisjon.)”

Kapittel 5 i forskrift om kontrollutval inneheld utfyllande føresegner om kontrollutvalet sine oppgaver ved forvaltningsrevisjon. Ifølge forskrifts § 10 skal kontrollutvalet minst ein gong i valperioden utarbeide ein Plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Resultatet av gjennomført forvaltningsrevisjon skal rapporterast til kommunestyret (jf. forskriftas § 12).

I Plan for forvaltningsrevisjon for 2016-2019, vedteke av kommunestyret 14.12.2016, er desse prosjekta med:

- **Plan- og byggesaksbehandling**
- **Barnevern**
- **Helhetlige og koordinerte helsetjenester (samhandlingsreformen)**
- **Behandlings- og oppfølgingstilbud til personer/pasienter med psykiske lidelser og/eller rusrelaterte problemer**

Gjennomføring av forvaltningsrevisjon

Det er ikkje gjennomført forvaltningsrevisjon i 2017. Utvalet har tinga gjennomføring av forvaltningsrevisjonsprosjektet « Plan- og byggesaksbehandling» av Agder kommunerevisjon IKS. Prosjektet vart ikkje ferdig innan utgangen av 2017.

Kontrollutvalet sine oppgaver ved selskapskontroll

Etter endringar i kommuneloven og tilhøyrande forskrifter med verknad frå 1.7.2004, er kontroll og tilsyn med kommunalt eigde selskap ein prioritert oppgåve, og det er tatt inn egne føresegner om selskapskontroll, jf. kommunelovens §77, nr. 5 og § 80. Selskapskontrollen består av ein obligatorisk del som går ut på å føra tilsyn med forvaltninga av eigarinteressene i selskapet (eigaringskontroll) og ein frivillig del, som medfører at det også kan gjennomførast forvaltningsrevisjon når kontrollutvalet eller kommunestyret finn det naudsynt eller ønskeleg. Selskapskontroll skal gjerast på bakgrunn av plan for selskapskontroll, som kommunestyret skal vedta.

I plan for selskapskontroll er desse selskapa prioritert:

- **Aust-Agder museum og Arkiv IKS**
- **Konsesjonskraft IKS**
- **Setesdal Miljø og Gjenvinning IKS**

- **Setesdal Brannvesen IKS**
- **Setesdal IKT**

Gjennomføring av selskapskontroll

Det er tinga selskapskontroll i Setesdal Brannvesen IKS. Rapporten vert handsama våren 2018.

Andre saker

Etter kontrollutvalet si forskrift § 18 skal kontrollutvalet legge frem framlegg til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen. Kontrollutvalet handsama framlegg til budsjett for Kontroll og Tilsyn for 2018 i sitt møte den 11. oktober 2017 og vart send til kommunen i tråd med forskrifta, som seier at framlegget skal følgje med formannskapet sitt framlegg til kommunebudsjett ved kommunestyrehandsaminga.

Vidare har utvalet i år også handsama nummerert brev frå revisor, kor det kjem fram at kommunen framleis ikkje etterlever dei vedtekne vedtektene for renovasjon frå mars 2011. Rådmannen har mellom anna orientert utvalet om bemanningssituasjonen ved økonomiavdelinga, og i lukka møte orientert om arbeidsmiljøet i kommunen.

Kontrollutvalet si samansetjing

Kommunelova og forskrift for kontrollutval har bestemte krav til kven som kan veljast som medlemmer av kontrollutvalet. Det heiter mellom anna at eit medlem av kontrollutvalet ikkje kan vere medlem eller varamedlem av kommunalt styre eller nemnd med mynde til å gjere vedtak eller er tilsett i kommunen.

Det er for perioden 2015-2019 fem medlemmer i kontrollutvalet. Dette er:

Leiar:	Sigmund Lien
Nestleiar:	Olav Lidtveit
Medlem:	Marit Taksdal
Medlem:	Åse Heistein
Medlem:	Siri Alice B. Øvergård

Kontrollutvalet sitt sekretariat

Kontrollutvala i Audnedal, **Bygland**, Bykle, Evje og Hornnes, Farsund, Flekkefjord, Hægebostad, Iveland, Kvinesdal, Lindesnes, Lyngdal, Mandal, Marnardal, Sirdal, Valle og Åseral har felles sekretariat gjennom Agder Sekretariat, som er eit selskap danna etter § 27 i kommuneloven.

Sekretariatet har 2 tilsette og har kontorstad i Kvinesdal kommune.

Sekretariatet sine oppgåver er fastsett i Forskrift for kontrollutval og selskapet sine vedtekter. Det skal mellom anna sjå etter at dei sakene som vert handsama i kontrollutvalet er forsvarleg utgreia, og at utvalet sine vedtak vert sett i verk.

Agder Sekretariat

Kontrollutvalet i Bygland kommune

Sak 05/18

Møtedato: 02.05.2018

Saksbehandler: kih

SAK 05/18 UAVHENGIGHETSERKLÆRINGAR FRA REVISOR

Vedlegg:

Uavhengighetserklæringar frå oppdragsansvarlege revisorane Tor Ole Holbek og Tommy Pytten.

Saksopplysningar

Oppdragsansvarlig revisor skal i medhald av revisjonsforskriftas § 15 kvart år gje ei skriftlig eigenvurdering om sin uavhengighet til kontrollutvalet.

Kontrollutvalet må vurdere om revisors eigenvurdering tilseier at revisor tilfredsstillar de krav til uavhengighet som går fram i kommuneloven og revisjonsforskrifta.

Framlegg til vedtak:

Basert på revisors eigenvurdering av sin uavhengighet meiner kontrollutvalet at det kan konkluderes med at revisor tilfredsstillar kommuneloven og revisjonsforskriftas krav til uavhengighet.

EGENVURDERING AV UAVHENGIGHET

Innledning

Ifølge forskrift om revisjon § 15 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget.

Krav til uavhengighet og objektivitet gjelder også for revisors medarbeidere, men det er kun oppdragsansvarlig revisor som plikter å legge fram en skriftlig vurdering for kontrollutvalget. I vår virksomhetsplan vil vurdering av uavhengigheten til hver revisor i kommunens revisjonsteam inngå. Oppdragsansvarlig revisors skriftlige egenvurdering skal ligge som et vedlegg til dette punktet.

Både kommuneloven (§ 79) og forskrift om revisjon (kap. 6) setter krav til revisors uavhengighet. Kravene er nærmere beskrevet nedenfor.

Lovens og forskriftens krav til uavhengighet

Iflg. Kommunelovens § 79 og § 13 i forskrift om revisjon kan den som foretar revisjon ikke:

1. være ansatt i andre stillinger i kommunen eller i virksomhet som kommunen deltar i
2. være medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen deltar i
3. delta i, eller ha funksjoner i annen virksomhet, når dette kan føre til at vedkommendes interesser kommer i konflikt med interessene til oppdragsgiver, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til den som foretar revisjon
4. ha nærstående (ektefelle, samboer, nære slektninger), som har slik tilknytning til revidert at det kan svekke revisors uavhengighet og objektivitet.

I tillegg stiller lovens § 79 og forskriftens § 14 følgende begrensninger:

5. revisor kan ikke utføre rådgivnings- eller andre tjenester der dette er egnet til å påvirke eller reise tvil om revisors uavhengighet og objektivitet
6. revisor kan ikke yte tjenester som hører inn under den revisjonspliktiges (dvs. kommunens) egne ledelses- og kontrolloppgaver
7. revisor kan ikke opptre som fullmektig for den revisjonspliktige, unntatt ved bistand i skattesaker etter domstoloven
8. det må ikke foreligge andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet ved gjennomføring av revisjonsoppgavene

AGDER KOMMUNEREVISJON IKS

Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering av punktene ovenfor:

Pkt. 1: Ansettelsesforhold	<i>Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn i revisjonsselskapet.</i>
Pkt. 2: Medlem i styrende organer	<i>Undertegnede er ikke medlem av styrende organer i noen virksomhet som kommunen deltar i.</i>
Pkt. 3: Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	<i>Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.</i>
Pkt. 4: Nærstående	<i>Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til kommunen som har betydning for min uavhengighet og objektivitet.</i>
Pkt. 5: Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	<i>Undertegnede har ikke ytt rådgivnings- eller andre tjenester overfor kommunen som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</i> <i>Før slike tjenester utføres, foretas en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 14, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt.</i> <i>Revisor besvarer daglig spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Paragrafen sier at også slike veiledninger må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.</i>
Pkt. 6: Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	<i>Undertegnede har ikke ytt tjenester overfor kommunen som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.</i>
Pkt. 7: Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	<i>Undertegnede opptre ikke som fullmektig for kommunen.</i>
Pkt. 8: Andre særegne forhold	<i>Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til min uavhengighet og objektivitet.</i>

Krav til vandel mv. for oppdragsansvarlig revisor

Det vises til forskrift om revisjon § 11 og 12. Kravene i § 11 er oppfylt ved min utdannelse som cand.jur (jurist).

Tor Ole Holbek

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Til kontrollutvalget i Bygland kommune

EGENVURDERING AV UAVHENGIGHET

Innledning

Ifølge forskrift om revisjon § 15 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget.

Krav til uavhengighet og objektivitet gjelder også for revisors medarbeidere, men det er kun oppdragsansvarlig revisor som plikter å legge fram en skriftlig vurdering for kontrollutvalget. I vår virksomhetsplan vil vurdering av uavhengigheten til hver revisor i kommunens revisjonsteam inngå. Oppdragsansvarlig revisors skriftlige egenvurdering skal ligge som et vedlegg til dette punktet.

Både kommuneloven (§ 79) og forskrift om revisjon (kap. 6) setter krav til revisors uavhengighet. Kravene er nærmere beskrevet nedenfor.

Lovens og forskriftens krav til uavhengighet

Iflg. Kommunelovens § 79 og § 13 i forskrift om revisjon kan den som foretar revisjon ikke :

1. være ansatt i andre stillinger i kommunen eller i virksomhet som kommunen deltar i
2. være medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen deltar i
3. delta i, eller ha funksjoner i annen virksomhet, når dette kan føre til at vedkommendes interesser kommer i konflikt med interessene til oppdragsgiver, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til den som foretar revisjon
4. ha nærstående (ektefelle, samboer, nære slektninger), som har slik tilknytning til revidert at det kan svekke revisors uavhengighet og objektivitet.

I tillegg stiller lovens § 79 og forskriftens § 14 følgende begrensninger:

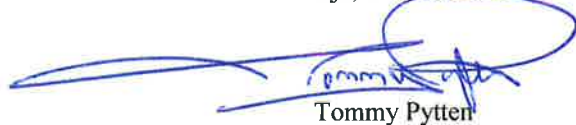
5. revisor kan ikke utføre rådgivnings- eller andre tjenester der dette er egnet til å påvirke eller reise tvil om revisors uavhengighet og objektivitet
6. revisor kan ikke yte tjenester som hører inn under den revisjonspliktiges (dvs. kommunens) egne ledelses- og kontrolloppgaver
7. revisor kan ikke opptre som fullmektig for den revisjonspliktige, unntatt ved bistand i skattesaker etter domstolloven
8. det må ikke foreligge andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet ved gjennomføring av revisjonsoppgavene

AGDER KOMMUNEREVISJON IKS

Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering av punktene ovenfor:

Pkt.1: Ansettelsesforhold	<i>Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn i revisjonsselskapet.</i>
Pkt. 2: Medlem i styrende organer	<i>Undertegnede er ikke medlem av styrende organer i noen virksomhet som kommunen deltar i.</i>
Pkt. 3: Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	<i>Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.</i>
Pkt. 4: Nærstående	<i>Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til kommunen som har betydning for min uavhengighet og objektivitet.</i>
Pkt. 5: Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	<i>Undertegnede har ikke ytt rådgivnings- eller andre tjenester overfor kommunen som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</i> <i>Før slike tjenester utføres, foretas en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 14, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt.</i> <i>Revisor besvarer daglig spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Paragrafen sier at også slike veiledninger må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.</i>
Pkt. 6: Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	<i>Undertegnede har ikke ytt tjenester overfor kommunen som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.</i>
Pkt. 7: Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	<i>Undertegnede opptrer ikke som fullmektig for kommunen.</i>
Pkt. 8: Andre særegne forhold	<i>Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til min uavhengighet og objektivitet.</i>

Evje, 17.01.2018

Tommy Pytten

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor

Organisering Skatteoppkrever Margin Skatteinngang
Arbeidsgiverkontroll **Skatteregnskap**
Innfordring

Årsrapport

Årsrapport for 2017

**Skatteoppkrevjaren i
Setesdal**

Bygland kommune

1. Generelt om skatteoppkrevjaren si verksemd	3
1.1 Skatteoppkrevjarkontoret – organisering, ressursar og kompetanse	3
1.2 Internkontroll.....	3
1.3 Skatteutval.....	4
1.4 Skattekontorets kontroll av skatteoppkrevjarfunksjonen.....	4
2. Skatterekneskapen	4
2.1 Avlegging av skatteregneskap	4
2.2 Vurdering av skatteinngangen	4
2.3 Margin	4
3. Innkrevjing av krav.....	5
3.1 Restanseutviklinga	5
3.2 Innkrevjinga si effektivitet.....	6
3.3 Særnamskompetanse	7
4. Arbeidsgjevarkontroll	7
4.1 Organisering av arbeidsgjevarkontrollen	7
4.2 Planlagde og gjennomførte kontrollar	7
4.3 Resultat frå kontrollane	7
4.4 Vurdering av kontrollaktiviteten	7
4.5 Samarbeid med andre kontrollaktørar	7
4.6 Gjennomførde informasjons- og veiledningstiltak	8

1. Generelt om skatteoppkrevjaren si verksemd

Skatteoppkrevjarane skal i medhald av Skatteoppkrevjarinstruksen § 2-9 nr. 1 utarbeide ein årsrapport i samsvar med retningslinjer gitt av Skattedirektoratet. I medhald av § 3-3 nr. 2 skal skatteoppkrevjaren også utarbeide et årsregnskap som legges ved årsrapporten.

Årsrapporten skal omhandle korleis oppgåvene skatteregnskap, innkrevjing og arbeidsgjevarkontroll er ivaretatt ved skatteoppkrevjarkontoret.

1.1 Skatteoppkrevjarkontoret – organisering, ressursar og kompetanse

Organisering

Skatteoppkrevjaren i Setesdal held til på Evjemoen i Evje og Hornnes kommune.

Her har vi samordna skatteoppkrevjarfunksjonen for dei fire kommunane i Setesdal.

Dvs. at skatteregnskap/innkrevjing for kommunane Evje og Hornnes, Bygland, Valle og Bykle blir ivaretatt ved vårt kontor.

Alle fire kommunane er i tillegg medlem av Interkommunal arbeidsgjevarkontroll i Agder. Dei held til i Grimstad.

Ressursar

Vi er et lite kontor. Skatteoppkrevjar er tilsett i 80 % stilling. I tillegg er det to andre medarbeidere som hver jobber 10-40 % med skatt i tillegg til andre kommunale oppgaver.

For 2017 er det ca. 1,8 årsverk ved skatteoppkrevjarkontoret som er nytta til skatteoppkrevjarfunksjonen. Av dette er ca. 0,5 årsverk utført hos kontrollmiljøet i Grimstad.

Skatteoppkrevjarfunksjonen for Bygland kommune er beregnet til å utgjøre ca. 0,4 årsverk i 2017.

Tabellen viser ressursbruk ved skatteoppkrevjarkontoret, fordeling av årsverk per område

	Årsverk	%-andel fordelt
Skatteregnskap	0,08	22,2 %
Innkrevjing	0,17	47,2 %
Arbeidsgjevarkontroll	0,10	27,8 %
Administrative oppgaver	0,01	2,8 %
SUM	0,36	100 %

Vurdering av ressursituasjon og kompetanse

Skatteoppkrevjar vurderer ressursituasjonen ved kontoret på Evje som tilstrekkelig.

Kompetansen på skatteregnskaps- og innkrevjingsområdet ser ein på som god.

Ressursituasjonen på arbeidsgjevarkontrollområdet har vært noe redusert i 2017 pga. to langtidssjukemeldingar. Kompetansen ved kontoret i Grimstad ser ein som veldig god.

1.2 Internkontroll

Vi legger stor vekt på å følge dei lover og regler som er pålagt oss.

Vi har ei eiga kontrollhandbok og har utarbeida rutinebeskrivingar på alle anbefalte områder.

Internkontrollen skjer løpande gjennom året, og rutinebeskrivingane går vi gjennom med gjevne mellomrom.

Vi får god tilbakemelding frå Skatt sør på kontrollrutinane våre.

1.3 Skatteutval

Skatteoppkrevjar har ikkje behandla eller sendt noen saker til skatteutvalet i 2017.

1.4 Skattekontorets kontroll av skatteoppkrevjarfunksjonen

Skattekontoret har gjennomført stadleg kontroll av skatteoppkrevjarfunksjonen, jf. rapport datert 20.12.2017.

Skatteoppkrevjarkontoret er ikkje gitt pålegg som fylje av kontroll.

2. Skatteregnskapet

Skatteoppkrevjarens arbeid med skatteregnskapet inneber regnskapsføring, regnskapsavlegging, behandling av inn- og utbetalningar, krav, periodisk oppgjør og fordeling til skattekreditorane.

2.1 Avlegging av skatteregnskapet

Skatteoppkrevjaren stadfestar at skatteregnskapet for 2017 er ført, avstemt og avlagt i samsvar med gjeldande forskrifter og retningslinjer, jf. Instruks for skatteoppkrevjar av 8.april 2014 § 3-3 nr. 2.

2.2 Vurdering av skatteinngangen

Det vedlagte årsregnskapet viser skatteinngangen for regnskapsåret 2017.

Total skatte- og avgiftsinngang i forhold til føregående regnskapsår

Den totale skatteinngangen i 2017 var kr 106.140.457. Dette er ein nedgang på over 3,5 mill. i forhold til året før. Nedgangen var på vel 3,2 %.

Kommunen sin del av skatteinngangen i regnskapsåret

Kommunen sin del av skatteinngangen gjekk ned med snau kr 145.000. Nedgangen her var på 0,5 %.

2.3 Margin

Ved kvart periodiske oppgjør i inntektsåret og dei seks første månadene i året etter inntektsåret skal skatteoppkrevjar holde tilbake en bestemt prosent av innbetalt forskotstrekk og forskotsskatt som margin. Marginen skal brukast til oppgjør med skattytarar som får til gode skatt ved avrekning.

Tabellen under viser marginavsetning for inntektsårene 2016 og 2017.

	per 31.10.2017 (inntektsåret 2016)	per 31.12.2017 (inntektsåret 2017)
Innestående margin	340 835	9 470 472
For mye avsett margin	340 830	
For lite avsett margin		
Prosentats	12 %	12 %

Kommentarar til marginavsettinga

Kommunen sette av litt for mykje margin også i 2016.

Prosentatsen har vært 12 % i mange år, og reknast å være passande.

3. Innkrevjing av krav

I medhald av skatteoppkrevjarinstruksen § 4-3 skal innkrevjing setjast i gang utan unødige opphald etter forfall, og gjennomført etter ei samla vurdering. Ved vurdering av innkrevjingstiltak skal skatteoppkrevjaren legge avgjerande vekt på tiltak som enkeltvis eller samla bidrar til at oppgjør kan skje hurtig og effektivt, samtidig som skyldnar blir vist slik omsyn og varsemd som tilhøva tillater.

3.1 Restanseutvikling

Totale restansar og berostilte krav

Tabellen viser totale restansar og berostilte krav for 2017 og 2016, samt endring frå i fjor for restanse og berostilte krav.

Skatteart	Restanse 31.12.2017	Herav berostilt restanse 31.12.2017	Restanse 31.12.2016	Herav berostilt restanse 31.12.2016	Endring i	
					restanse	berostilt restanse
					Reduksjon (-) Økning (+)	Reduksjon (-) Økning (+)
Sum restanse pr. skatteart	970 164	0	1 854 454	0	-884 290	0
Arbeidsgjevaravgift	24 244	0	21 328	0	2 916	0
Artistskatt	0	0	0	0	0	0
Finansskatt	0	0				
Forseinkingsrenter	189 683	0	179 050	0	10 633	0
Forskotsskatt	0	0	0	0	0	0
Forskotsskatt person	99 592	0	159 536	0	-59 944	0
Forskotstrekk	21 901	0	15 010	0	6 891	0
Gebyr	0	0	0	0	0	0
Innkrevjingsinntekter	6 228	0	9 410	0	-3 182	0
Inntekt av summarisk fellesoppgjør	0	0	0	0	0	0
Kildeskatt	0	0	0	0	0	0
Restskatt	128 143	0	200	0	127 943	0
Restskatt person	415 206	0	1 469 920	0	-1 054 714	0
Tvangsmulkt	85 167	0			85 167	0
Sum restanse diverse krav	0	0	0	0		
Diverse krav	0	0	0	0		
Sum restanse pr. skatteart inkl. diverse krav	970 164	0	1 854 454	0		

Kommentarar til restansesituasjonen og utviklinga i restansar

Frå 2017 har **finansskatt** kome til som ny skatteart. Det er ingen restanse på denne skattearten.

I 2017 ble det også innført **tvangsmulkt skattemelding**. Dette er ei mulkt ved manglande eller for seint levert skattemelding.

Å krevje inn denne mulkta har vært krevjande. Mange skatteytarar har følt dette kravet som svært urettferdig og tyngande. I tillegg har det frå sentralt hold blitt gjort ein feil ved innlesing av kommune når det gjelder personlege skatteytarar med skatteplikt til fleire kommunar og selskap med skatteplikt til annan kommune enn kontorkommunen.

Det at tvangsmulkt i mange tilfelle har kome til innkrevjing hos «feil» skatteoppkrevjar, har ikkje gjort innkrevjingsarbeidet lettare.

Totale restansar

Tabellen over gjer eit noe skeivt bilde av restanseutviklinga. Årsaka er at totalrestansen pr. 31.12.2016 var unaturleg høg. Dette skuldast at to skatteytarar som hadde jobba i utlandet og betalt skatt dit, ikkje fekk frådrag for dette på skatteavrekninga for 2015. «Restskatt person» på disse to utgjorde så mykje som kr 827.039. Klagesaka tok lang tid. Då endringsavrekningane endeleg kom seinhaustes 2017, blei resultatet skatt til gode for begge to.

Tar ein omsyn til dette, så var den reelle totalskatterestansen pr. 31.12.2016 om lag 1 mill. Det har med andre ord ikkje vært noen store endringar siste året.

Restansar eldre år

Tabellen viser totale restansar eldre år og restansane på restskatt person for de same årene.

Inntektsår	Sum restanse (debet)	Herav skatteart "Restskatt – person"
2015	47 147	47 147
2014	184	184
2013	100	0
2012 – 1998	343 185	-----

Kommentarar til restansar og restanseoppfølginga for eldre år

Å krevje inn eldre restansar er vanskelig. Noe kommer likevel inn kvart år. Elles er det ikkje store restansane i Bygland.

Restansane 2012 og eldre gjeld i all hovudsak 4 skatteytarar. To av desse har gjeldsordning som går fram til juli og desember 2018. Dei to andre har utleggstrekk. Her kommer det inn pengar jamt og trutt.

Tal på krav som var forelda pr. 31.12.2017: 1 stk.
Samla beløp på krav som var forelda pr. 31.12.2017: kr 100.

Skatteoppkrevjar har gjennomgått rapporten "Restanseliste – forelda krav" dato t.o.m. 31.12.2017.

3.2 Innkrevjinga si effektivitet

Vurdering av resultatet pr. 31.12.2017

Vi nådde dei fleste innkrevjingskrava for Bygland allereie i juli. Då dei to endringsavrekningane nemnt øvst på side 6 kom i november, var alle dei oppsette innkrevjingsmåla nådd med god margin.

Vi er svært nøgde med innkrevjingsresultata i 2017, og vi har fått gode tilbakemeldingar frå Skatt sør.

Vurdering av samanheng mellom aktivitet og resultat

Vi er raskt ute med oppfølging av krav som er forfalne, og vi bruker telefoninkasso svært aktivt.

Vi har også ei tett oppfølging av skatteytarar som har lova oppgjør.

Utleggstrekk vert sett i verk raskt der det er mogleg. Utleggsforretningane held vi sjølv. Vi nyttar oss også av motrekning i moms til gode samt tilskot frå Landbruksdirektoratet.

Vi krevjar tvangssal og sender konkursvarsel der det er aktuelt.

Skatteoppkrevjaren sine eventuelle tiltak for å betre effektiviteten i innkrevjinga

Vi meiner vi alt har ein effektiv innkrevjingsstrategi. Det har derfor ikkje vært satt i gang nye tiltak i året som har gått.

Omtale av spesielle tilhøve

Det har ikkje vært noen konkursar i Bygland kommune i dette regnskapsåret.

3.3 Særnamskompetanse

Skatteoppkrevjar bruker særnamskompetansen sin.

I 2017 blei det varsla 5 utleggsforretningar til skatteytarar i Bygland. Fire utleggsforretningar er haldne. I den siste saken fekk vi oppgjør idet fristen gjekk ut.

At vi held utleggsforretning sjølv, bidreg til ei rask sakshandsaming. I tillegg er det slik at namsgebyret (kr 1.783) som vert etablert ved varsling av utleggsforretning tilkjem kontoret.

4. Arbeidsgjevarkontroll

4.1 Organisering av arbeidsgjevarkontrollen

Bygland kommune er medlem av Interkommunal arbeidsgjevarkontroll i Agder som held til i Grimstad. Det er skatteoppkrevjar som står for utplukk av kontrollobjekta.

4.2 Planlagde og gjennomførte kontrollar

Tal planlagde kontrollar for 2017 var 4. Dette utgjør 6,3 % av totalt tal opplysningspliktige i kommunen.

Tal gjennomførte kontrollar i 2017 var 4. Dette utgjør 6,3 % av totalt tal opplysningspliktige i kommunen.

Tal gjennomførte kontrollar i 2016 var 5.

4.3 Resultat frå kontrollane

I regnskapsåret 2017 har det vært 1 formalkontroll, 1 avdekkingskontroll og 2 undersøkjingskontrollar.

Det blei avdekka beløp i avdekkingskontrollen. Endring i inntektsgrunnlag blei kr 306.529 og endring i grunnlag arbeidsgjevaravgift ble kr 32.492.

4.4 Vurdering av kontrollaktiviteten

Resultatet ligg nok ein gong godt over kravet som er 5%. Det er vi godt nøgd med.

Vi hadde håpa på at fleire av kontrollane i 2017 hadde vært avdekkingskontrollar. På grunn av to langtidssjukemeldingar hos kontrollmiljøet i Grimstad, har ressursituasjonen der ført til at ein har måtta velje noen fleire «enklare» kontrollar for å nå kontrollkravet.

4.5 Samarbeid med andre kontrollaktørar

Interkommunal arbeidsgjevarkontroll i Agder har ein tilsett som deltar fast i A-krimssenteret i Kristiansand. Denne stillinga er finansiert av Kristiansand kommune. A-krimssenteret arbeider i samlege kommunar i begge Agder fylka. I 2017 er 17 saker frå A-krimssenteret løftet inn i linja for arbeidsgjevarkontroll. 14 av sakene er ferdigstilt og det har vært avdekking i 12 av disse sakene. A-krimssenteret utarbeider ein egen årsrapport som beskriver arbeidet som er gjort i 2017. Skatteoppkrevjarane er ein viktig del av dette arbeidet.

4.6 Gjennomførte informasjons- og veiledningstiltak

Interkommunal arbeidsgjevarkontroll i Agder har også i 2017 gjennomført eitt informasjonstiltak retta mot regnskapsførarar og revisorar.

Skatteoppkrevjar sender ut brev til nyoppretta selskap i våre kommunar. Her blir det bl.a. informert om ting som er viktig å vite dersom ein planlegger å tilsette folk.

Evje, 18.januar 2018

Skatteoppkrevjarens signatur

Vedlegg: Årsregnskapet for 2017
 Vedlegg til årsregnskapet

ÅRSREGNSKAP for Bygland kommune for inntektsåret 2017

Avlagt etter kontantprinsippet

	Valgt år	Forrige år
Likvider	9 990 791	9 725 822
Skyldig skattekreditorene	-520 330	-178 510
Skyldig andre	15	15
Innestående margin	-9 470 472	-9 547 325
Udisponert resultat	-4	-2
	0	0
Arbeidsgiveravgift	-16 600 279	-18 280 302
Finansskatt lønn	-31 629	
Kildeskatt mv - 100% stat	0	0
Personlige skatteyttere	-84 220 638	-84 945 705
Tvangsmulkt	-63 461	
Upersonlige skatteyttere	-5 156 689	-6 359 936
Renter	-64 573	-102 073
Innfordring	-3 189	6 098
	-106 140 457	-109 681 917
Fordelt til Folketrygden - arbeidsgiveravgift	16 600 277	18 280 304
Fordelt til Folketrygden - medlemsavgift	26 885 990	25 764 447
Fordelt til Fylkeskommunen	6 045 114	6 116 454
Fordelt til kommunen	28 833 021	28 977 537
Fordelt til Staten	27 776 574	30 553 168
Krav som er ufordelt	2	-2
Videresending plassering mellom kommuner	-520	-9 990
Sum	106 140 457	109 681 917
Sum totalt	-	-

Evje, 18.01.2017

Skatteoppkreverens signatur

Vedlegg til årsregnskapet for 2017

Årsregnskapet er avlagt etter kontantprinsippet. Årsregnskapet viser skatter og avgifter mv som er innbetalt i løpet av regnskapsåret.

Innbetalte skatter og avgifter mv er fordelt til kommunen, fylkeskommunen, folketrygda og staten (skattekreditorane), etter gjeldande fordelingstall.

Sumlinjene i årsregnskapet:

- **Likvider**

Likvidane i skatteregnskapet består av bankinnskott for skatt og eventuelt kontantar i skattekonta.

- **Skyldig skattekreditorane**

Fordelingsoppgjøret til skattekreditorane for desember, står som gjeld i balansen pr. 31.12. Skatteoppkrevjaren skal utbetale fordelingsoppgjøret til skattekreditorane seinast 10. januar.

Dersom dette er et positivt beløp, har skatteoppkrevjaren fordring på skattekreditorane. Skattekreditorane skal innbetale dette beløpet til skatteoppkrevjaren seinast 20. januar.

- **Skyldig andre**

Dette beløpet består av uidentifiserte og uplasserte innbetalinger, som ikkje er fordelt til skattekreditorane pga. mangelfull informasjon frå den som innbetaler.

- **Innestående margin**

Ved alle periodiske oppgjør i inntektsåret og de seks første månadene i året etter inntektsåret skal ein halde tilbake en bestemt prosent av innbetalt forskotstrekk og forskotsskatt som margin. Marginen skal nyttast til oppgjør med skatteytarar som får til gode skatt ved avrekning.

- **Udisponert resultat**

Dette skal være et lite beløp som skyldas øre avrunding i skatteregnskapssystemet.

- **Innbetalte skatter og avgifter, Renter, Innkrevjing**

Dette beløpet er innbetalt arbeidsgjevaravgift, finansskatt, forskotstrekk etter frådrag for marginavsetning, forskotsskatt for personlige og upersonlige skatteytarar, restskatt og overskytande forskot for personlige og upersonlige skatteytarar, kildeskatt, tvangmulkt samt renter og gebyr.

- **Fordelt til skattekreditorane**

Dette er innbetalte skatter og avgifter, renter og gebyr som er fordelt til skattekreditorane i medhald av gjeldande fordelingstall.

- **Krav som er ufordelt**

Dette skal være et lite beløp som skuldas øreavrundering i skatteregnskapssystemet.

- **Vidaresending plassering mellom kommunar**

Dette gjelder innbetalinger i mellomregning med andre kommuners skatteregnskap.

